

Abandonul școlar, provocări și problematică

1

Analiză inițială a situației din județele Prahova și Neamț privind nevoile legate de continuarea studiilor, bullying, incluziunea socială a elevilor cu CES în cazul claselor terminale de gimnaziu

Autor: Rodica-Corina Andrei,
Sociolog, Doctor în Științe Politice

ASOCIAȚIA GO-AHEAD

București

Aprilie 2021

www.eeagrants.ro

www.frds.ro

"Lucrând împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă"

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN NEAMȚ

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Material realizat cu sprijinul financiar al Granturilor SEE și/sau Norvegiene 2014 – 2021.

Inspectoratul Școlar Județean Prahova, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Neamț, cu Asociația "Go Ahead" București și cu Fundația "Art for Change", Norvegia, implementează „Zest4Edu – O nouă perspectivă în educație”, proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021.

2

Proiectul beneficiază de un grant în valoare de 1.120.896 € oferit de Norvegia prin Granturile Norvegiene în cadrul Programului Dezvoltare locală. Obiectivul general al proiectului este creșterea gradului de incluziune socială a elevilor și accesul la o educație de calitate, echitabilă și incluzivă în județele Prahova și Neamț prin măsuri specifice de care beneficiază peste 650 elevi aflați în situație de risc din 19 școli, 200 părinți/tutori și membri ai familiilor acestora, 200 de membri ai personalului didactic și 100 de persoane din alte grupuri secundare (elevi, părinți, alți membri ai comunității) contribuind astfel pe termen lung la creșterea inteligență și incluzivă a României.

Mai multe informații găsiți pe paginile de internet ale finanțatorului: www.eeagrants.org, www.eeagrants.ro, www.frds.ro, cât și pe pagina proiectului: <https://www.facebook.com/zest4edu>.

Conținutul acestuia text nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Cuprins

INTRODUCERE.....	4
CAPITOLUL 1: CONSIDERAȚII TEORETICE	6
1.1. Abandonul școlar în documentele strategice	6
1.2. Probleme actuale: Segregarea în educație și problematica bullyingului	11
1.3. Situația abandonului școlar în județele Prahova și Neamț	21
CAPITOLUL 2: METODOLOGIA CERCETĂRII CANTITATIVE ȘI CALITATIVE	24
CAPITOLUL 3: ANALIZA CANTITATIVĂ A DATELOR – SITUAȚIA ACTUALĂ PRIVIND PRINCIPALELE PROVOCĂRI LEGATE DE ABANDONUL ȘCOLAR ȘI CONTINUAREA STUDIILOR	29
3.1. Perspectiva elevilor	29
3.2. Perspectiva cadrelor didactice	52
3.3. Perspectiva părinților	76
CAPITOLUL 4: ANALIZA CALITATIVĂ A DATELOR.....	98
CONCLUZII	109
BIBLIOGRAFIE.....	115
ANEXE	117
ANEXA 1 – Chestionar pentru elevi privind principalele provocări legate de abandonul școlar	117
ANEXA 2- Chestionar pentru cadre didactice privind provocări legate de abandon școlar	123
ANEXA 3 – Chestionar pentru părinți privind provocări legate de abandon școlar	130
ANEXA 4 – Grilă de interviu pentru experții în educație.....	136

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

INTRODUCERE

Analiza „Abandonul școlar, provocări și problematică - Analiză inițială a situației din județele Prahova și Neamț privind nevoile de continuarea studiilor, absenteism, bullying, incluziunea socială a elevilor cu CES în cazul claselor terminale de gimnaziu este elaborat în cadrul proiectului 'ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație', COD PN2022, Programul “Dezvoltare Locală, Reducerea Sărăciei și Creșterea Incluziunii Romilor” Finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2014-2021 și implementat de Inspectoratul Școlar al județului Prahova, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Neamț, Asociația GO-AHEAD și Art for Change Foundation, Norvegia.

4

Obiectivul General al proiectului este creșterea gradului de incluziune socială a elevilor și accesul la o educație de calitate, echitabilă și incluzivă în județele Prahova și Neamț prin măsuri specifice de care beneficiază peste 650 elevi aflați în situație de risc din 19 școli, 200 părinți/tutori și membri ai familiilor acestora, 200 de membri ai personalului didactic și 100 de persoane din alte grupuri secundare (elevi, părinți, alți membri ai comunității) contribuind astfel pe termen lung la creșterea inteligentă și incluzivă a României.

Una dintre cele mai mari provocări actuale în sistemul de educație românesc este abandonul școlar și efectele pe care le are asupra copiilor și tinerilor. Abandonul școlar este echivalent, de cele mai multe ori, cu șomaj, neocupare, muncă la negru, marginalizare sau chiar delincvență. Problematika din jurul fenomenului este adesea corelată cu sărăcia, lipsa educației părinților, problemele cu colegii, apartenența la grupuri vulnerabile și defavorizate, segregarea, disparitățile economice și cu diferența de oportunitățile între mediul rural și mediul urban. Conform Salvați Copiii, România rămâne o țară a decalajelor profunde, care atrag după ele discriminări dureroase, cu consecințe pe termen lung atât în ceea ce privește viața copiilor, cât și în ceea ce privește societatea în ansamblul ei. Astfel, la nivel național, rata de părăsire timpurie a școlii este de 26,6% în zonele rurale, 17,4% în orașe mici și suburbii și scade la 6,2% în municipii¹(date Eurostat).

Scopul analizei de față este de a identifica nevoile și problemele legate de abandonul școlar și absenteismul în clasele de gimnaziu din 19 școli din județele Prahova și Neamț corelând inclusiv cu problematica incluziunii sociale a copiilor cu CES și cea a bullyingului. Aceste nevoi și probleme vor fi realizate la finalul activităților în care sunt implicați elevi, cadre

¹ Procentul persoanelor cu vârsta între 18-24 ani care au absolvit cel mult gimnaziul și nu se află în nicio formă de educație sau formare profesională. - <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/d1/d1bf394f-8cda-4af2-8437-abc3f70c16a1.pdf>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

didactice și părinți în vederea stabilirii impactului lor, cât și a elaborării unor recomandări pentru autorități și organele de decizie locale din educație pentru a replica și sprijini desfășurarea unor astfel de activități ulterior finalizării proiectului.

Analiza este compusă din 5 capitole. Primul capitol are în vedere câteva aspecte teoretice, cât și prezentarea datelor existente la nivelul abandonului școlar în județele Prahova și Neamț. Al doilea capitol cuprinde metodologia cercetării. Următorul capitol este analiza cantitativă a datelor, care include procesarea și interpretarea răspunsurilor la chestionare ale elevilor, cadrelor didactice și părinților. Capitolul al patrulea este reprezentat de analiza calitativă a răspunsurilor la interviuri a directorilor și experților în educație din cadrul celor 19 școli din județele Prahova și Neamț. Ultimul capitol are în vedere concluziile studiului.

5

CAPITOLUL 1: CONSIDERAȚII TEORETICE

1.1. Abandonul școlar în documentele strategice

Problematica abandonului școlar se regăsește la nivelul mai multor strategii europene și naționale prin măsuri concrete de combaterea a lui. De asemenea, nevoile copiilor și tinerilor cu nevoi educaționale speciale sunt analizate în aceste strategii.

În *EUROPA 2020*² - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, se precizează că un obiectiv privind nivelul de educație abordează problema abandonului școlar timpuriu prin reducerea ratei abandonului la 10% față de nivelul actual de 15%, crescând în același timp ponderea populației cu vârsta cuprinsă între 30-34 de ani cu studii superioare de la 31% la cel puțin 40% în 2020. Strategia Europa 2020 își propune să asigure o creștere economică: inteligentă, prin investiții mai eficiente în educație, cercetare și inovare; durabilă, prin orientarea decisivă către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon; și favorabilă incluziunii, prin punerea accentului pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei.

În Acordul de Parteneriat 2014-2020³ se subliniază că marea provocare constă în a restabili performanța sistemului educațional și, în contextul unei cereri foarte scăzute de forță de muncă, în a face educația să pară atractivă și utilă. Pe lângă crearea unei infrastructuri educaționale moderne și bine dotate, trebuie rezolvate aspectele legate de extinderea accesului la educația timpurie, combaterea părăsirii timpurii a școlii, adaptarea educației și formării la nevoile pieței forței de muncă și deschiderea accesului la învățământul terțiar și la învățarea pe tot parcursul vieții. Există, de asemenea, importante discrepanțe etnice și teritoriale, în special între zonele rurale și urbane, în ceea ce privește ratele de înscriere și abandon și rezultatele școlare. Pe lângă aceasta, se observă disparități intraregionale, în special în județele mai puțin dezvoltate economic și cu populație preponderent rurală.

Tot în Acordul de Parteneriat se subliniază că principalele motive ale abandonului școlar, identificate atât de școli, cât și de familii, *sunt de natură economică*. Ca urmare a crizei, a devenit dificil pentru multe familii să suporte costurile aferente susținerii educației copiilor, în special la nivelul învățământului superior. O altă cauză a ratei de părăsire timpurie a școlii este legată de disponibilitatea limitată a educației alternative informale precum programe de

² *EUROPA 2020*- <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>

³ Acordul de Parteneriat, 2014-2020 - http://www.fonduri-ue.ro/files/documente-relevante/acord/Acord_de_Parteneriat_2014-2020_RO.pdf

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

învățare după orele de școală („after-school”) sau programe de tipul „A doua șansă” pentru elevii cu risc de părăsire timpurie a școlii.

De asemenea, din cauza subfinanțării cronice a sistemului de învățământ și a lipsei de stimulente, oportunitățile pentru ca cei care părăsesc școala timpuriu să reintre din nou în sistem sunt limitate. Categoriile care se confruntă cu cel mai ridicat risc sunt copiii și tinerii din mediile defavorizate, elevii din mediul rural (cu precădere băieții din grupa de vârstă 11-14 ani), romii și persoanele cu nevoi educaționale speciale.

7

În Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România⁴ se accentuează faptul că părăsirea timpurie a școlii este mult mai mare în cazul grupurilor vulnerabile. În România, părăsirea timpurie a școlii predomină mai ales în rândul anumitor grupuri aflate în situație de risc, în special tineri din comunitățile rurale, tineri provenind din familii cu venituri modeste, romi și alte minorități și elevi care au repetat cel puțin un an sau care au abandonat școala. PTS este o problemă pregnantă, mai ales în mediul rural. În prezent, se desfășoară un proces important de modernizare a sistemului IVET pentru:

- promovarea dobândirii de competențe corelată îndeaproape cu cerințele pieței muncii și nevoile sectorului privat;
- dezvoltarea și susținerea învățământului liceal și postliceal;
- oferirea posibilității de a parcurge cel puțin un program de pregătire profesională, de către absolvenții de învățământ secundar cu rezultate slabe și cu vârsta sub 18 ani care au abandonat școala anterior;
- stipularea dobândirii unor calificări corespunzătoare conform Cadrului european al calificărilor (care vor fi oferite de școlile profesionale și tehnice de stat).

Există variații regionale considerabile în regiunile Centrală, Sud-Est, Sud Muntenia, ajungându-se la rate de peste 20%. Cu toate acestea, disparități pronunțate se observă și la nivel intraregional, județele cu dezvoltare economică mai redusă și cu o pondere ridicată a populației rurale fiind afectate în mod deosebit.

Tot în Strategia pentru Combaterea Părăsirii Timpurii a Școlii se subliniază faptul că dezvoltarea insuficientă a sistemelor de consiliere și orientare școlară și profesională reprezintă, la rândul lor, cauze ale fenomenului de PTS. Prin proiectul ZEST4EDU, consorțiul aduce la dispoziția cadrelor didactice și psihologilor școlari metode inovative pentru dezvoltarea personală a elevilor, care să îi sprijine în vederea elaborării unui plan de dezvoltare

⁴ Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România -

<https://www.edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Invatamant-Preuniversitar/2015/Strategie-PTS/Strategia-PTS-2015.pdf>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

personală, pentru combaterea segregării și bullyingului, un fenomen din ce în ce mai răspândit și nociv, în școli și favorizarea incluziunii, având în vedere că România se angajează ca fondurile ESI 2014-2020 pentru sectorul educației să nu vizeze intervenții care conduc la segregare în școli.

8

În Programul reprezentativ 1.2: Asigurarea accesului la învățământ primar și secundar inferior de calitate a tuturor elevilor din PTS⁵, Măsura #5 se referă la elaborarea și implementarea planurilor de asigurare a accesului adecvat la o educație de calitate, în special pentru copiii din grupurile aflate în situație de risc. Această măsură are în vedere aspecte legate de accesul la un învățământ de calitate. Măsura prevede un mix de sprijin financiar și tehnic acordat familiilor și cadrelor didactice, în vederea eliminării obstacolelor în calea unui acces mai ridicat la un învățământ de calitate. Familiile copiilor în situație de risc vor primi sprijin financiar pentru a depăși obstacolele cu care se confruntă privind înscrierea copiilor lor. În ceea ce privește acțiunile recomandate, cele mai valoroase trei activități sugerate sunt: elaborarea unor planuri educaționale de dezvoltare individuală pentru copiii în situație de risc, mentorat intercolegial pentru elevi, părinți și cadre didactice și formare și instrumente inovatoare pentru cadrele didactice din zonele rurale și din comunitățile mici, cu populație minoritară.

În Planul Național de Reformă⁶ se specifică aspecte privind abandonul școlar care argumentează necesitatea imediată a unor programe și proiecte în vederea combaterii fenomenului.

Rata părăsirii timpurii a școlii:

- ținta națională 2020 – 11,3%;
- evoluție recentă – 19,1% (2015), 18,5% (2016) și 18,1% (2017 – date Eurostat).

Direcții de acțiune:

1. extinderea serviciilor de educație timpurie
2. modernizarea curriculumului școlar
3. creșterea calității învățământului preuniversitar
4. creșterea nivelului de competențe a elevilor și cadrelor didactice
5. consolidarea învățământului
6. aplicarea Strategiei naționale privind reducerea părăsirii timpurii a școlii

⁵ Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România

<https://www.edu.ro/sites/default/files/fisiere%20articole/Strategia%20privind%20reducerea%20parasirii%20tim purii%20a%20scolii.pdf> – pag 57

⁶ Planul Național de Reformă 2018 - <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-national-reform-programme-romania-ro.pdf>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

7. extinderea măsurilor de prevenire și intervenție pentru elevii expuși la riscul de părăsire timpurie a școlii și consolidarea pachetului social în educație
8. îmbunătățirea infrastructurii educaționale.

Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020⁷ are în vedere ca obiectiv „Creșterea ratei participării și îmbunătățirea rezultatelor obținute de toți copiii cuprinși în învățământul primar și gimnazial”. Sărăcia este în continuare principala cauză a abandonului școlar.

9

Rata sărăciei relative, pe macroregiuni și regiuni de dezvoltare⁸

Regiuni de dezvoltare	Ani	
	Anul 2018	Anul 2019
	Procente	
TOTAL	23,5	23,8
Regiunea NORD-VEST	17,5	14,7
Regiunea CENTRU	19,4	21,2
Regiunea NORD-EST	35,6	41,1
Regiunea SUD-EST	31,2	31,1
Regiunea SUD-MUNTENIA	25,7	26
Regiunea BUCURESTI - ILFOV	4,1	2,9
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	34,3	31,6
Regiunea VEST	14,9	14,7

Conform INS, rata sărăciei relative în Regiunea Nord-Est, din care face parte județul Neamț este cea mai ridicată din țară(41,1%), iar în Regiunea Sud-Muntenia, din care face parte județul Prahova, această rată (26%) este peste media națională (23,8% în 2019). De asemenea, se poate observa că rata sărăciei relative a crescut în ambele regiuni în anul 2019, față de 2018.

În Strategia privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei se subliniază faptul că ratele de participare la învățământul primar și gimnazial au rămas scăzute în România comparativ cu media europeană, în ciuda tendințelor pozitive înregistrate în ultimii ani. Dintre copiii de 7-14

⁷ Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020 - file:///C:/Users/crist/Downloads/%E2%80%A2_Strategia%20Na%C8%9Bional%C4%83%20privind%20Incluziunea%20Social%C4%83%20C8%99i%20Reducerea%20S%C4%83r%C4%83ciei%202015-2020.pdf

⁸ Baza de date TEMPO a INS - <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

ani care trăiesc în familie, cei cu dizabilități, copiii romi și copiii săraci se confruntă cu un risc disproporționat de mare de a fi în afara sistemului de educație. În plus, la nivel național, ponderea adolescenților de 15-18 ani, neînscși la școală sau la cursuri de formare, a atins 11 procente în perioada 2009-2012, ratele în zonele urbane fiind mult mai mici decât cele din zonele rurale. Având în vedere toate acestea, sunt necesare măsuri pentru: (i) îmbunătățirea funcționării infrastructurii școlare în mediul rural și, în special, în zonele defavorizate, astfel încât calitatea educației furnizată în aceste medii să fie la nivelul standardelor naționale în domeniu; (ii) promovarea unor programe concrete de incluziune, precedate de o analiză detaliată a resurselor necesare; (iii) reducerea influenței factorilor socio-economici asupra rezultatelor școlare.

10

Diversele programe care au drept scop creșterea participării persoanelor cu dizabilități la învățământ și pe piața muncii nu au reușit să îmbunătățească situația acestui grup vulnerabil. Un obiectiv al măsurilor în domeniul educației este creșterea accesului copiilor din rural și din zonele urbane marginalizate. Școlile din zonele rurale sunt dezavantajate prin comparație cu cele din zonele urbane în ceea ce privește finanțarea disponibilă, resursele umane, infrastructura și accesibilitatea. Aceste aspecte sunt valabile pentru toate nivelurile de educație, dar în special pentru învățământul profesional și tehnic. Cu toate acestea, școli dezavantajate există și în zonele urbane marginalizate. Astfel, trebuie să se ia în considerare investiția în infrastructura de transport și în alte proiecte aferente pentru a asigura accesul la educație de calitate al copiilor din comunități rurale îndepărtate și slab conectate. O investiție și mai mare este necesară în școlile dezavantajate din zonele urbane marginalizate în ceea ce privește instalațiile sanitare și de încălzire, precum și în acordarea gratuită de materiale educaționale și dotarea cu echipamente moderne.

În Strategia națională de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități (2014-2020)⁹, se pune accent pe dezvoltarea și eficientizarea serviciilor de consiliere, orientare școlară și profesională a copiilor/adulților cu dizabilități, iar educația și formarea profesională este unul dintre obiectivele cheie.

Conform Raportului privind sistemul educațional al Institutului Național de Statistică¹⁰, în învățământul primar și gimnazial nu există diferențe mari pe sexe ale ratei abandonului (1,8%

⁹ Strategia națională de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități (2014-2020)⁹ - [file:///C:/Users/crist/Downloads/Strategia%20na%C5%A3ional%C4%83%20de%20incluziune%20social%C4%83%20a%20persoanelor%20cu%20dizabilit%C4%83%C5%A3i%20\(2014-2020\).pdf](file:///C:/Users/crist/Downloads/Strategia%20na%C5%A3ional%C4%83%20de%20incluziune%20social%C4%83%20a%20persoanelor%20cu%20dizabilit%C4%83%C5%A3i%20(2014-2020).pdf), - Pag 27

¹⁰ INS – Sistemul Educațional în România – Date statistice 2016-2017
https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/sistemul_educational_in_romania_2016_2017.pdf

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

masculin, 1,5% feminin). În mediul rural, această rată este mai ridicată în învățământul gimnazial (2,6%) decât în învățământul primar (2,2%). În anul școlar 2017/2018, rata abandonului în învățământul primar și gimnazial a înregistrat valori apropiate în cele două medii de rezidență (2,4% în rural, respectiv 1,1% în urban). În profil teritorial, în anul școlar 2017/2018, valori mai crescute ale ratei abandonului școlar, în învățământul primar și gimnazial din mediul urban, s-au înregistrat în regiunile de dezvoltare: Vest (1,8%), Centru (1,6%), și Sud-Est (1,5%), iar în mediul rural în regiunile Centru (3,5%), Sud-Est (2,7%), Vest (2,5%) și Nord-Vest (2,3%). În învățământul liceal și profesional, rata abandonului școlar a înregistrat valori ridicate în regiunea Centru (3,8%) și în regiunea Vest (3,2%).¹¹

11

1.2. Probleme actuale: Segregarea în educație și problematica bullyingului

1.2.1. Despre segregarea în educație și nevoile copiilor cu CES

Cerințele educaționale speciale (CES) reprezintă o sintagmă, care se referă la cerințele în plan educativ ale unor categorii de persoane, cerințe consecutive unor disfuncții sau deficiențe de natură intelectuală, senzorială, psihomotrică, fiziologică sau ca urmare a unor condiții psihoafective, socioeconomice sau de altă natură; aceste cerințe plasează persoana/elevul într-o stare de dificultate în raport cu ceilalți din jur, stare care nu-i permite o existență sau o valorificare în condiții normale a potențialului intelectual și aptitudinal de care acesta dispune și induce un sentiment de inferioritate ce accentuează condiția sa de persoana cu cerințe speciale¹².

De aceea, activitățile educaționale școlare și/sau extrașcolare trebuie să fie adaptate posibilităților lor, iar cadrele didactice să aibă posibilitatea să cunoască metode potrivite de abordare a acestor copii, cât și să aibă acces la instrumentele și infrastructura necesară pentru a sprijini acești copii. Procesul de integrare și sprijin a copiilor cu CES presupune multă coerență, rigoare, dar și înțelegere și conștientizare din partea cadrelor didactice.

Scopul strategiilor de integrare a unei părți cât mai mari a copiilor cu CES în învățământul de masă are la bază analize care demonstrează efectul pozitiv pe care această abordare îl are asupra

¹¹ Starea socială și economică a României 2017-2018, Institutul Național de Statistică, 2020, pag. 150, https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/starea_economica_si_sociala_a_romaniei_2020.pdf

¹² Educația elevilor cu nevoi speciale - forum.portal.edu.ro/index.php?act=Attach&type=post&id=920782

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

dezvoltării și evoluției unui copil cu nevoi speciale, fiind unul dintre pașii esențiali pentru sprijinirea acestor copii și oferirea unui cadru educațional sigur pentru integrarea lui ulterioară pe piața muncii.

Copiii cu nevoi educaționale speciale constituie unul dintre grupurile țintă pentru prioritatea strategică *Asigurarea accesului tuturor la educație și îmbunătățirea calității educației* din strategia Europa 2020.

În România¹³, în scopul sprijinirii procesului de integrare au fost luate o serie de măsuri specifice - incluzând formarea cadrelor didactice, materiale didactice de sprijin și legislația specifică. Cu toate acestea, diverse evaluări și studii efectuate de autorități și de alte organisme au condus la concluzia necesității extinderii în continuare a măsurilor de sprijin privind integrarea copiilor cu nevoi educaționale speciale, incluzând printre altele formarea resurselor umane pentru a pregăti mai bine școlile din învățământul de masă pentru integrarea elevilor cu nevoi educaționale speciale.

Formarea și în sens mai general pregătirea trebuie asigurate pentru:

- Conducerea unităților de învățământ în vederea construcției unui mediu educațional incluziv;
- Cadrele didactice pentru a dezvolta competențe profesionale necesare lucrului cu elevi cu nevoi educaționale speciale;
- Elevi pentru a dezvolta sentimente de toleranță, înțelegere și sprijin;
- Părinții elevilor pentru a sprijini copiii lor în dezvoltarea unui mediu educațional incluziv;
- Dezvoltarea infrastructurii specifice pentru elevii cu deficiențe (căi de acces, cabinete, facilități de recuperare etc.);
- Dezvoltarea în curriculumul la decizia școlii a unor activități special destinate sprijinirii progresului elevilor cu nevoi educaționale speciale (de exemplu pentru educație remedială, programe după ore, educație incluzivă etc).;
- Asigurarea unui număr sporit de cadre didactice suport și personal didactic auxiliar de sprijin;

¹³ Conținut adaptat după prezentarea situației din România de pe pagina de internet a Comisiei Europene - https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/special-education-needs-provision-within-mainstream-education-56_ro

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- Diversificarea și dezvoltarea în continuare a materialelor ajutătoare, precum și a unor lucrări de referință privind educația incluzivă.

Conform prevederilor Legii Educației, integrarea școlară a copiilor cu nevoi educaționale speciale este asigurată prin următoarele forme:

- în unități de învățământ dedicate integral educației și formării profesionale a copiilor cu nevoi educaționale speciale (învățământ special separat);
- în grupe sau clase pentru copii cu nevoi educaționale speciale organizate în unități ale învățământului de masă (învățământ special parțial integrat);
- în grupe și clase organizate în unitățile învățământului de masă (învățământ special total integrat).

Pentru a sprijini procesul de integrare au fost aplicate o serie de măsuri, precum:

- Formare specifică pentru inspectorii de învățământ primar, cadrele didactice și didactice auxiliare din învățământul primar și pentru psihopedagogii lucrând pentru comisiile pentru protecția copilului subordonate consiliilor județene;
- Elaborarea de materiale educaționale și materiale pentru sprijinirea unei educații incluzive în cooperare cu UNICEF;
- Transformarea anumitor școli speciale în școli resursă pentru învățământ integrat;
- Elaborarea și implementarea programului național *O școală pentru fiecare* privind informarea, conștientizarea și pregătirea școlilor și comunităților pentru integrarea elevilor cu nevoi educaționale speciale;
- Elaborarea cadrului legal specific pentru a sprijini procesul de integrare.

În majoritatea județelor există școli din învățământul de masă care integrează copiii cu nevoi educaționale speciale. Integrarea în învățământul de masă are printre scopuri să ofere șanse egale la educație fiecărui copil, indiferent de posibilitățile sale de învățare, participare și dezvoltare.

În paralel, trebuie să fie asigurate școlile și comunitățile (conducere, personal didactic, părinți, comunitatea în întregul său) să accepte copiii cu nevoi

educaționale speciale și astfel să fie asigurată dezvoltarea unui mediu educațional inclusiv și realizarea condițiilor optime în comunitate pentru dezvoltarea intelectuală, psihică, comportamentală și atitudinală a copiilor cu nevoi educaționale speciale prin: asistență psihopedagogică specializată în școli; asistență specializată în familie; servicii sociale specializate furnizate copilului și familiei din partea autorităților îndreptățite de lege.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Obiectivele generale ale învățământului integrat parțial sau complet sunt următoarele:

- Asigurarea participării totale și active la viața comunității a tinerilor și adulților cu deficiențe prin finalizarea educației lor formale;
- Asigurarea asistenței permanente și continue pentru copiii cu nevoi educaționale speciale în scopul conducerii lor către viața independentă, conform propriilor lor dorințe, aspirații și capacități;
- Îndepărtarea cauzelor deficiențelor, prevenirea agravării acestora și diminuarea consecințelor lor asupra copilului;
- evitarea și eradicare oricăror tipuri de discriminări către persoanele cu handicap sau deficiențe.

14

Diversele programe care au drept scop creșterea participării persoanelor cu dizabilități la învățământ și pe piața muncii nu au reușit să îmbunătățească situația acestui grup vulnerabil.

În Strategia Națională de Incluziune Socială a persoanelor cu Dizabilități (2014-2020)¹⁴, se pune accent pe dezvoltarea și eficientizarea serviciilor de consiliere, orientare școlară și profesională a copiilor/adulților cu dizabilități, cât și pe educație și formare profesională- unul dintre obiectivele cheie ale cadrelor didactice.

În *Strategia privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii*¹⁵ în cadrul Programului reprezentativ 1.2: Asigurarea accesului la învățământ primar și secundar inferior de calitate a tuturor elevilor, la Măsura # 7: Înființarea unui sistem de dezvoltare profesională continuă a cadrelor didactice printr-un program/mecanism specific al MECS , se specifică faptul că, deși există programe intensive și variate de formare pentru cadrele didactice în toată România, nu există un proces sistematizat de dezvoltare profesională a cadrelor didactice. Această măsură va urmări dezvoltarea și monitorizarea, lunar, a Zilei de Dezvoltare Profesională în școli, pentru a permite administrației și cadrelor didactice să împărtășească idei și experiențe personale legate de tendințele nou apărute, domeniile prioritare de formare, domeniile specializate de

¹⁴ Strategia națională de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități (2014-2020), pag 27 - http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/protectie_sociala/DPPD/2014-01-31_Strategie_DPPD-2014-2020.pdf

¹⁵ Strategia privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii, pag 58 - <https://www.edu.ro/sites/default/files/fisiere%20articole/Strategia%20privind%20reducerea%20parasirii%20timpurii%20a%20scolii.pdf>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

formare și alte cerințe de dezvoltare profesională. În strategie se mai punctează că o atenție deosebită va fi acordată formării cadrelor didactice care lucrează cu elevii cu CES sau a celor care lucrează în comunități izolate.

O altă inovație adusă de această măsură va fi introducerea de stagii scurte de formare, la locul de muncă și într-un sistem de mentorat colegial, pentru cadrele didactice din comunitățile dezavantajate/izolate. În acest fel, cadrele didactice din centrele urbane vor putea lucra cu colegii lor din zonele rurale și ambele categorii vor putea învăța și împărtăși tehnici utile ce pot fi implementate în clasă.

În Anexele Strategiei¹⁶, se mai menționează faptul că politicile de intervenție la nivel individual au scopul de a asigura un set de mecanisme, care pot fi adaptate în funcție de nevoile fiecăruia dintre elevii care riscă să părăsească școala prematur. Ele se concentrează pe dezvoltarea personală în vederea creării unui sistem de rezistență la factorii de risc și în vederea depășirii dificultăților de natură socială, cognitivă sau emoțională cu care se pot confrunta elevii din grupul de risc.

Politicile de intervenție la nivel individual pot include:

- Mentoratul/tutoratul - îi ajută pe elevi să depășească dificultățile de învățare, sociale sau personale. Fie că este vorba de o interacțiune elev-profesor (mentorat) sau o interacțiune între profesor și un grup mic de elevi (tutorat), elevii primesc asistență direcționată, adesea din partea corpului didactic, membrilor comunității sau chiar a colegilor lor.
- Adaptarea predării în funcție de nevoile elevilor, printr-o consolidare a abordărilor individuale de învățare și prin acordarea de sprijin elevilor din grupele de risc - îi ajută pe aceștia să se adapteze cerințelor educației formale și să depășească obstacolele create de sistemul de educație și formare și, în acest fel, contribuie la preîntâmpinarea repetării anului școlar.
- Consolidarea unui sistem de îndrumare și consiliere - acordă elevilor sprijin în alegerea carierei potrivite, în procesul de tranziție de la un nivel educațional la altul sau din sistemul educațional în sistemul de angajat. Se reduce, astfel, riscul unor decizii proaste, bazate pe așteptări false sau pe informații insuficiente. Tinerii sunt ajutați să ia decizii care să corespundă ambițiilor, intereselor și talentelor lor.

¹⁶ Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România
<https://www.edu.ro/sites/default/files/fisiere%20articole/Anexe%20Strategie%20PTS.pdf>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- Asigurarea accesului la sprijin financiar pentru acei tineri a căror situație economică e posibil să aibă drept rezultat părăsirea timpurie a școlii. Acolo unde se consideră potrivit, astfel de sprijin poate fi acordat în baza unor condiții sau poate fi în strânsă relație cu măsurile suport din asistență socială.

Copilul cu dizabilități și părinții acestuia¹⁷, precum și persoanele cărora copilul le-a fost dat în plasament sau tutelă, în baza Legii asistenței sociale nr.292/2011, „beneficiază de servicii sociale destinate facilitării accesului efectiv și fără discriminare la educație, formare profesională, asistență medicală, recuperare, pregătire în vederea ocupării unui loc de muncă, acces la activități recreative, precum și la orice alte activități apte să le permită deplina integrare socială și dezvoltare personală, de asemenea, acesta are dreptul la servicii de îngrijire personală, stabilite în baza evaluării socio-psiho-medicale și a nevoilor individuale de ajutor pentru realizarea activităților uzuale ale vieții zilnice”.

Școala, ca instituție publică de formare și socializare umană trebuie să răspundă cerințelor tuturor elevilor, atât celor care au un ritm de învățare și un potențial intelectual și aptitudinal peste medie, dar și celor care manifestă deficiențe de învățare. Ambele categorii pot fi considerate cu cerințe educaționale speciale și necesită un program individualizat de învățare. Obiectivul principal al școlilor de masă în care învață elevii cu CES este asigurarea integrării acestora în mediul școlar.

Adaptarea curriculum-ului la nivelul clasei reprezintă una dintre soluțiile propuse de către factorii abilitați. O calitate esențială a curriculum-ului școlar actual este aceea că vizează un grad mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat.

Planificarea individualizată a învățării presupune adaptarea educației la nevoile individuale din perspectiva diferențelor dintre elevi.

Diferențierea curriculumului, atât pentru copiii cu dizabilități, cât și pentru cei cu potențial de învățare ridicat se întemeiază pe aceleași premise:

1. sistemul de învățământ se poate adapta unor abilități și trebuințe diferite;

¹⁷ Strategia națională de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități (2014-2020), pag 17-
http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/protectie_sociala/DPPD/2014-01-31_Strategie_DPPD-2014-2020.pdf

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

2. aceleași scopuri educaționale pot fi atinse prin mai multe tipuri de programe adaptate;
3. realizarea scopurilor educaționale este facilitată de selecția și organizarea obiectivelor educaționale conform diferențelor individuale;
4. diferitele trebuințe educaționale pot fi întâmpinate prin oportunități educaționale variate.

17

Diferențierea curriculară necesită astfel selecționarea sarcinilor de învățare după criteriul maturității intelectuale, ritmul de lucru și nu după criteriul vârstei cronologice. Este nevoie de o adaptare a procesului instructiv educativ la posibilitățile intelectuale, la interesele cognitive, la ritmul și stilul de învățare al elevului.

Este necesară o riguroasă planificare, organizare și desfășurare a acestor tipuri de activități în relație directă cu posibilitățile reale ale elevilor și pentru a veni în întâmpinarea problemelor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educațional¹⁸. În acest sens, în cadrul acestui studiu, unul dintre obiective este și prezentarea stării de fapt privind integrarea elevilor cu CES la nivelul școlilor implicate în proiect din județele Prahova și Neamț.

1.2.2. Problematika bullyingului

Fenomenul de bullying este din ce în ce mai răspândit în unitățile școlare din România. Fiind un fenomen îngrijorător care ia amploare de la an la an, conform studiilor la ora actuală un act normativ care presupune modificarea Legii educației naționale nr.1/2011, definește, previne și interzice violența psihologică, adică bullying-ul, în spațiile destinate educației. Acest act a fost votat de deputați și senatori¹⁹.

¹⁸ Metode și tehnici de integrare a copiilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă - <https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/metode-si-tehnici-de-integrare-a-copiilor-cu-cerinte-educative-speciale-in-invatamantul-de-masa>

¹⁹ Norme Metodologice din 27 mai 2020 de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1[^]1), art. 56[^]1 și ale pct. 6[^]1 din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică – bullying - <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/226680>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

„În unitățile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale sunt interzise comportamentele care constau în violența psihologică – bullying”, potrivit proiectului normativ de modificare a Legii Educației Naționale²⁰.

„Violența psihologică - bullying este acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, în mod constant și repetat, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile persoane, acțiune sau serie de acțiuni, comportamente ce se desfășoară în unitățile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale”, potrivit actului normativ adoptat de deputați.

18

Noul act normativ punctează faptul că în cadrul programelor de formare continuă a personalului didactic se vor introduce sesiuni de informare/teme/ cursuri de perfecționare asupra problemelor legate de violența psihologică în școli.

Bullying-ul este un concept umbrelă care ascunde o gamă variată de comportamente: (excluderea din grup, izolarea socială, amenințarea cu violența fizică și/ sau umilirea, violența fizică și distrugerea bunurilor personale, interdicția de a vorbi/ interacționa cu un alt coleg, răspândirea de zvonuri cu caracter denigrator etc) care au menirea de a produce disconfort sau durere victimei, sunt repetitive și implică o diferență de putere între agresor și victimă.

Efectele bullying-ului se pot observa la toate nivelele de funcționare:

1. emoțional: sentimente de teamă, frustrare, furie, resentimente, vinovăție, rușine;
2. cognitiv: reducerea resurselor necesare în procesul învățării;
3. comportamental: agresivitatea devenind strategia preferată de rezolvare a problemelor;
4. social: deteriorarea relațiilor cu ceilalți și accentuarea discriminării, respingerii și izolării sociale.

²⁰ L E G E pentru completarea Legii educației naționale nr. 1/2011-

http://www.cdep.ro/pls/proiecte/docs/2018/cd332_18.pdf

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Studiile au pus în evidență o corelație ridicată între comportamentele de bullying și o funcționare psiho-socială defectuoasă caracterizată prin: nivel scăzut al respectului de sine, nivel ridicat de depresie, anxietate, sentimente de singurătate, idei suicidale și un nivel ridicat de absenteism școlar (Olweus, 1993; Wolke & Lereya, 2015).

”Cifrele disponibile la nivel internațional au determinat aprecierea fenomenului de bullying, împreună cu stilul de educație parentală, ca factor de risc fundamental pentru sănătatea mintală a copiilor și adolescenților și pentru dezvoltarea optimă a potențialului lor de învățare academică și funcționare socială. Prin dimensiune și severitatea consecințelor pe care le generează pentru sănătatea copiilor, fenomenul de bullying este abordat în numeroase țări europene ca o problemă de sănătate publică.”²¹

Ținta cea mai frecventă a bullying-ului sunt copiii și tinerii cu dizabilități, tulburări de sănătate mintală, supraponderali, provenind din grupuri etnice minoritare sau cu comportamente și roluri sexuale și de gen altele decât cele majoritare (homosexualitate, transexualitate), copiii nou veniți în grup.

Bullying-ul este o problemă de relaționare interpersonală, iar intervențiile orientate spre prevenirea sau reducerea acestuia este necesar să se adreseze tuturor factorilor implicați (agresor, victimă, martori, susținători), precum și contextului în care are loc, cu precădere mediul școlar.

”La nivel european, România se situează pe locul 3 în clasamentul celor 42 de țări în care a fost investigat fenomenul, potrivit unui raport al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), cu 17% dintre copiii de 11 ani care au recunoscut că au agresat alți elevi cel puțin de trei ori în luna anterioară, procentajul celor de 13, respectiv 15 ani, fiind de 23%”, potrivit unui raport al Organizației Mondiale a Sănătății.

Raportul prezentat de UNICEF intitulat ”Ascuns la vedere”²² plasează România în topul clasamentului țărilor în privința procentului de adolescenți cu vârste între 11 și 15 ani care recunosc că au participat la acte de violență verbală sau fizică împotriva colegilor de școală, care se ridică la aproape 60%.

²¹ Bullying-ul în rândul copiilor, Salvați Copii, 2016, <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/10/10551dfa-f0b2-4cb0-a103-08d811dc31a9.pdf>

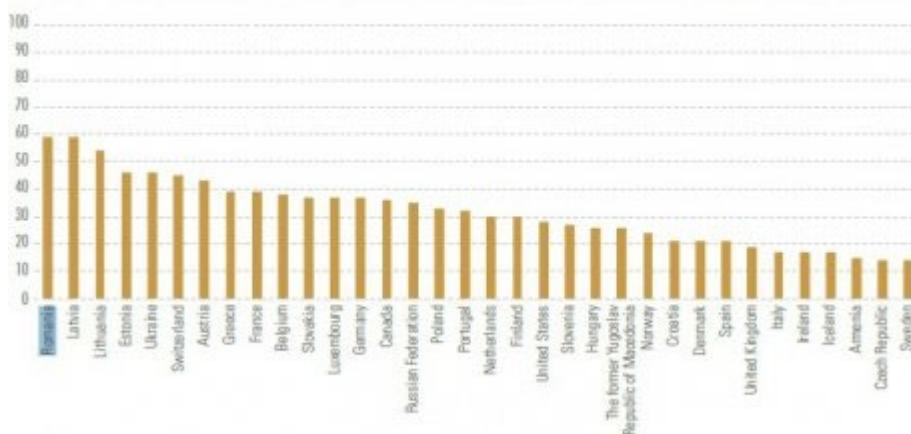
²² Ascuns la vedere – o analiză statistică a violenței împotriva copiilor, UNICEF, 2014, <https://www.unicef.org/romania/media/1321/file/Ghid%20de%20lucru%20cu%20familia%20C8%99i%20comunitatea%20pentru%20profesioni%C8%99tii%20locali.pdf>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

FIGURE 6.4

Significant proportions of teens admit to having bullied others

Percentage of adolescents aged 11 to 15 years who reported bullying others at school at least once in the past couple of months

Notes: Data for Belgium are a weighted average of the Flemish and French samples. Data for the United Kingdom are a weighted average of the samples in England, Scotland and Wales. Source: IEA, 2009/2010.

CHAPTER 6: WHEN CHILDREN HURT ONE ANOTHER

Sandie Blanchet, Reprezentantul UNICEF în România declara: "Violența împotriva copiilor are loc în fiecare zi, în toate țările din lume. Deși copiii sunt cei care suferă cel mai mult, violența afectează toate straturile societății, subminând stabilitatea și progresul. Violența împotriva copiilor nu este însă inevitabilă. Violența poate fi prevenită dacă refuzăm ca ea să rămână ascunsă".

În ceea ce privește datele la nivel național, un studiu²³ realizat de Salvați copiii în 2016 a scos în evidență statistici tulburătoare cu privire la prezența și răspândirea comportamentelor de tip bullying în mediul școlar.

Astfel, doi din zece copii au recunoscut că au exclus în mod repetat colegi, iar trei din zece au interzis altor copii să se joace cu anumiți elevi din clasă. De asemenea, 23% dintre copii au menționat că s-a întâmplat să fie amenințați cu excluderea din grup, 31% că au fost excluși și 39% că un alt copil a cerut cuiva să nu se joace sau să nu vorbească cu ei.

37% dintre copiii participanți la chestionar au mărturisit că s-au răspândit astfel zvonuri în școală despre ei. 84% dintre copii afirmă că au fost martorii unei situații în care un copil amenință un altul, 80% a uneia în care un copil este umilit de alt copil, iar 78% au asistat la situații repetate în care un copil era îmbrâncit și lovit ușor de către alți copii.

²³ Salvați Copiii - Studiul sociologic la nivel național în 2016 - Bulling-ul în rândul copiilor
<https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/10/10551dfa-f0b2-4cb0-a103-08d811dc31a9.pdf>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

De asemenea, 73% dintre copii afirmă că au fost martorii unor situații de bullying în școala în care învață, 58% au asistat la situații de bullying în propria clasă, 46% în grupul de prieteni iar 69% în mediul online.

Potrivit Organizației Salvați Copiii, soluționarea acestui fenomen în școlile românești nu e funcțională și nici nu are șanse prea mari să ajungă să funcționeze, din cauza lipsei de organizare și a lipsei competențelor specializate. Lipsa competențelor specializate ale cadrelor didactice de a identifica și gestiona eficient situațiile de bullying este unul din factorii care întrețin această stare de fapt reflectată de statistici din școlile românești.

Încurajarea programelor de formare continuă pentru cadrele didactice și consilierii școlari, în vederea recunoașterii timpurii și gestionării adecvate a cazurilor de bullying în context educațional este una dintre recomandările principale punctate de către Organizația Salvați Copiii în studiul sociologic la nivel național în 2016.

21

1.3. Situația abandonului școlar în județele Prahova și Neamț

Rata abandonului școlar este diferența dintre numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel al elevilor aflați în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual fata de numărul elevilor înscriși la începutul anului²⁴.

** Precizare: Conform Articolului 132 din Anexa la Ordinul M.E.N.C.S. nr. privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (1) Elevii declarați repetenți se pot înscrie în anul școlar următor în clasa pe care o repetă, la aceeași unitate de învățământ, inclusiv cu depășirea numărului maxim de elevi la clasă prevăzut de lege, sau se pot transfera la altă unitate de învățământ²⁵, cât și Articolului 135, alin 2, din același document „Persoanele care au depășit cu mai mult de trei ani vârsta clasei în care puteau fi înscriși și care nu au absolvit învățământul primar până la vârsta de 15 ani, precum și persoanele care au depășit cu mai mult de trei ani vârsta clasei în care puteau fi înscriși și care nu au absolvit învățământul gimnazial/liceal – ciclul inferior până la vârsta de 19 de ani pot continua studiile, la solicitarea acestora, și în programul "A doua șansă", conform metodologiei aprobate prin ordin al ministrului*

²⁴ Definiție utilizată de către Institutul Național de Statistică – Sistemul Educațional în România – Date statistice 2016-2017

https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/sistemul_educational_in_romania_2016_2017.pdf și de către Ministerul Fondurilor Europene în calculul indicatorilor privind abandonul școlar - https://www.fonduri-ue.ro/images/files/programe/CU/POCU-2014/2018/05.09/Ghidul_indicatorilor/fise/AP6_4S81.pdf

²⁵ Anexa la Ordinul M.E.N.C.S. nr. privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar - <https://www.edu.ro/sites/default/files/ROFUIP%20%20%20.pdf>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

educației.. „În Programul "A doua șansă" pentru învățământul secundar inferior se pot înscrie persoane cu vârsta de peste 14 ani care au absolvit învățământul primar. Se pot înscrie și persoane care au parcurs o parte din clasele corespunzătoare învățământului gimnazial (V, VI, VII), au abandonat pe parcurs și au depășit vârsta maximă legală pentru reînscriserea în învățământul gimnazial, cursuri de zi”²⁶

22

Pe niveluri de educație, rata abandonului a înregistrat în anul 2018 o creștere cu 0,1 puncte procentuale în învățământul primar și gimnazial, a rămas la același nivel în învățământul liceal și profesional, iar în învățământul postliceal și de maiștri a înregistrat o scădere cu 0,8 puncte procentuale comparativ cu anul precedent, potrivit INS.

Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii indica faptul ca principalii factori care determina tinerii sa paraseasca timpuriu scoala sunt rezultatul unui proces progresiv si cumulativ de scadere a implicarii: probleme personale, de sanatate sau emotionale etc. cu care se confrunta tinerii dar si mediile cu probleme socioeconomice sau familiale ale elevilor, accesul limitat la invatamantul de calitate sau la forma de studiu preferata, problemele cu mediul scolar sau disciplinele de studiu, in special relatia cu cadrele didactice si cu alti elevi. În Strategie, se menționează pentru județul Prahova ca factori de risc pentru părăsirea timpurie a școlii²⁷ densitatea ridicată în zonele rurale în numere sau procentaj și Romii declarați, cele mai ridicate numere sau procentaje, iar pentru județul Neamț, densitate ridicată în zonele rurale în numere sau procentaj.

Unitățile școlare participante la cercetare sunt:

Din mediul rural, școlile participante la cercetare din județul Prahova sunt:

- Școala Gimnazială, Comuna Baba Ana
- Școala Gimnazială Profesor Cristea Stănescu, Comuna Cornu
- Școala Gimnazială, Comuna Fântânele
- Școala Gimnazială Nr. 1, Comuna Telega

²⁶ Metodologia privind organizarea procesului de învățământ în cadrul Programului "A doua șansă" pentru învățământul secundar inferior din 31.08.2011 (Anexa 1 la OMEdC 5333/25.10.2005) - <https://www.edu.ro/a%20doua%20sansa>

²⁷ Anexe PTS - <https://www.edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Invatamant-Preuniversitar/2015/Strategie-PTS/Anexe-Strategie-PTS.pdf>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- Școala Gimnazială, Sat Strejnicu, Comuna Tîrgșorul Vechi
- Școala Gimnazială Mănăstireanu Mihai, Comuna Predeal-Sărari
- Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Comuna Filipești de Târg

Printre cele din județul Neamț se numără:

23

- Școala Gimnazială *Dumitru Almas*, Comuna Negrești
- Școala Gimnazială *Gheorghe Nicolau*, Comuna Romani
- Școala Gimnazială, Comuna Piatra Șoimului
- Școala Gimnazială *Episcop Melchisedec Ștefănescu*, Comuna Gîrcina
- Școala Gimnazială *Carmen Sylva*, Comuna Horia
- Școala Gimnazială *prof. Gheorghe Dumitreasa*, Comuna Girov
- Școala Gimnazială *Alexandru Podoleanu*, Comuna Podoleni

Din mediul urban din județul Prahova au fost implicate Școala Gimnazială *Radu Stanian*, Școala Gimnazială *Toma Caragiu*, Școala Gimnazială *Mihai Eminescu*, toate trei din Ploiești, iar din județul Neamț, Liceul Tehnologic *Dimitrie Leonida*, Piatra-Neamț, cât și Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Târgu Neamț.

Rata abandonului în învățământul preuniversitar, pe niveluri de educație, regiuni de dezvoltare și județe²⁸

Niveluri de educație	Regiuni de dezvoltare și județe	Ani	
		Anul 2017	Anul 2018
		UM: Procente	
Învățământ primar și gimnazial	TOTAL	1,7	1,6

²⁸ Baza de date a Institutului Național de Statistică - <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

	Regiunea NORD-EST	1,3	1,4
	Neamț	1	1,6
	Regiunea SUD-MUNTENIA	1,7	1,5
	Prahova	1	1,1
Învățământ gimnazial	Neamț	1,1	2,1
Învățământ gimnazial	Prahova	0,8	0,8
Învățământul secundar ciclul 2 (liceal si profesional)	Regiunea NORD-EST	1,3	1,4
	Neamț	1	1,6
	Regiunea SUD-MUNTENIA	1,7	1,5
	Prahova	1,7	2,5

24

Conform datelor Institutului Național de Statistică, în cazul abandonului în învățământ primar și gimnazial, tendința este de creștere în ambele județe, în cazul județului Neamț, la nivel de învățământ gimnazial, abandonul școlar a crescut cu un procent din 2017 în 2018. De asemenea, rata abandonului școlar crește la următorul ciclu în ambele județe (județul Neamț- 1,6%; județul Prahova- 2,5%), fiind în 2018 mai mare decât cel la nivelul regiunilor din care fac parte, Regiunea Nord-Est – 1,4%, respectiv Regiunea Sud-Muntenia- 1,5%. Măsurile luate în gimnaziu pentru combaterea abandonului școlar și a absenteismului au influență nu doar pentru ca elevii să își găsească loc la liceu sau școala profesională, ci și să termine studiile acolo ulterior.

Pentru a preveni situațiile de abandon școlar, în strategiile de dezvoltare durabilă pentru perioada de programare 2014-2020 ale județelor Prahova²⁹ și Neamț³⁰ se precizează faptul că scăderea acestui fenomen este pe lista priorităților județene în domeniul educației.

CAPITOLUL 2: METODOLOGIA CERCETĂRII CANTITATIVE ȘI CALITATIVE

Studiul de impact al activităților desfășurate în cele 19 școli din județele Prahova și Neamț, are în vedere 3 etape. Acest material este complementar și continuă demersurile elaborate

²⁹ Strategia de dezvoltare durabilă 2014-2020 a Județului Prahova -

<https://www.cjph.ro/files/Documente/Strategii-programe/Plan-de-dezvoltare-durabila-2014-2020-iunie-2016-cu-anexe.pdf>

³⁰ Strategia de dezvoltare durabilă 2014-2020 a Județului Neamț - <http://www.viziteazaneamt.ro/wp-content/uploads/2015/08/Strategia-de-dezvoltare-a-Judetului-Neamt-2014-2020.pdf>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

pentru scrierea analizei de nevoi realizate la depunerea proiectului “ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație” care a conturat tabloul nevoilor elevilor din gimnaziu (clasele a VI-a și a VII-a) și a cadrelor didactice pentru combaterea abandonului școlar și continuarea studiilor.

Prima etapă a studiului cuprinde analiza inițială a situației actuale din școlile selectate cu scopul de a avea imaginea completă a problemelor care duc la abandonul școlar și a obstacolelor privind continuarea studiilor (trecerea în etapa învățământului secundar superior, raportate la generația elevilor de clasele a VI-a și a VII-a din anul școlar 2020-2021, alături de cadrele didactice îndrumătoare și a părinți elevilor din clasele selectate).

25

Obiectivele metodologice ale analizei inițiale sunt:

1. Stabilirea percepției elevilor în ceea ce privește principalele provocări legate de abandonul școlar, absenteismul, segregarea în școli, bullying, consiliere profesională, dezvoltare personală.
2. Identificarea nevoilor și problemelor întâmpinate de elevi privind abandonul școlar, absenteismul, segregarea în școli, bullying, consiliere profesională, dezvoltare personală.
3. Stabilirea percepției cadrelor didactice, consilierilor școlari și directorilor școlilor în ceea ce privește abandonul școlar, absenteismul, segregarea în școli, bullying, consiliere profesională, dezvoltare personală și a nevoilor și problemelor elevilor legate de aceste aspecte;
4. Identificarea nevoilor cadrelor didactice în vederea gestionării cazurilor de abandon școlar, absenteism, bullying, consiliere profesională.
5. Stabilirea și analiza percepției părinților în ceea ce privește abandonul școlar, absenteismul, segregarea în școli, bullying, consiliere profesională, dezvoltare personală și a nevoilor și problemelor elevilor legate de aceste aspecte;
6. Identificarea unor potențiale soluții pentru ameliorarea situațiilor de abandon școlar, absenteism, bullying și segregare.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Etapa a doua a studiului cuprinde o analiză de impact a activităților desfășurate în proiect pentru ca ultima etapă să ducă la elaborarea a două propuneri de strategii locale pentru cele două județe în sectorul educației, inclusiv plan de acțiune.

Analiza inițială este alcătuită din:

1. Analiză cantitativă a datelor care presupune interpretarea răspunsurilor elevilor din clasele a VI-a și a VII-a din cele 19 școli, cadrelor didactice și părinților elevilor din clasele a VI-a și a VII-a.

Instrumentele de cercetare folosite au fost:

- a) Chestionar cu întrebări închise adresat elevilor completat de minim 650 elevi. Chestionarul are 30 întrebări închise. Pentru a obține un nivel de sinceritate ridicat din răspunsuri, acest chestionar este anonim. Instrumentul de cercetare a fost pus la dispoziția elevilor în format electronic, prin platforma Google Forms. Au fost invitați să răspundă la întrebări toți elevii claselor a VI-a și a VII-a. Datorită crizei sanitare provocate de virusul SARS-COV-2 care a impus restricții în toată țara și desfășurarea orelor online, a fost mai indicată folosirea mijloacelor online de distribuție a chestionarelor și completarea lor online atât de către elevi, cât și de către cadre didactice și părinți.

Chestionarul cuprinde întrebări privind:

- Percepția asupra abandonului școlar și absenteismului;
- Percepția asupra bullyingului și segregării școlare;
- Nevoi și probleme întâmpinate zi de zi la școală corelate cu aspectele precizate mai sus;
- Așteptări legate de traseul școlar, consiliere profesională și dezvoltare personală.

În ceea ce privește datele despre elevi, aceștia au fost rugați în cadrul chestionarului să precizeze genul, clasa, școala, localitatea și județul.

- b) Chestionar cu 26 întrebări adresat cadrelor didactice completat de minim 200 cadre didactice, care țin cursuri la clasele a VI-a și a VII-a de la cele 19 școli din proiect. Instrumentul de

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

cercetare a fost pus la dispoziția cadrelor didactice în format electronic, prin platforma Google Forms.

Chestionarul cuprinde întrebări privind:

- Considerente asupra situației abandonului școlar și absenteismului în școala unde profesează și la nivel general, în județ/regiune;
- Percepția asupra bullyingului și segregării școlare;
- Nevoi și probleme întâmpinate zi de zi la școală corelate cu aspectele precizate mai sus de către cadre didactice;
- Nevoi și probleme întâmpinate zi de zi la școală corelate cu aspectele precizate mai sus de către elevi;
- Așteptări legate de activitățile proiectului.

c) Chestionar cu 27 întrebări închise adresat părinților completat de minim 200 părinți ai elevilor din clasele a VI-a și a VII-a de la cele 19 școli din proiect. Acest chestionar este anonim.

Chestionarul cuprinde întrebări privind:

- Percepția asupra abandonului școlar și absenteismului;
- Percepția asupra bullyingului și segregării școlare;
- Nevoi și probleme întâmpinate zi de zi la școală corelate cu aspectele precizate mai sus;
- Așteptări legate de traseul școlar, consiliere profesională și dezvoltare personală;
- Disponibilitatea de a participa la activități de educație parentală.

2. Analiza calitativă care presupune analiza percepției directorilor din cadrul școlilor selectate, a consilierilor școlari sau alți experți școlari, după caz.

Pentru a avea o imagine completă asupra situației actuale din școli, directorii școlilor, consilierii școlari sau experții în educație au fost invitați să răspundă la întrebările dintr-un interviu privind problematica abandonului școlar. Interviul este semistrukturat, existând posibilitatea de a introduce întrebări noi pe parcursul discuției, în funcție de modul cum evoluează aceasta.

În cadrul cercetării s-au luat minim 19 interviuri, câte unul cu câte o persoană din fiecare dintre școlile implicate. Interviul s-a bazat pe un set de 11 întrebări cu răspuns deschis privind:

- Problematika abandonului școlar, la nivel de cauze, nevoi, soluții;
- Problematika absenteismului, la nivel de cauze, nevoi, soluții;
- Problematika segregării în școli și a problemelor elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale, la nivel de cauze, nevoi, soluții;
- Problematika fenomenului bullying, la nivel de cauze, nevoi, soluții.

Interviul este semistrukturat pentru a lăsa posibilitatea unor întrebări suplimentare ce pot fi

adresate respondenților. Scopul interviurilor este identificarea percepției respondenților asupra

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

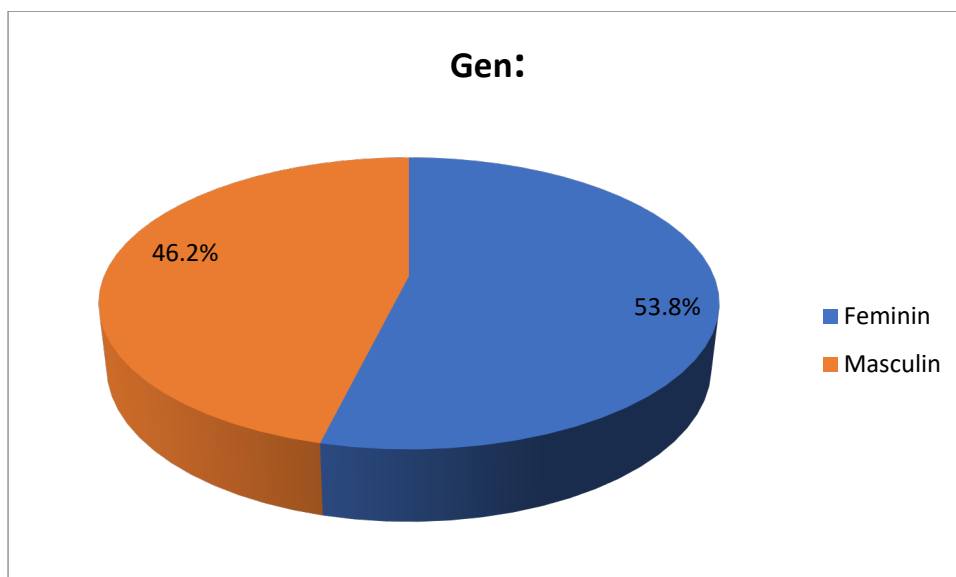
problemelor enumerate la nivelul nevoilor, soluțiilor și cazurilor cu care s-au confruntat în școlile în care lucrează.

Analiza inițială va oferi o imagine clară asupra situației la nivelul comunităților școlare și va arăta percepția grupurilor țintă principale și secundare înainte de începerea activităților.

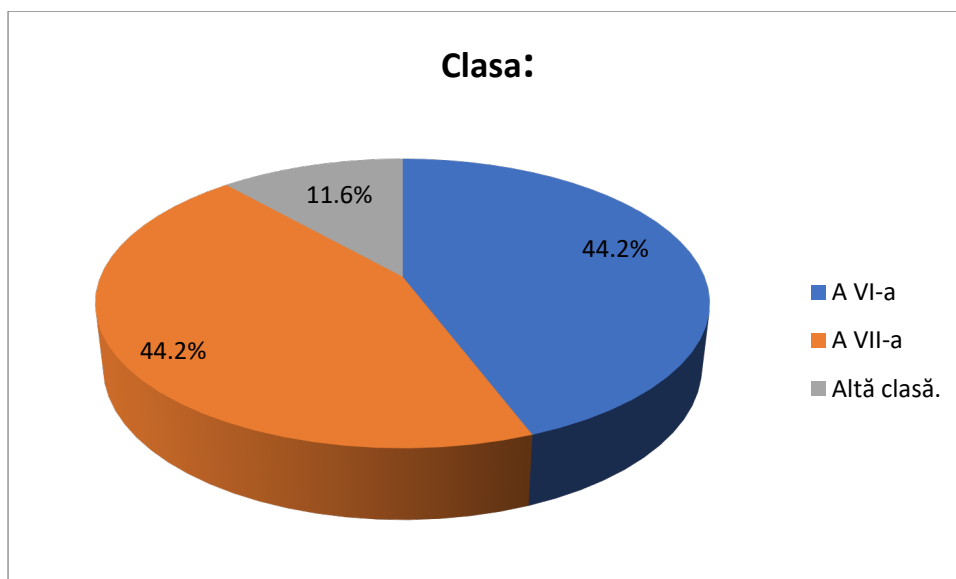
CAPITOLUL 3: ANALIZA CANTITATIVĂ A DATELOR – SITUAȚIA ACTUALĂ PRIVIND PRINCIPALELE PROVOCĂRI LEGATE DE ABANDONUL ȘCOLAR ȘI CONTINUAREA STUDIILOR

3.1. Perspectiva elevilor

La chestionarul dedicat elevilor privind principalele provocări legate de abandon școlar și continuarea studiilor au răspuns 873 de elevi, dintre care 53,8% fete și 46,2% băieți. Dintre aceștia, 44,2% sunt elevi în clasa a VI-a și tot 44,2%, elevi în clasa a VII-a.

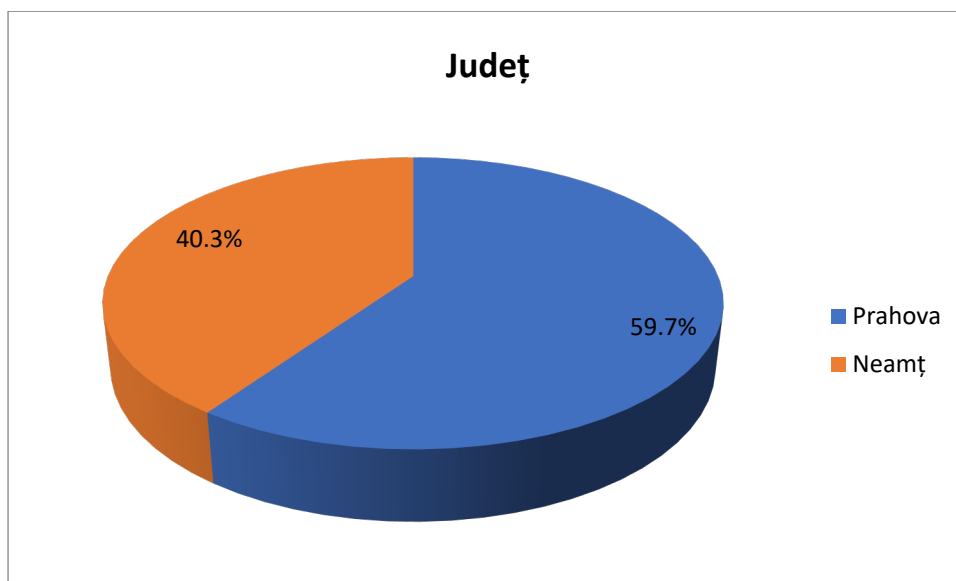

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

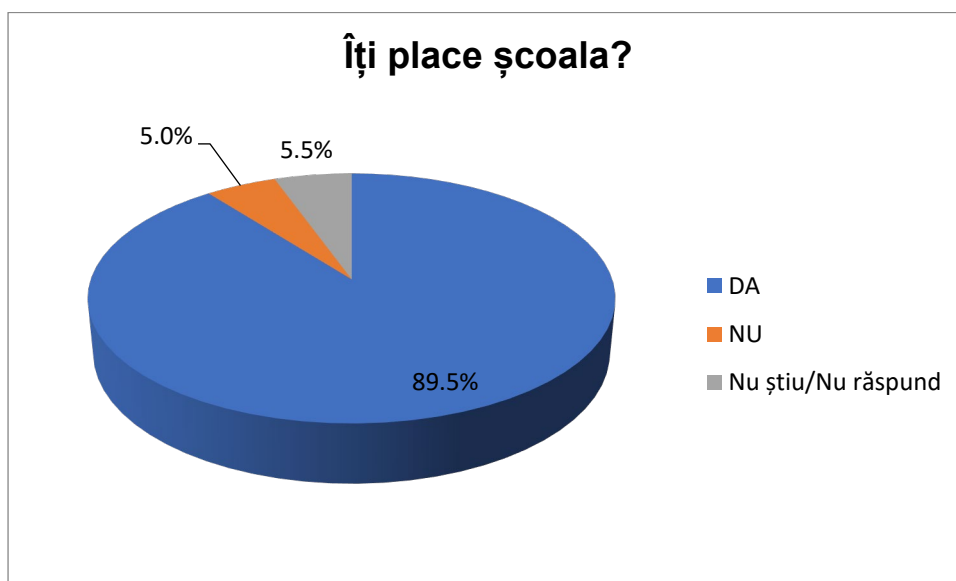

30

Dintre ei, 59,7% studiază la cele 10 școli partenere în cadrul proiectului din județul Prahova și 40,3% studiază la cele 9 școli partenere din județul Neamț.

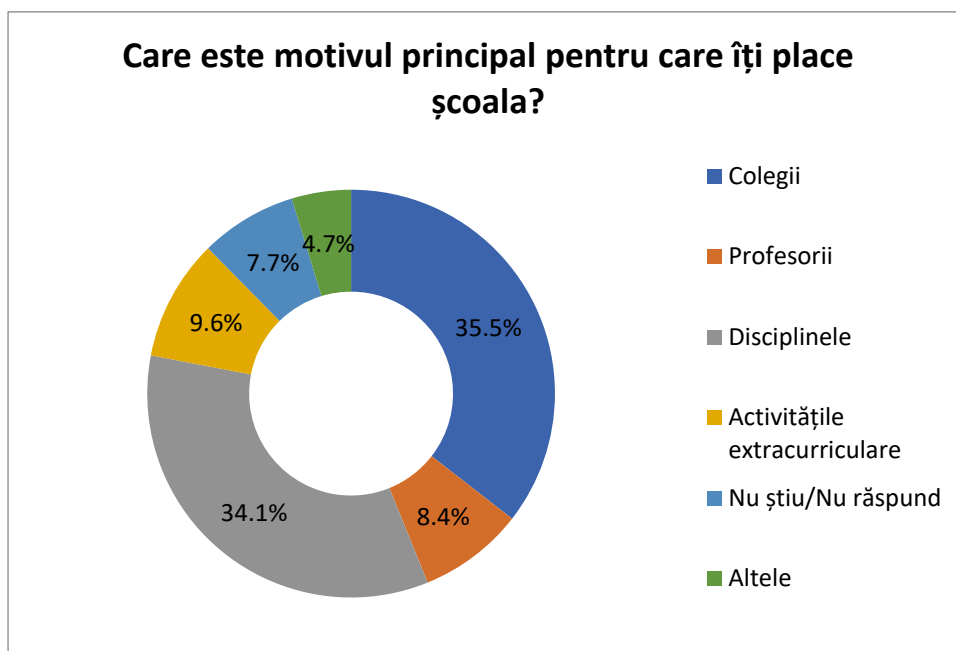

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

31

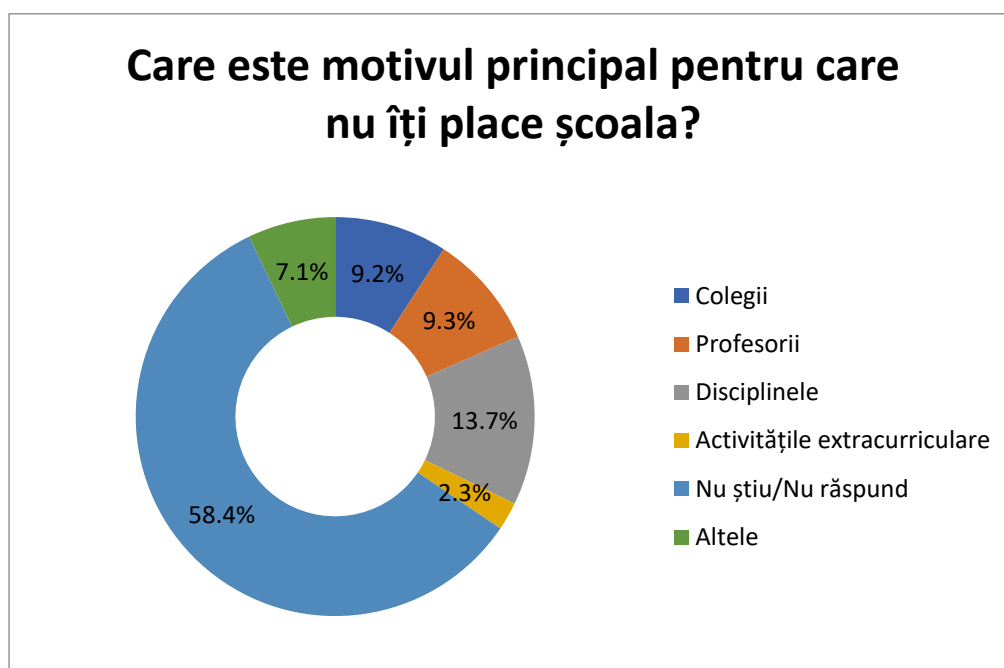
Majoritatea elevilor – 89,5% declară că le place școala. Pentru 35,5% dintre ei, motivul principal pentru care le place școala este prezența colegilor, iar pentru 34,1% motivul se referă la discipline.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

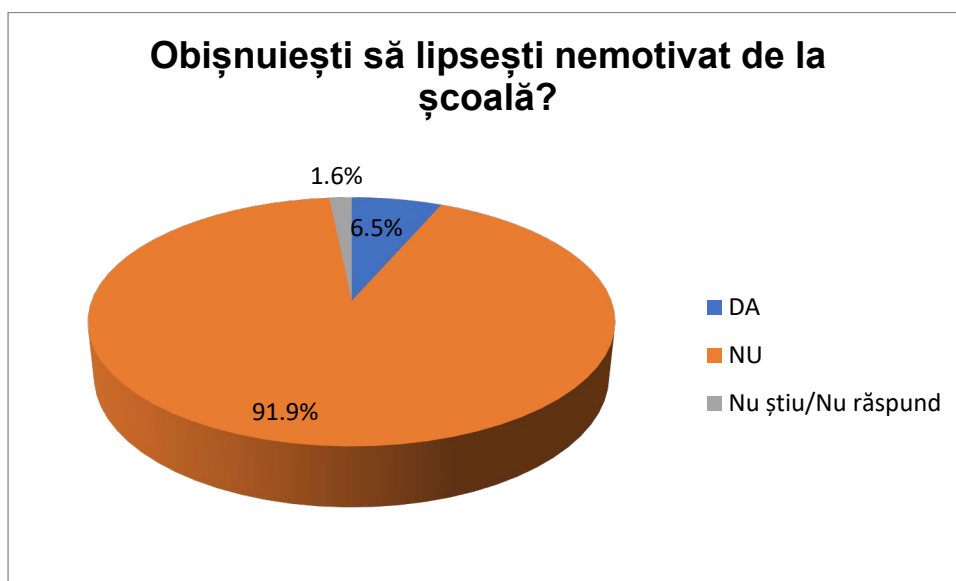
Profesorii	81
Disciplinele	120
Activitățile extracurriculare	20
Nu știu/Nu răspund	510
Altele:	62

32

În ceea ce privește motivul pentru care nu le place școala, 58,4% dintre elevi au ales să nu răspundă la această întrebare, iar 9,3% au mărturisit că nu le plac profesorii și 9,2% că nu le plac colegii.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

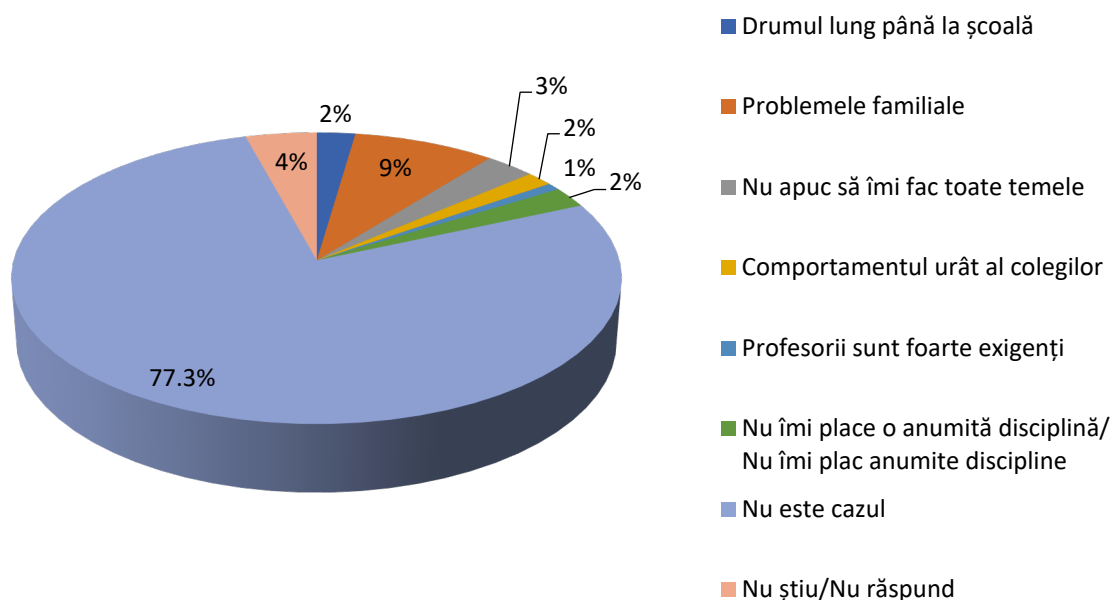

33

În ceea ce privește absențele nemotivate, elevii spun că lipsesc fără motivație de la școală doar în proporție de 6,5%. Totuși aproape 20% dintre ei spun că au motive personale pentru care lipsesc nemotivat de la școală, precum: problemele familiale (8,5%), faptul că nu au apucat să își facă temele (3%) sau drumul lung până la școală (2,3%). Astfel, deși doar 6,5% spun că lipsesc nemotivat de la școală, peste 18% dintre elevii chestionați au motive personale să o facă.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

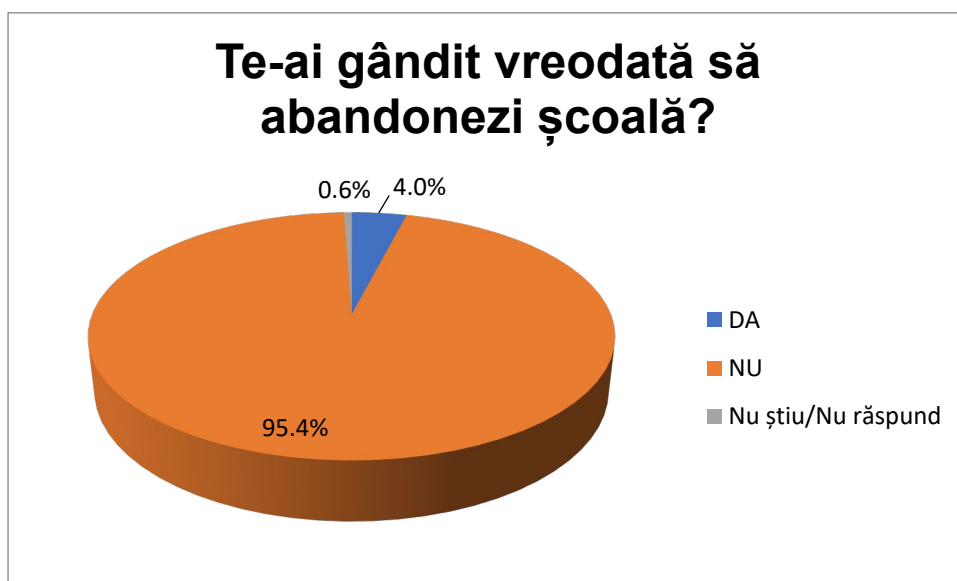
Care este motivul pentru care lipsești nemotivat de la școală?

34

Drumul lung până la școală	20	2,3%
Problemele familiale	74	8,5%
Nu apuc să îmi fac toate temele	26	3,0%
Comportamentul urât al colegilor	14	1,6%
Profesorii sunt foarte exigenți	7	0,8%
Nu îmi place o anumită disciplină/ Nu îmi plac anumite discipline	20	2,3%
Nu este cazul	675	77,3%
Nu știu/Nu răspund	37	4,2%

Abandon Școlar

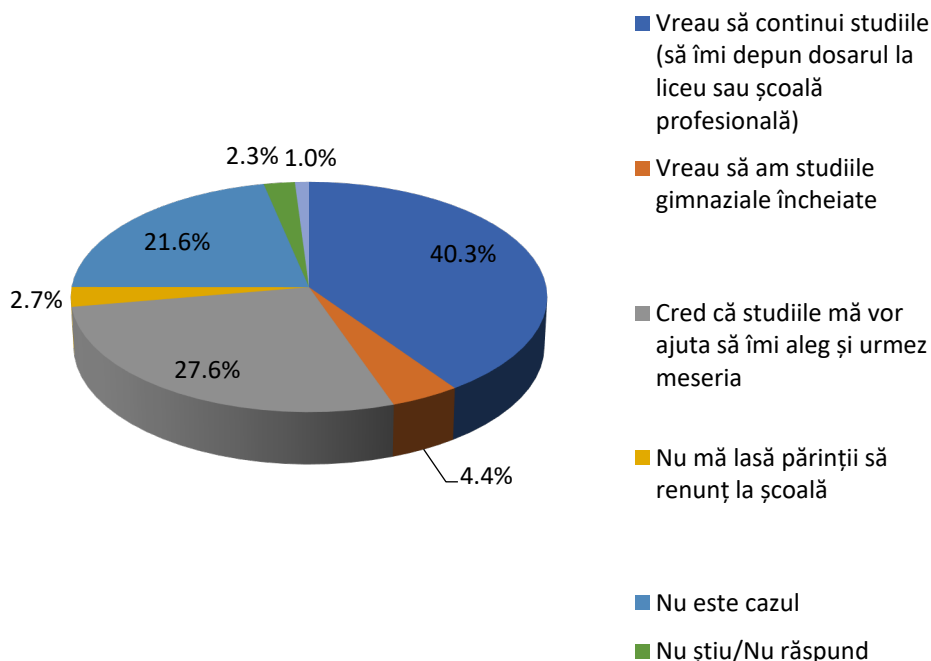
35

Întrebați dacă s-au gândit vreodată să abandoneze școala, elevii au răspuns afirmativ într-un procent de 4%. Dintre aceștia, 1,6% au zis că nu se simt bine la școală din cauza colegilor care se poartă urât, iar 1,4% consideră școală inutilă.

Cei care au răspuns că nu s-au gândit să abandoneze școala au spus ales ca motiv principal: continuarea studiilor (40,3%), cât și convingerea că studiile îi vor ajuta să își aleagă și urmeze o meserie (27,6%).

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

**Dacă ai răspuns NU la întrebarea 6, te rugăm să
ne spui care ar fi motivul principal?**

36

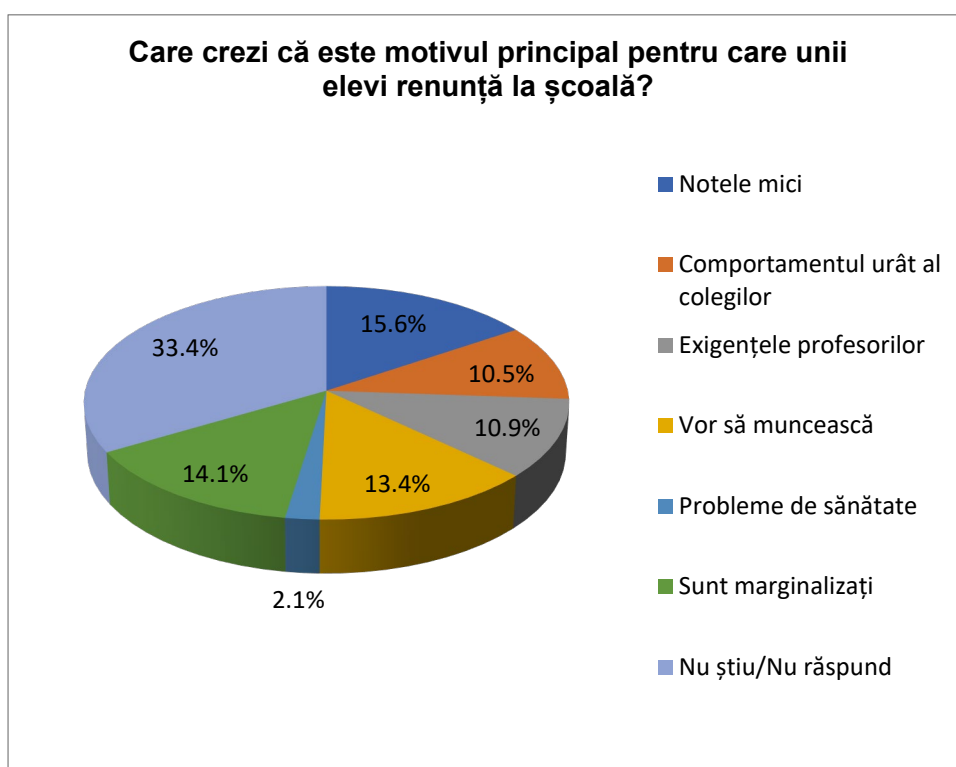
Consider că școala este inutilă	12	1,4%
Sunt nevoit să îi ajut pe părinți/rude în gospodărie	9	1,0%
Nu mă simt bine la școală din cauza colegilor care se poartă urât	14	1,6%
Nu fac față cerințelor exigente ale profesorilor	6	0,7%
Am probleme de sănătate	3	0,3%
Nu este cazul	800	91,6%
Nu știu/Nu răspund	26	3,0%
Altele:	3	0,3%

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Motivele pentru care elevii renunță la școală

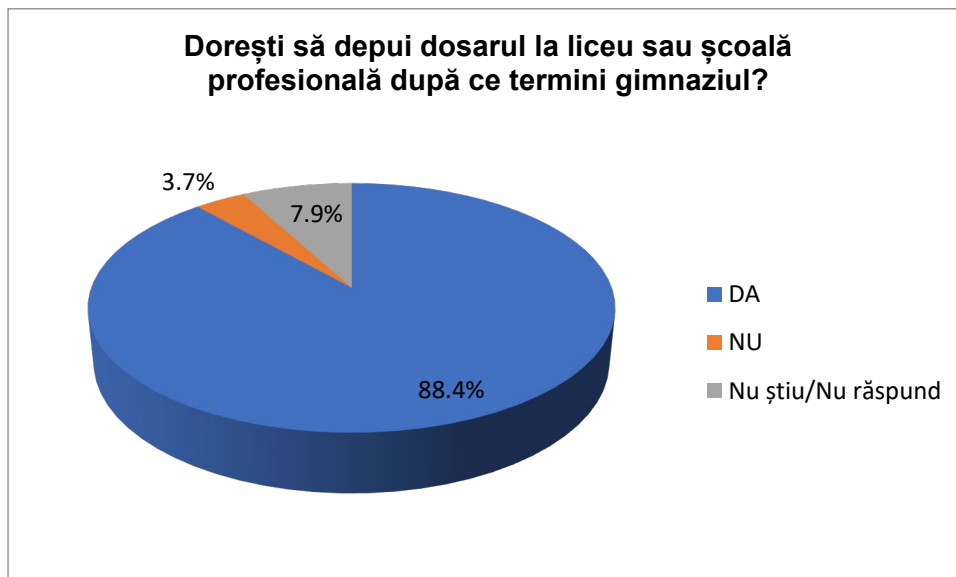
Notele mici	136	15,6%
Comportamentul urât al colegilor	92	10,5%
Exigențele profesorilor	95	10,9%
Vor să muncească	117	13,4%
Probleme de sănătate	18	2,1%
Sunt marginalizați	123	14,1%
Nu știu/Nu răspund	292	33,4%

37

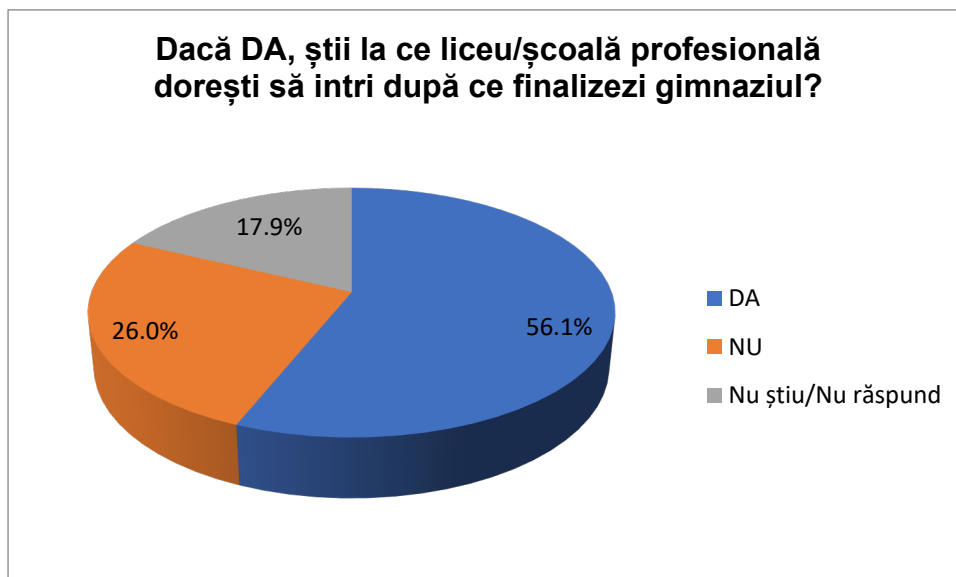
Din perspectiva elevilor, printre motivele principale pentru care elevii renunță la școală se numără notele mici (15,6%), marginalizarea (14,1%), dorința de a munci (13,4%). Majoritatea elevilor însă au ales alternativa Nu știu/nu răspund la această întrebare.

Traseul profesional

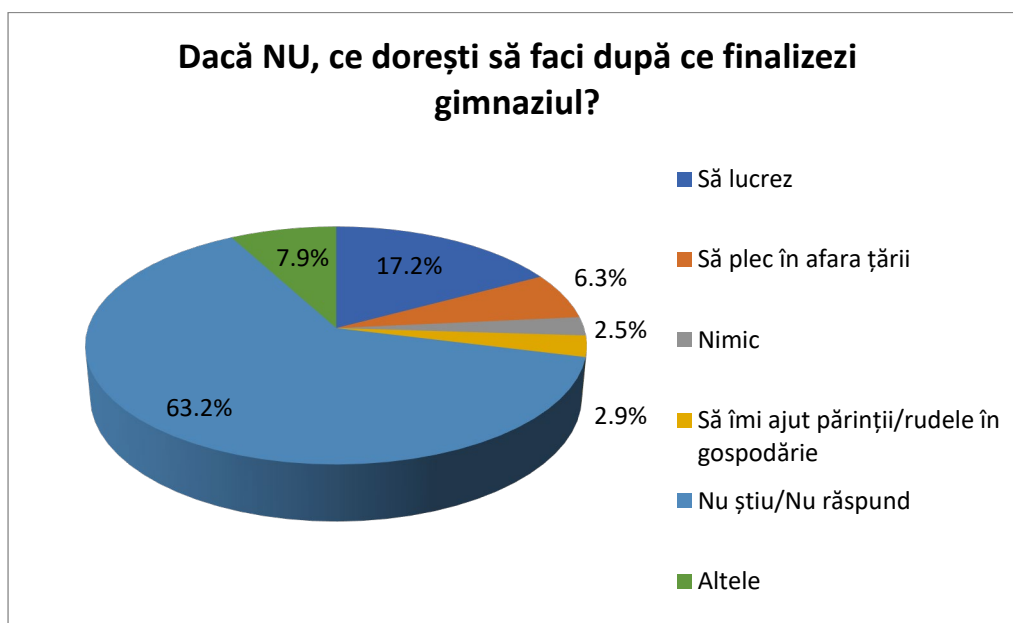
38

Referitor la traseul profesional, 88,4% dintre elevi spun că doresc să depună dosarul la liceu sau la o școală profesională după ce finalizează gimnaziul.

Totuși, doar 56,1% știu la ce liceu/școală profesională doresc să intre după ce finalizează cursurile gimnaziale.

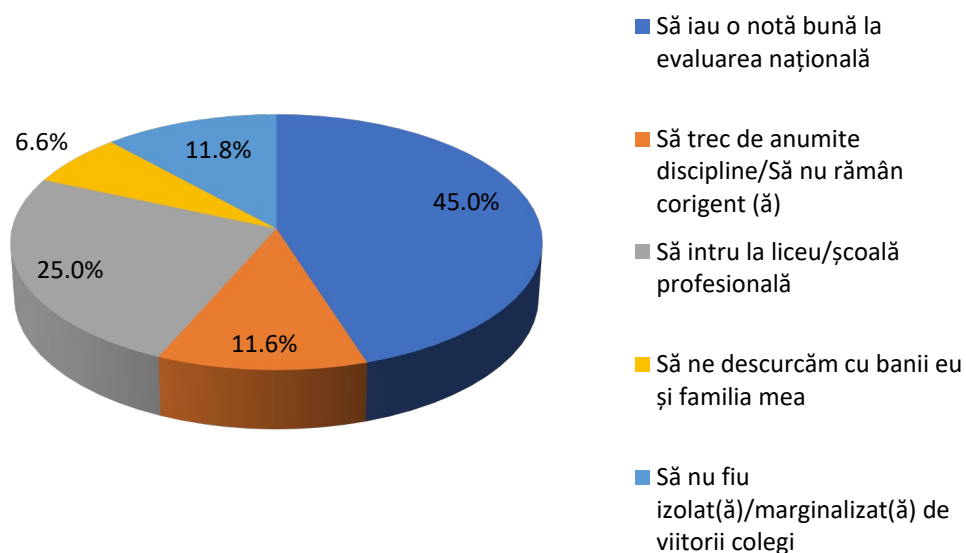
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Dacă nu ar intra la o școală profesională sau liceu, 63,2% nu știu ce vor face, iar 17,2% ar vrea să muncească.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

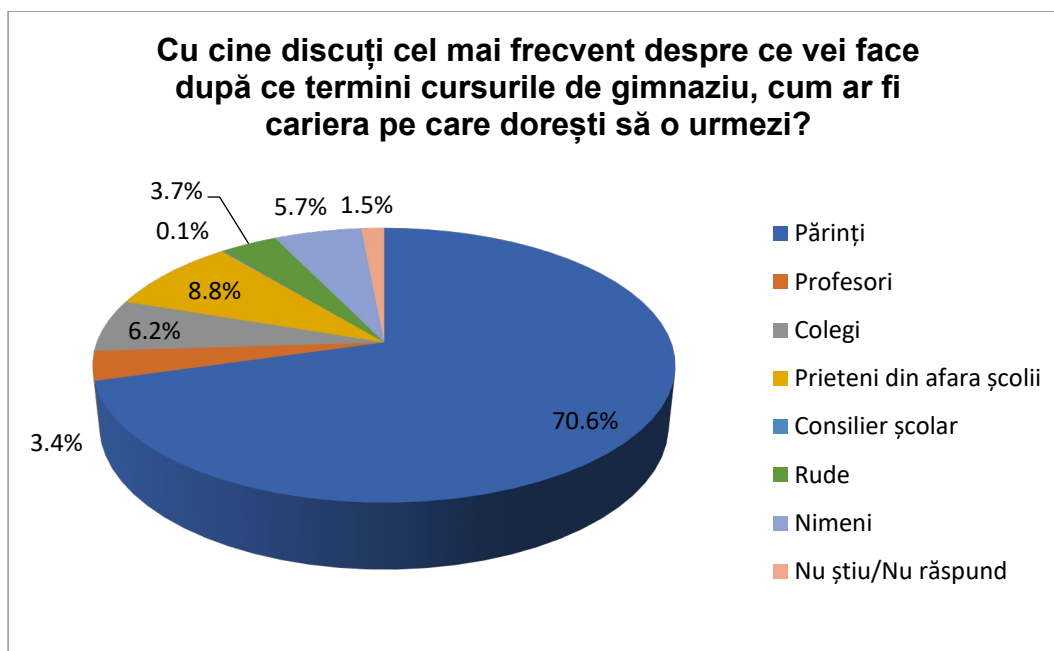
Care este principala problemă pe care crezi că le vei
întâmpina înainte sau după finalizarea gimnaziului?

40

După finalizarea gimnaziului, principala provocare sau problema pentru elevi este atât obținerea unei note bune la evaluarea națională (45%), cât și acceptarea la un liceu sau școală profesională (25%).

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

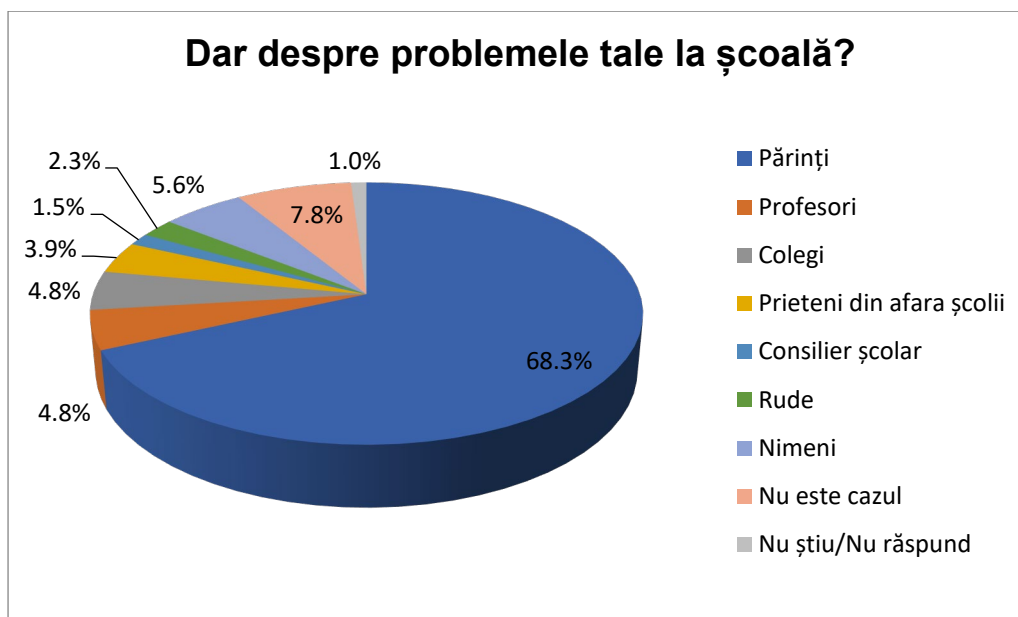

41

Când vine vorba de persoanele cu care discută referitor la traseul profesional, 70,6% dintre elevi spun că au conversații pe aceste teme cu părinții.

Părinți	596	68,3%
Profesori	42	4,8%
Colegi	42	4,8%
Prieteni din afara școlii	34	3,9%
Consilier școlar	13	1,5%
Rude	20	2,3%
Nimeni	49	5,6%
Nu este cazul	68	7,8%
Nu știu/Nu răspund	9	1,0%

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

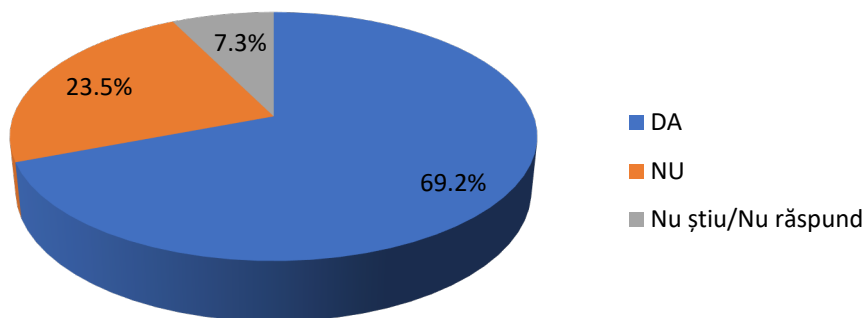

Același lucru se întâmplă și în ceea ce privește discutarea problemelor de la școală: 68,3% discută aceste probleme cu părinții.

	Simți nevoia uneori să stai de vorbă cu cineva despre viitorul tău profesional?	Consideri că ai nevoie de îndrumare privind traseul tău școlar?	Ai participat la vreun program de consiliere profesională vreodată?	Ți-ar plăcea să participi?
DA	604	540	87	575
NU	205	237	691	128
Nu știu/Nu răspund	64	96	95	170

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

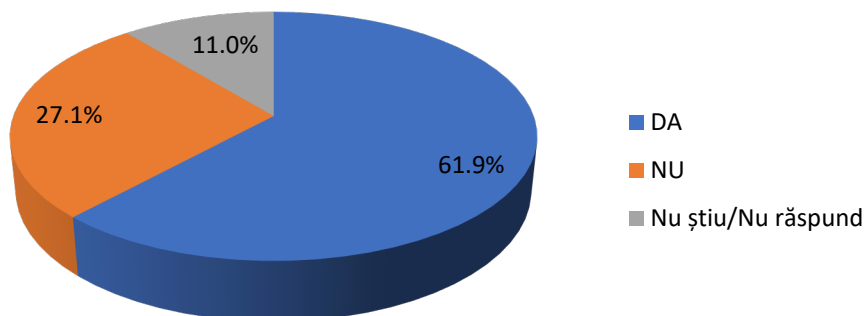
Simți nevoia uneori să stai de vorbă cu cineva despre
viitorul tău profesional?

43

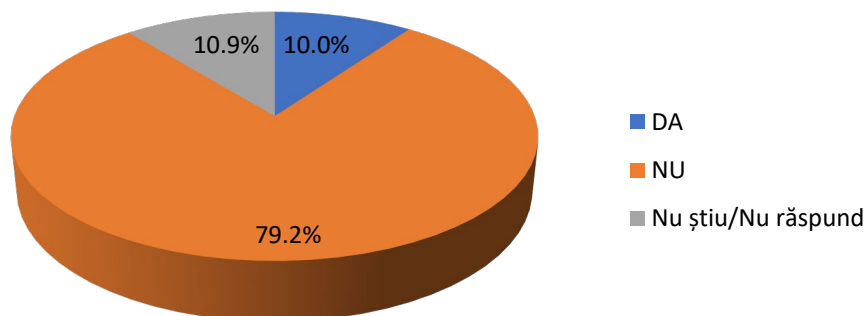
Mare parte dintre elevi (69,2%) spun că simt nevoia să stea de vorbă cu cineva cu privire la viitorul lor profesional, iar 61,9% dintre elevii respondenți consideră că au nevoie de îndrumare în legătură cu traseul școlar.

Consideri că ai nevoie de îndrumare privind
traseul tău școlar?

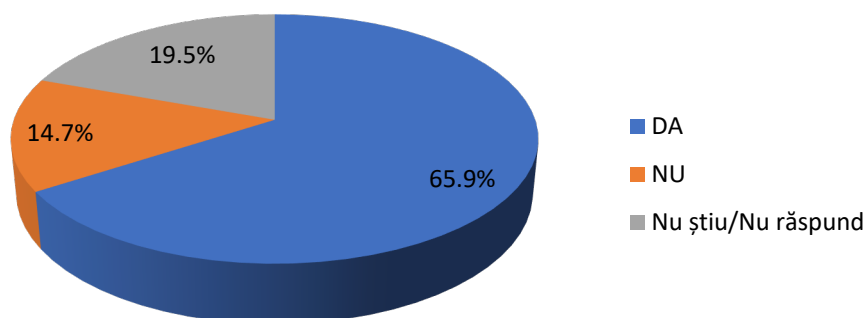
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Ai participat la vreun program de consiliere profesională vreodată?

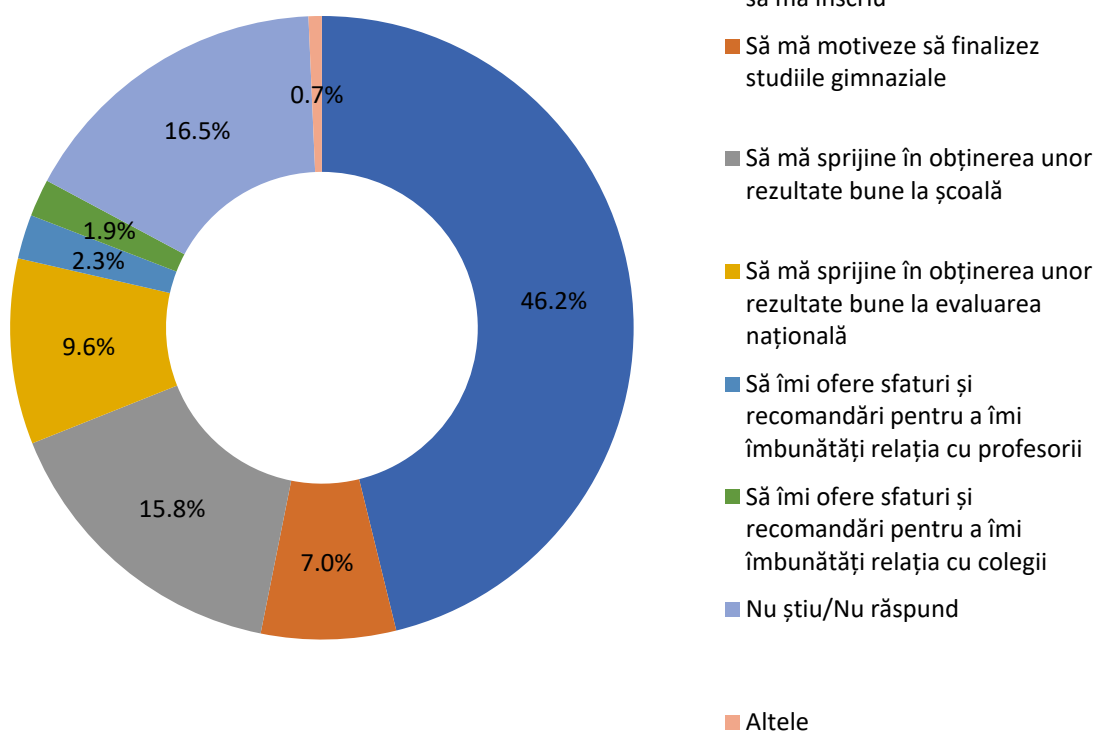
De asemenea, 79,2% dintre elevi spun că nu au participat la vreun program de consiliere profesională vreodată, iar 65,9% au zis că le-ar plăcea să participe. În mod cert, nevoia lor de a fi îndrumați poate fi corelată cu lipsa de participare la programe de consiliere.

Ți-ar plăcea să participi?

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

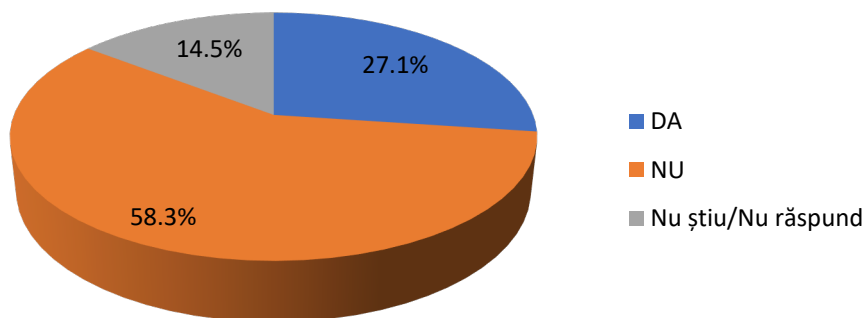
Care ar fi principalele tale așteptări de la un astfel de program?

Astfel, aproape jumătate dintre elevi (46,2%) se așteaptă ca programul să îi ajute să își aleagă liceul sau școala profesională, iar 15,8% să îi sprijine să obțină niște rezultate mai bune la școală, în timp ce 16,5% au răspuns că nu știu/nu răspund la această întrebare.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

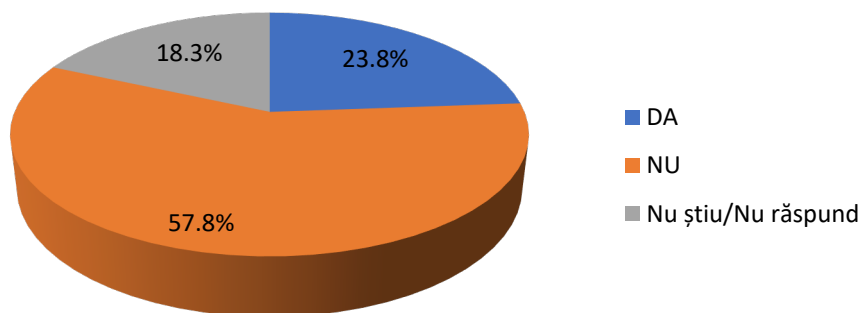
Ai făcut vreodată un plan de dezvoltare personală (cu obiective pe termen scurt, mediu și lung pe plan educațional/personal/profesional)?

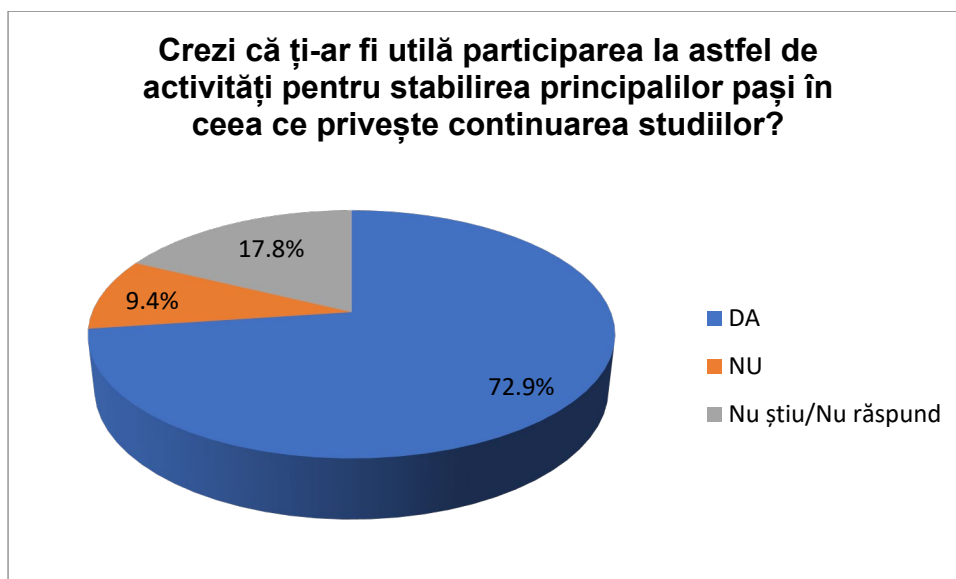
46

Conform răspunsurilor, 58,3% dintre elevi nu au făcut vreodată un plan de dezvoltare personală, 57,8% nu au participat la activități non-formale de dezvoltare personală, iar 72,9% consideră că ar fi utilă participarea la astfel de activități pentru stabilirea principalilor pași în ceea ce privește continuarea studiilor.

Dar ai participat vreodată la diverse activități non-formale de dezvoltare personală?

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

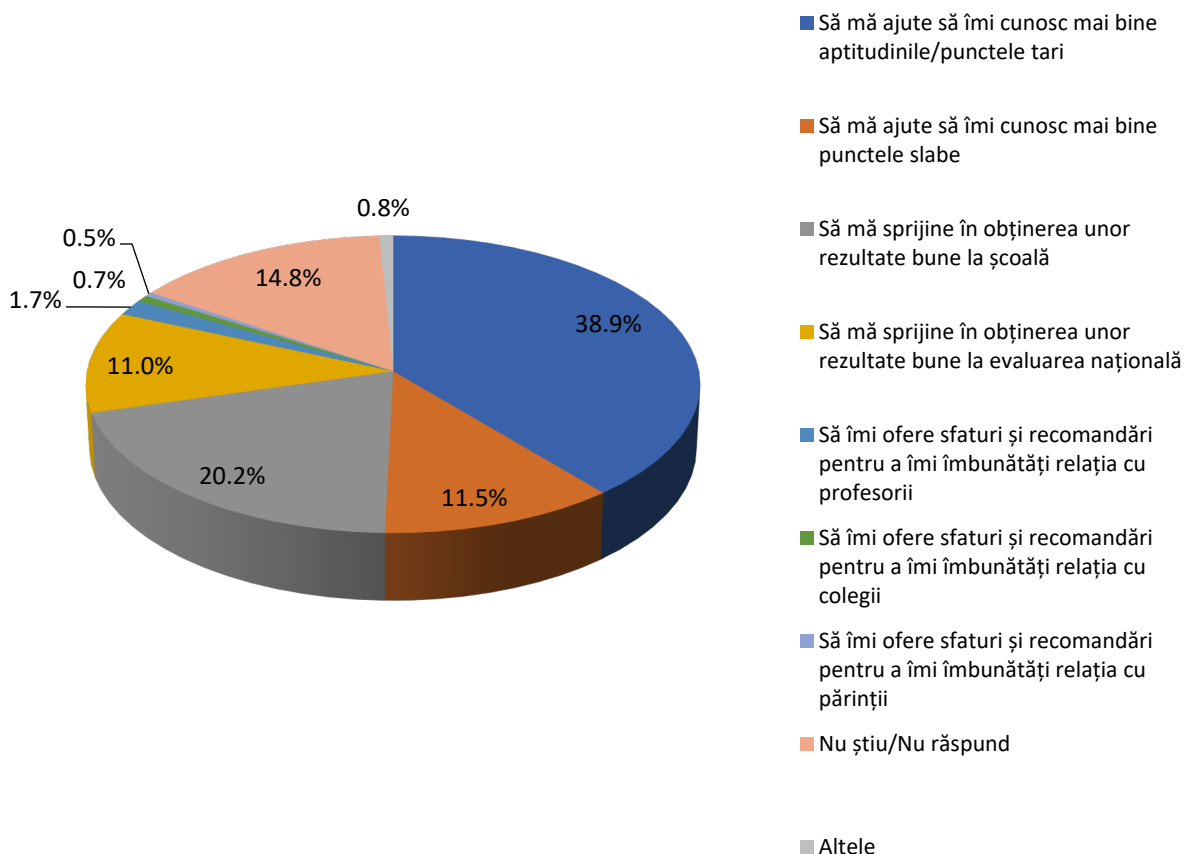
47

Principalele așteptări ale elevilor de la astfel de activități sunt:

- Sprijin pentru cunoașterea aptitudinilor/punctelor tari – 38,9%
- Sprijin în obținerea unor rezultate bune la școală – 20,2%
- Sprijin în cunoașterea punctelor slabe – 11,5%
- Sprijin în obținerea unor rezultate bune la evaluarea națională – 11%

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Care ar fi principalele tale așteptări de la asemenea activități?

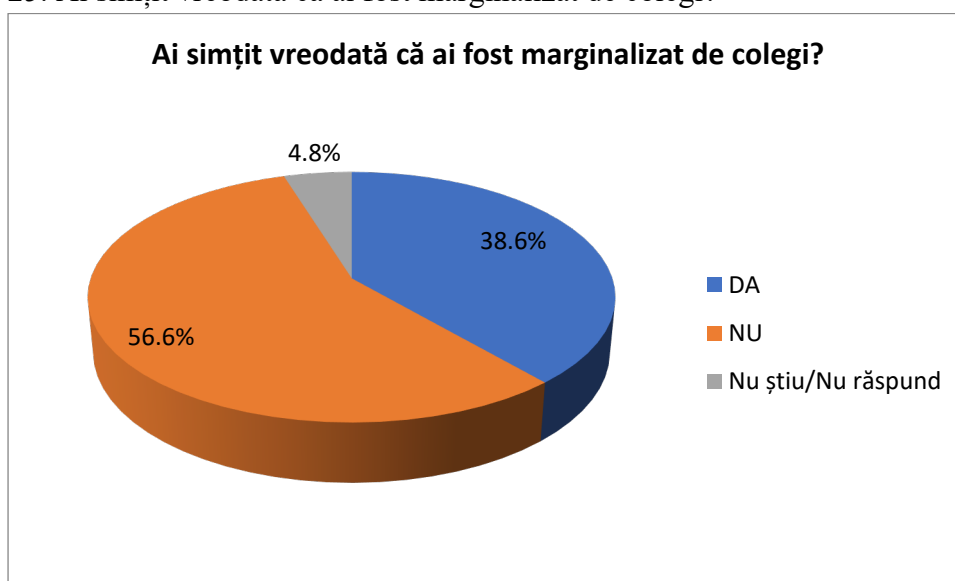
Problematica bullying-ului

Ai simțit vreodată că ai fost marginalizat de colegi?	Dacă nu, sunt colegi care au fost marginalizați de alți colegi din diverse motive?	Ai jignit/înjosit/atacat fizic sau în mediul online vreun coleg(ă) vreodată?	Dar ai fost vreodată jignit(ă)/ofensat(ă)/atacat(ă) fizic sau în mediul online de un alt coleg(ă)?
---	--	--	--

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

			(fii sincer(ă) (😊))	
DA	337	469	238	359
NU	494	178	612	485
Nu știu/Nu răspund	42	226	23	29

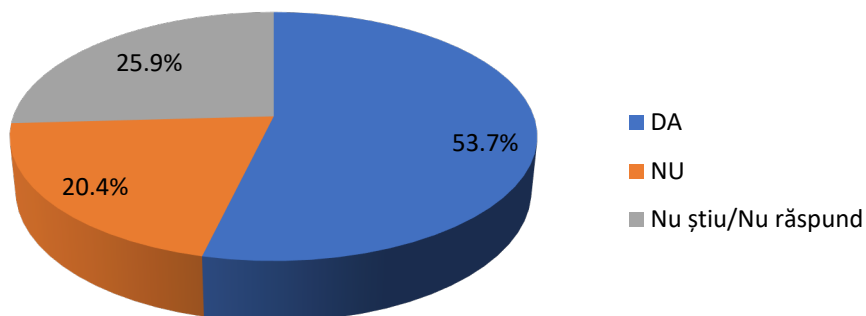
25. Ai simțit vreodată că ai fost marginalizat de colegi? *

Întrebați dacă au simțit vreodată că au fost marginalizați de colegi, 38,6% au răspuns afirmativ, în timp ce 53,7% dintre ei au spus că alți colegi au fost marginalizați de colectiv din diverse motive.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

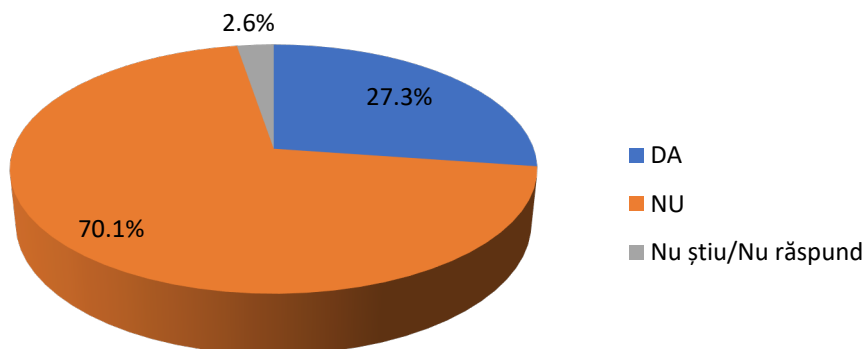
Dacă nu, sunt colegi care au fost marginalizați de alți colegi din diverse motive?

50

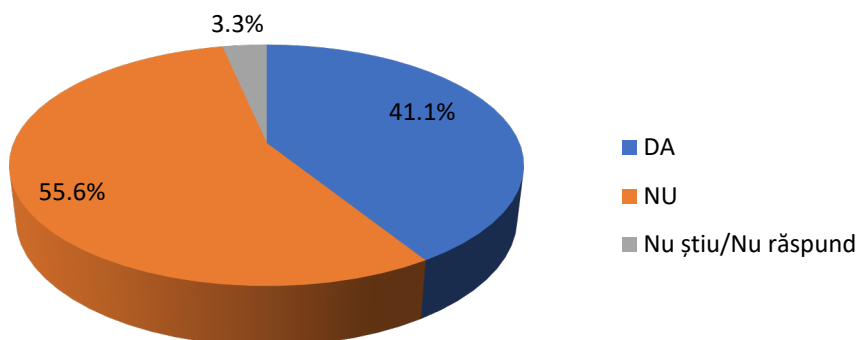
Întrebați dacă au jignit/înjosit/ atacat fizic sau în mediul online vreun coleg(ă) vreodată, 70,1% au dat un răspuns negative, în timp ce 27,3% au dat un răspuns pozitiv.

Ai jignit/înjosit/ atacat fizic sau în mediul online vreun coleg(ă) vreodată?

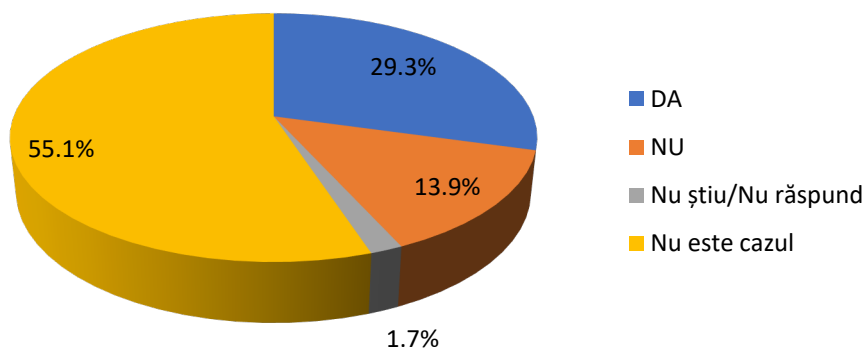
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Dar ai fost vreodată jignit(ă)/ofensat(ă)/atacat(ă) fizic sau în mediul online de un alt coleg(ă)?

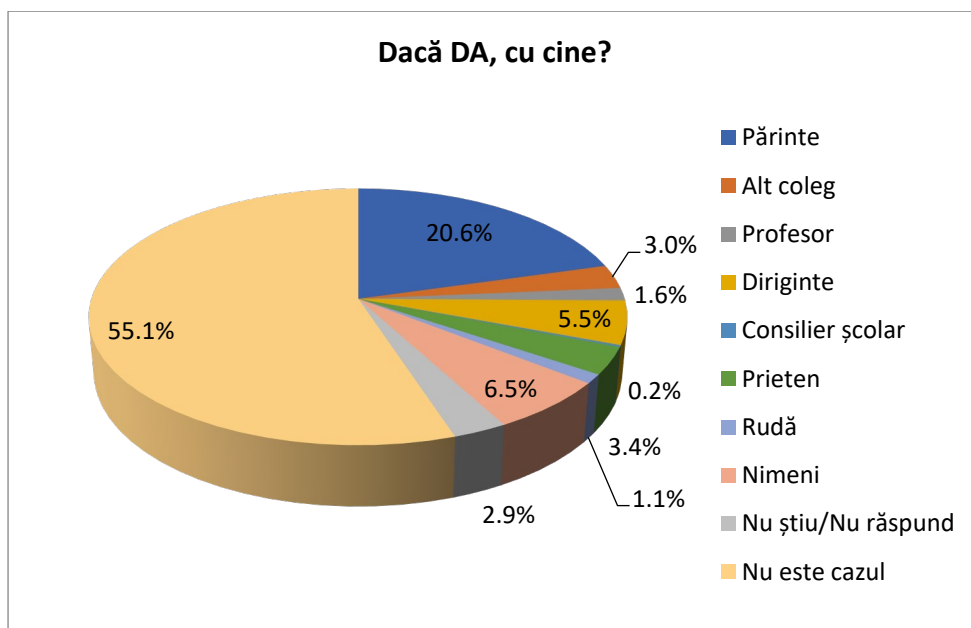

51

Dacă DA, ai vorbit cu cineva despre incident/incidente?

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

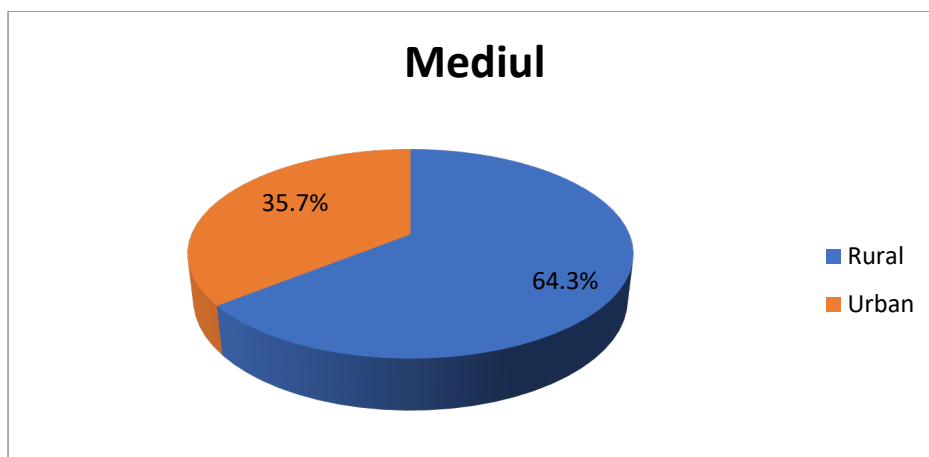

De asemenea, 41,1% dintre elevi mărturisesc că au fost jigniți, ofensați, atacați fizic sau în mediul online de alți colegi. Doar 29,3% spun că au vorbit cu cineva despre astfel de incidente. Dintre ei, 20,6% au declarat că au vorbit cu părinții.

3.2. Perspectiva cadrelor didactice

La chestionarul dedicat cadrelor didactice au răspuns 276 profesori din cele 19 unități de învățământ din județele Prahova și Neamț.

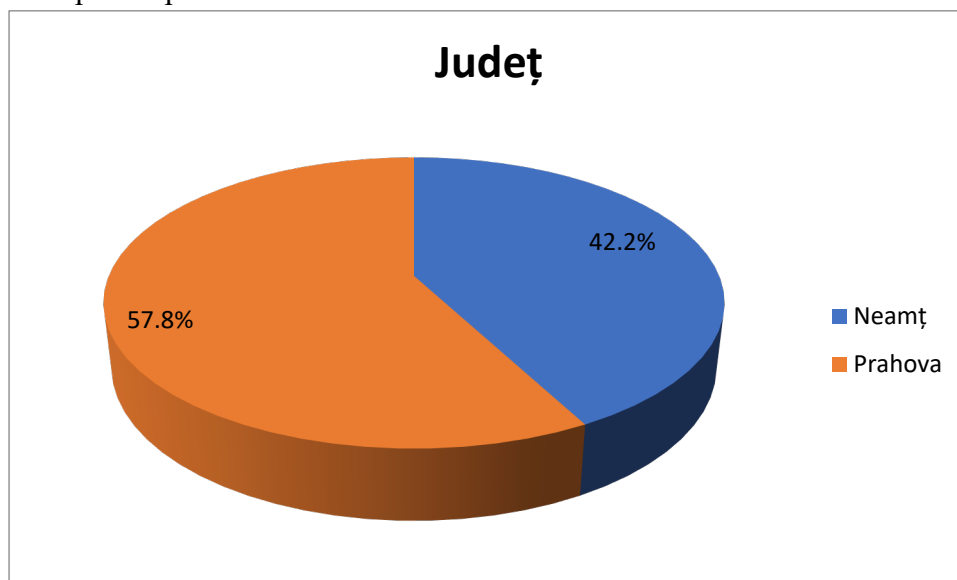
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

53

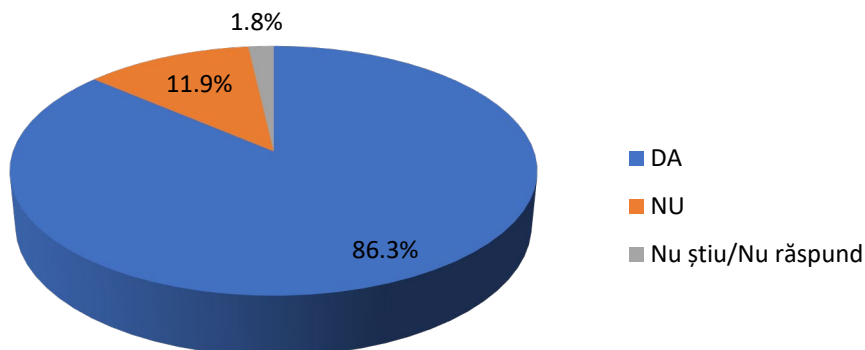
Respondenții au domiciliul sau reședința în proporție de 64,3% în mediul rural și în proporție de 35,7% în mediul urban.

În ceea ce privește județul de unde provin, 57,8% dintre cadrele didactice chestionate se află în județul Prahova și 42,2% se află în județul Neamț. Dintre cadrele didactice participante la cercetare, 86,3% predau la clasa a VI-a și clasa a VII-a, de unde este selectat grupul țintă de elevi pentru proiect.

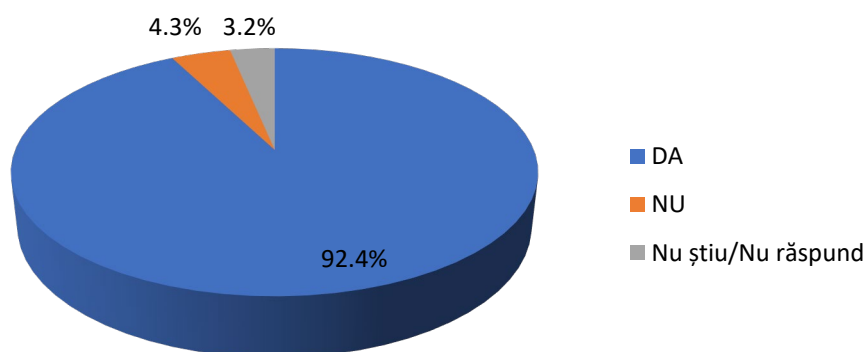
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Predau la clasa a VI-a și/sau a VII-a:

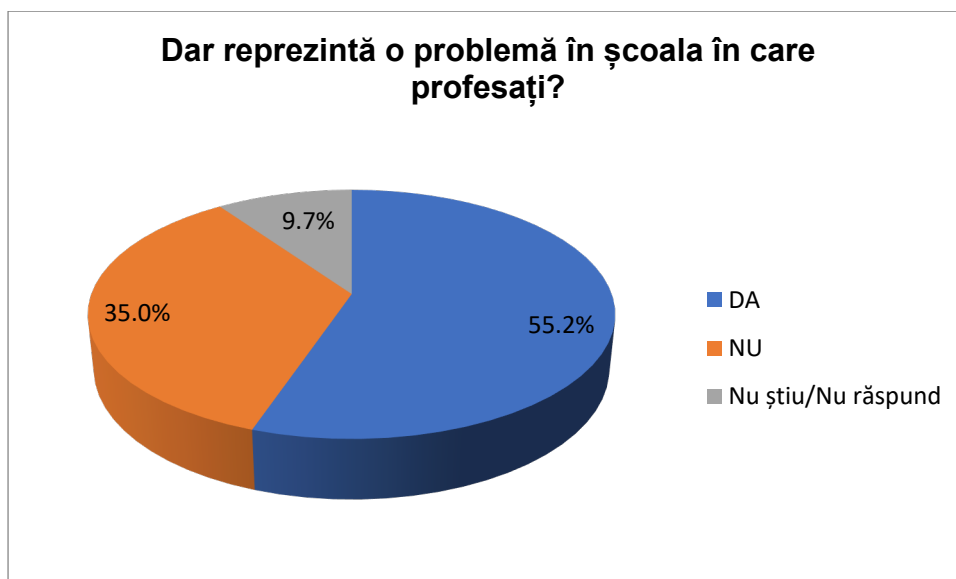
54

Considerați că la ora actuală abandonul școlar reprezintă o problemă a învățământului românesc?

În opinia cadrelor didactice, abandonul școlar reprezintă o problemă în învățământul românesc (92,4%), iar mai mult de jumătate dintre ei- 55,2% sunt de părere că reprezintă o problemă și în școala în care profesează.

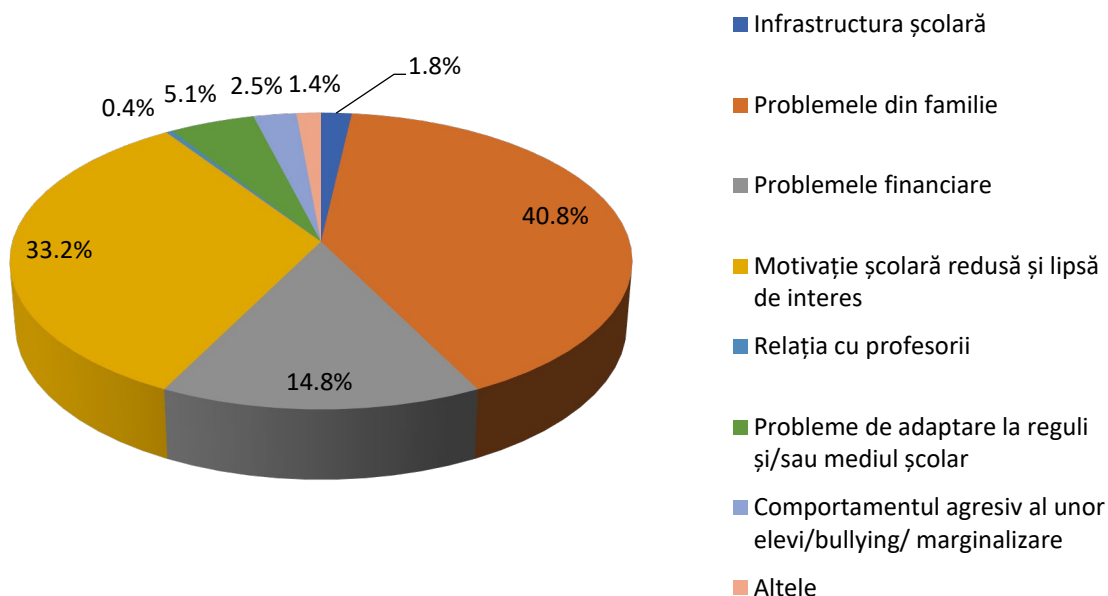
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Cauzele abandonului școlar

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Care considerați că este principala cauză a abandonului școlar?

56

Principala cauză a abandonului școlar, potrivit cadrelor didactice chestionate, este reprezentată de problemele în familie (40,8%). Alte cauze foarte importante sunt motivația școlară redusă și lipsa de interes (33,2%) și problemele financiare (14,8%).

Aceste rezultate denotă nevoia unor măsuri clare pentru consilierea și sprijinirea acestor elevi.

Măsuri pentru combaterea abandonului școlar

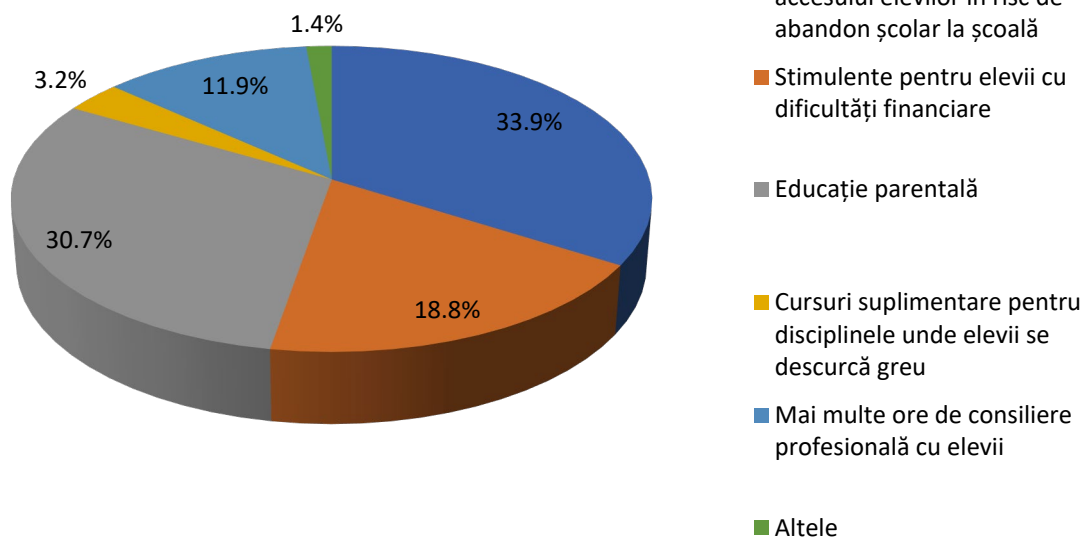
www.eeagrants.ro

www.frds.ro

"Lucrând împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă"

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Ce măsuri credeți că sunt necesare pentru combaterea abandonului școlar?

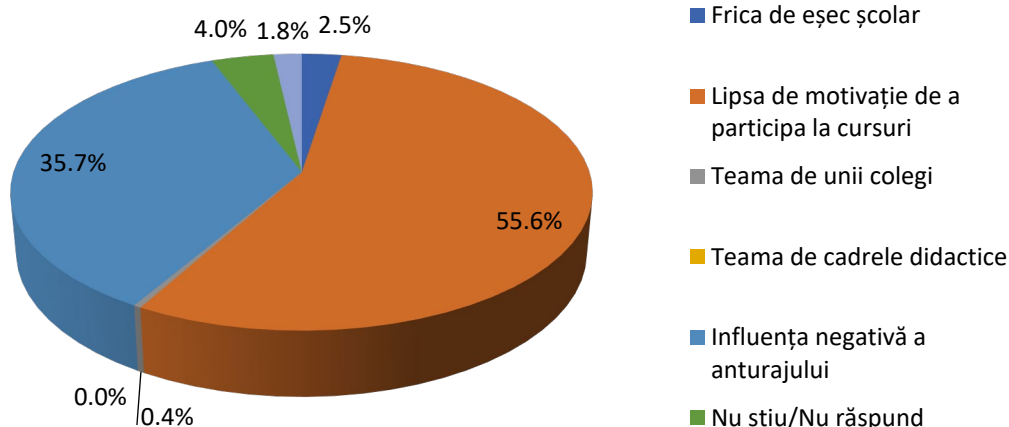
57

Măsurile necesare pentru combaterea abandonului școlar sunt Măsuri pentru facilitarea accesului elevilor în risc de abandon școlar la școală, potrivit unui procent de 33,9% dintre respondenți, educația parentală, potrivit unui procent de 30,7% dintre respondenți, cât și stimulente pentru elevii cu dificultăți financiare, potrivit unui procent 18,8% dintre respondenți.

Cauzele absenteismului școlar

Frica de eșec școlar	7	2,5%
Lipsa de motivație de a participa la cursuri	154	55,6%
Teama de unii colegi	1	0,4%
Teama de cadrele didactice	0	0,0%
Influența negativă a anturajului	99	35,7%
Nu știu/Nu răspund	11	4,0%
Altele	5	1,8%

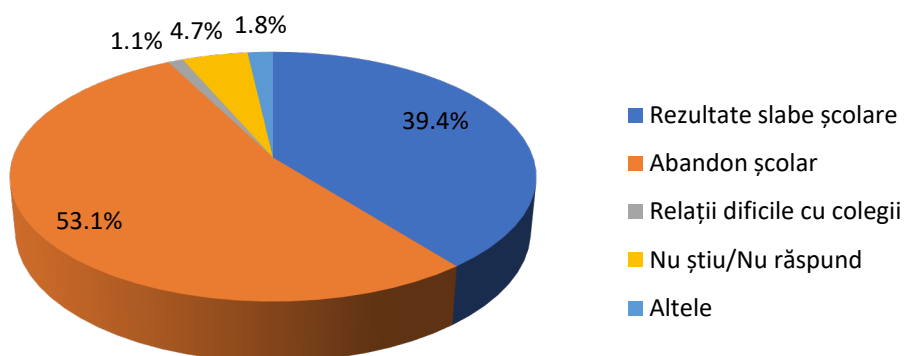
Care considerați că este principala cauză a absenteismului?

Referitor la cauzele absenteismului, principalele cauze sunt lipsa de motivație de a participa la cursuri (55,6%) și influența negativă a anturajului (35,7%).

Consecințele absenteismului

Care considerați că este consecința cea mai frecventă a absenteismului pentru elev?

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Cele mai frecvente consecințele ale absenteismului pentru elevi sunt abandonul școlar (53,1%), dar și rezultatele slabe școlare (39,4%).

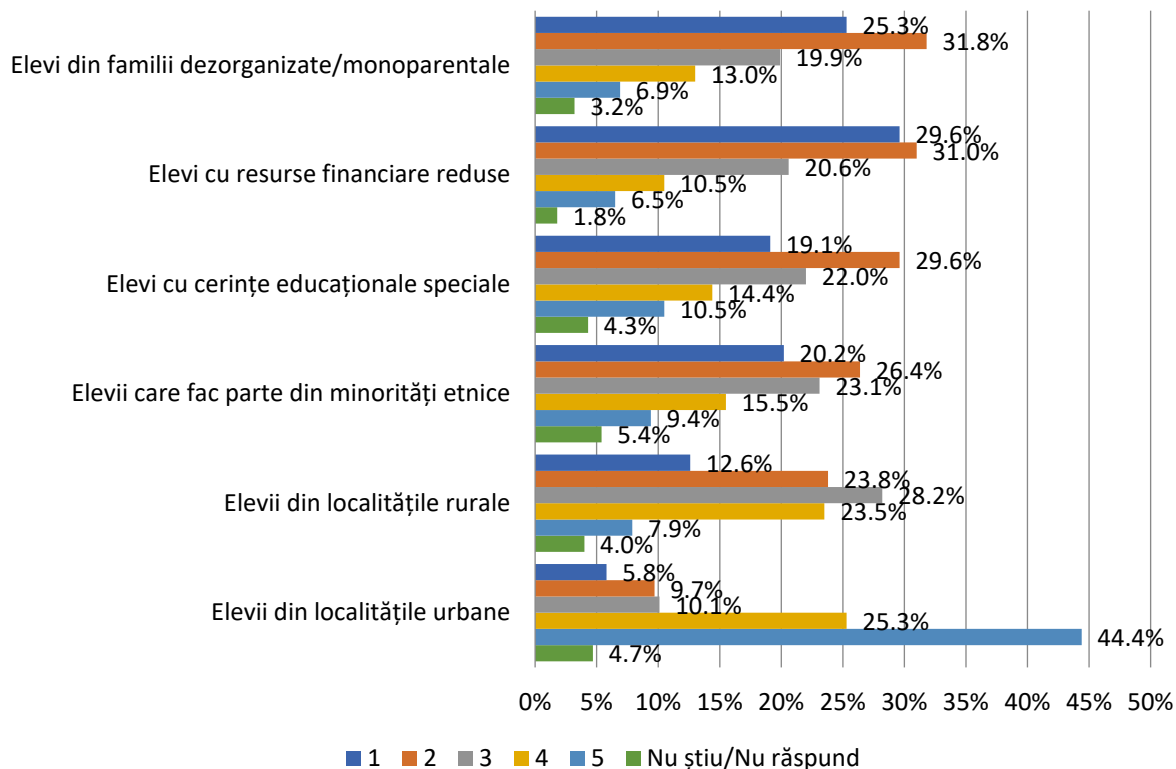
Accesul la componentele educaționale³¹

	1	2	3	4	5	Nu știu/Nu răspund
Elevii din localitățile urbane	5,8%	9,7%	10,1%	25,3%	44,4%	4,7%
Elevii din localitățile rurale	12,6%	23,8%	28,2%	23,5%	7,9%	4,0%
Elevii care fac parte din minorități etnice	20,2%	26,4%	23,1%	15,5%	9,4%	5,4%
Elevii cu cerințe educaționale speciale	19,1%	29,6%	22,0%	14,4%	10,5%	4,3%
Elevii cu resurse financiare reduse	29,6%	31,0%	20,6%	10,5%	6,5%	1,8%
Elevii din familii dezorganizate/monoparentale	25,3%	31,8%	19,9%	13,0%	6,9%	3,2%

³¹ Întrebare: 7.1. Pe o scală de la 1 la 5, unde 1 înseamnă acces redus și 5 acces foarte facil, cum evaluați accesul la componentele educaționale a următoarelor categorii de copii și tineri? 1) Materiale școlare (manuale, caiete, culegeri de probleme, rechizite) *

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Materiale școlare (manuale, caiete, culegeri de probleme, rechizite)

60

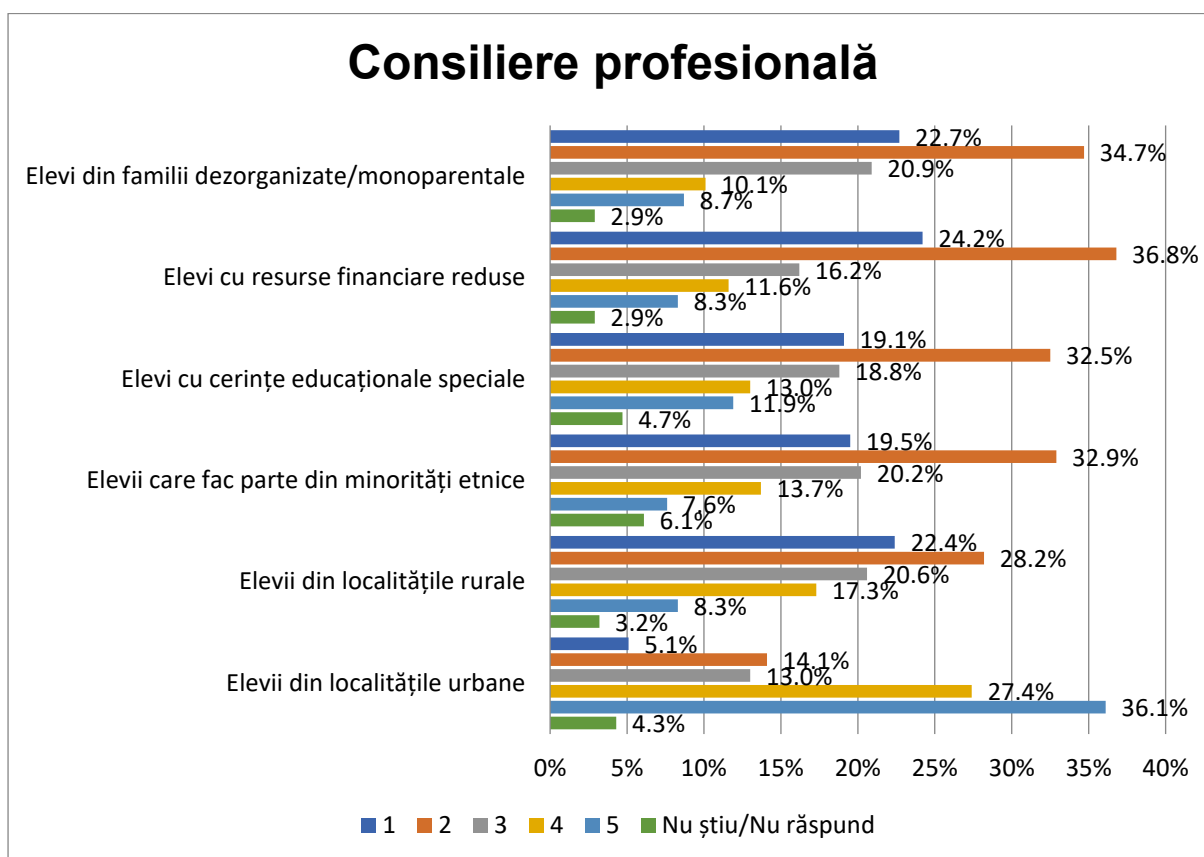
Accesul la consiliere profesională³²

	1	2	3	4	5	Nu știu/Nu răspund
Elevii din localitățile urbane	5,1%	14,1%	13,0%	27,4%	36,1%	4,3%
Elevii din localitățile rurale	22,4%	28,2%	20,6%	17,3%	8,3%	3,2%
Elevii care fac parte din minorități etnice	19,5%	32,9%	20,2%	13,7%	7,6%	6,1%
Elevii cu cerințe educaționale speciale	19,1%	32,5%	18,8%	13,0%	11,9%	4,7%

³² Întrebare: 7.2. Pe o scală de la 1 la 5, unde 1 înseamnă acces redus și 5 acces foarte facil, cum evalueați accesul la componentele educaționale a următoarelor categorii de copii și tineri?- Consiliere profesională

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

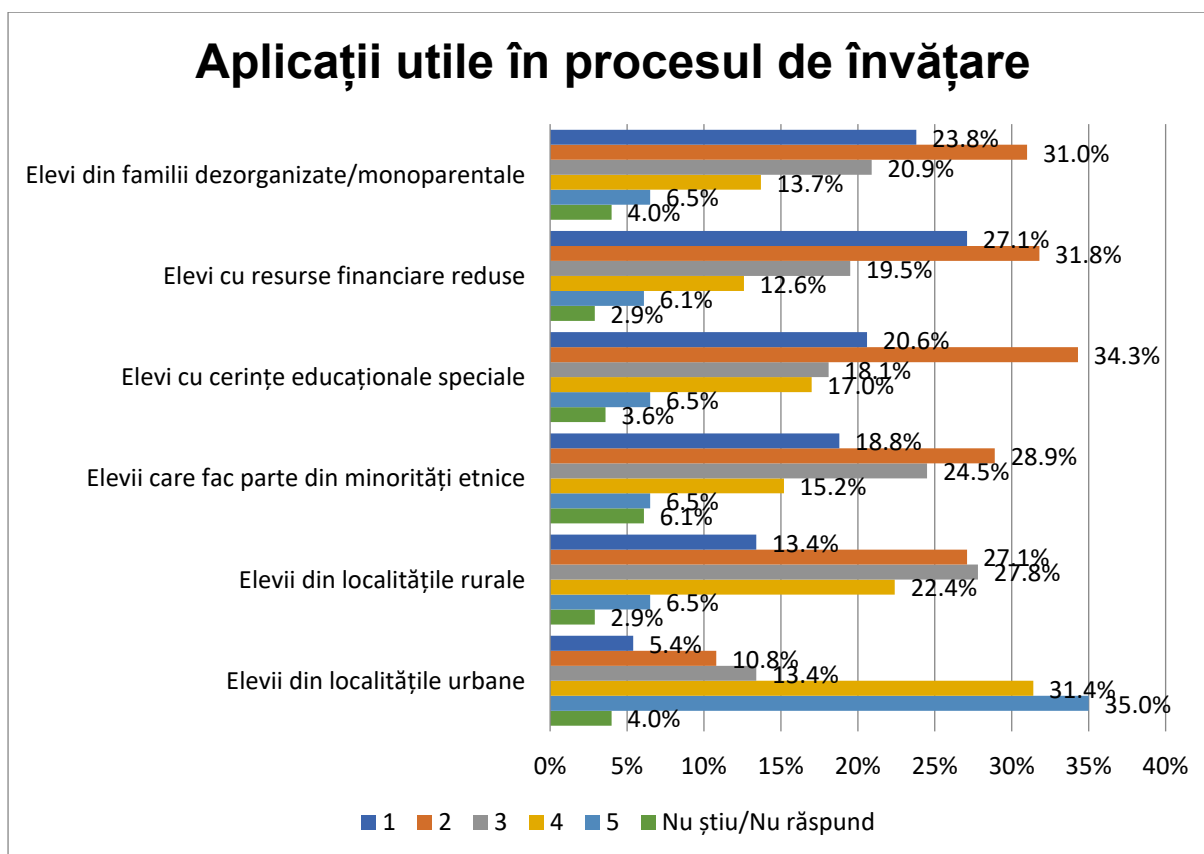
Elevii cu resurse financiare reduse	24,2%	36,8%	16,2%	11,6%	8,3%	2,9%
Elevii din familii dezorganizate/monoparentale	22,7%	34,7%	20,9%	10,1%	8,7%	2,9%

	1	2	3	4	5	Nu știu/Nu răspund
--	---	---	---	---	---	--------------------

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Elevii din localitățile urbane	5,4%	10,8%	13,4%	31,4%	35,0%	4,0%
Elevii din localitățile rurale	13,4%	27,1%	27,8%	22,4%	6,5%	2,9%
Elevii care fac parte din minorități etnice	18,8%	28,9%	24,5%	15,2%	6,5%	6,1%
Elevii cu cerințe educaționale speciale	20,6%	34,3%	18,1%	17,0%	6,5%	3,6%
Elevii cu resurse financiare reduse	27,1%	31,8%	19,5%	12,6%	6,1%	2,9%
Elevii din familii dezorganizate/monoparentale	23,8%	31,0%	20,9%	13,7%	6,5%	4,0%

Întrebați ce categorie de elevi au accesul cel mai scăzut la componentele educaționale,

www.eeagrants.ro

www.frds.ro

"Lucrând împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă"

consiliere profesională, aplicații utile în procesul de învățare, cadrele didactice consideră că

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN NEAMȚ

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

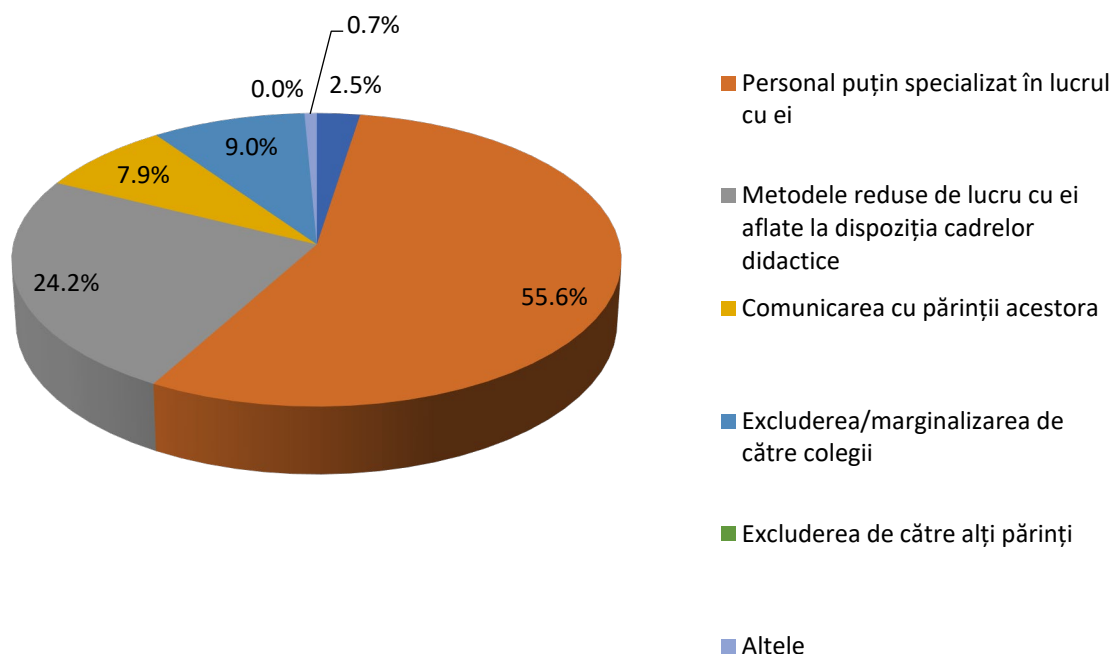
aceștia sunt elevii cu resurse financiare reduse, elevii care provin din familii dezorganizate/monoparentale, dar și elevii cu cerințe educaționale speciale.

Problemele tinerilor/copiilor cu CES și/sau dizabilități în școli

Infrastructura din școli	7	2,5%
Personal puțin specializat în lucrul cu ei	154	55,6%
Metodele reduse de lucru cu ei aflate la dispoziția cadrelor didactice	67	24,2%
Comunicarea cu părinții acestora	22	7,9%
Excluderea/marginalizarea de către colegii	25	9,0%
Excluderea de către alți părinți	0	0,0%
Altele	2	0,7%

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Care sunt cele mai mari probleme pe care le întâmpină copiii și tinerii cu CES și/sau dizabilități în școli?

64

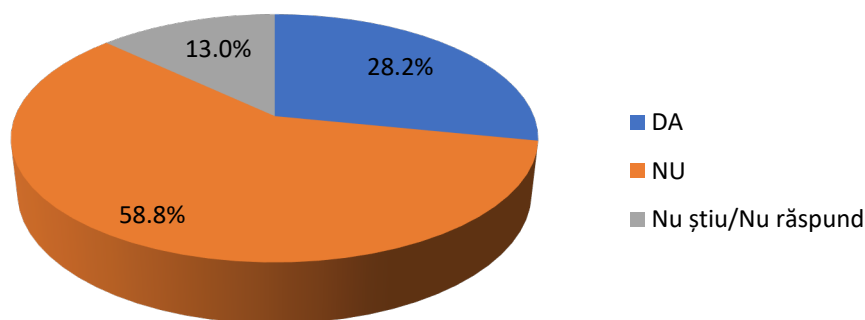
În legătură cu cele mai mari probleme pe care le întâmpină copiii și tinerii cu CES, mai mult de jumătate dintre cadrele didactice chestionate (55,6%) sunt de părere că personalul puțin specializat în lucrul cu ei reprezintă cea mai mare problema, cât și metodele reduse de lucru cu acești copii aflate la dispoziția cadrelor didactice.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

	9. Considerați că dețineți instrumentele și metodele necesare pentru a lucra cu un copil/elev cu CES și/sau dizabilități?	10. Considerați că elevii cu CES și/sau dizabilități sunt marginalizați de ceilalți elevi?	11. La ora actuală, în activitatea dumneavoastră profesională, lucrați și cu copiii cu CES?	În activitatea dumneavoastră profesională de până acum, ați lucrat și cu copii cu CES?	Considerați că recunoașteți tipul de probleme cu care se confruntă un copil cu cerințe speciale?
DA	78	135	182	226	180
NU	163	113	79	44	64
Nu știu/Nu răspund	36	29	16	7	33

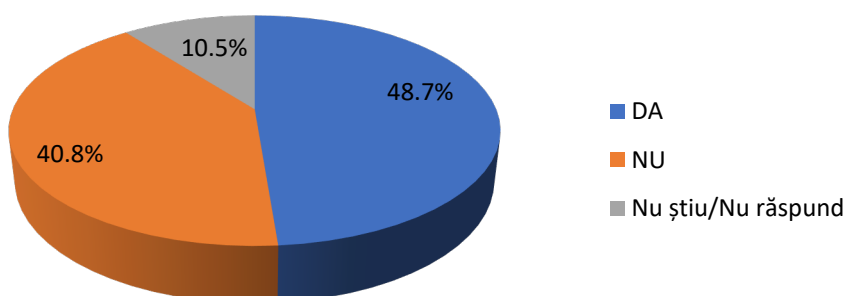
65

Considerați că dețineți instrumentele și metodele necesare pentru a lucra cu un copil/elev cu CES și/sau dizabilități?

Întrebați dacă dețin instrumentele și metodele necesare pentru a lucra cu un copil/elev cu CES și/sau dizabilități, 58,5% dintre cadre didactice au răspuns negativ.

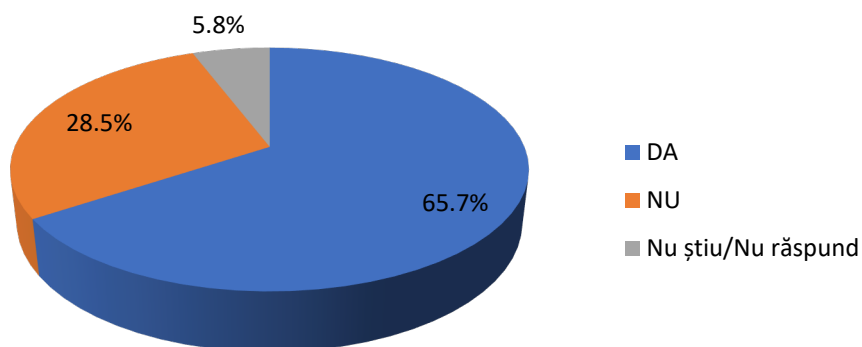
Considerați că elevii cu CES și/sau dizabilități sunt marginalizați de ceilalți elevi?

66

De asemenea, 48,7% dintre ei consideră că elevii cu CES și/sau dizabilități sunt marginalizați de ceilalți elevi.

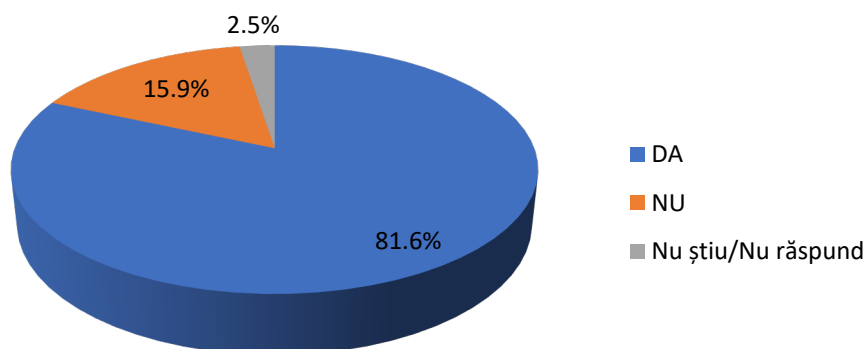
La ora actuală, în activitatea dumneavoastră profesională, lucrați și cu copii cu CES?

Dintre cadrele didactice participante la cercetare, 65,7% lucrează cu elevi cu CES, iar 81,6% au lucrat cu elevi cu CES în activitatea lor profesională de până acum.

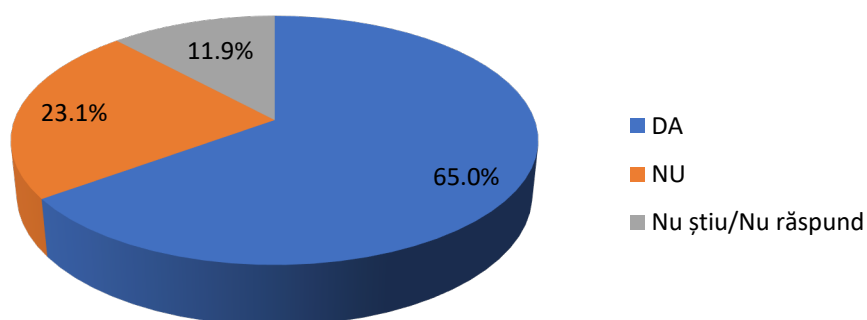
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

În activitatea dumneavoastră profesională de până acum, ați lucrat și cu copii cu CES?

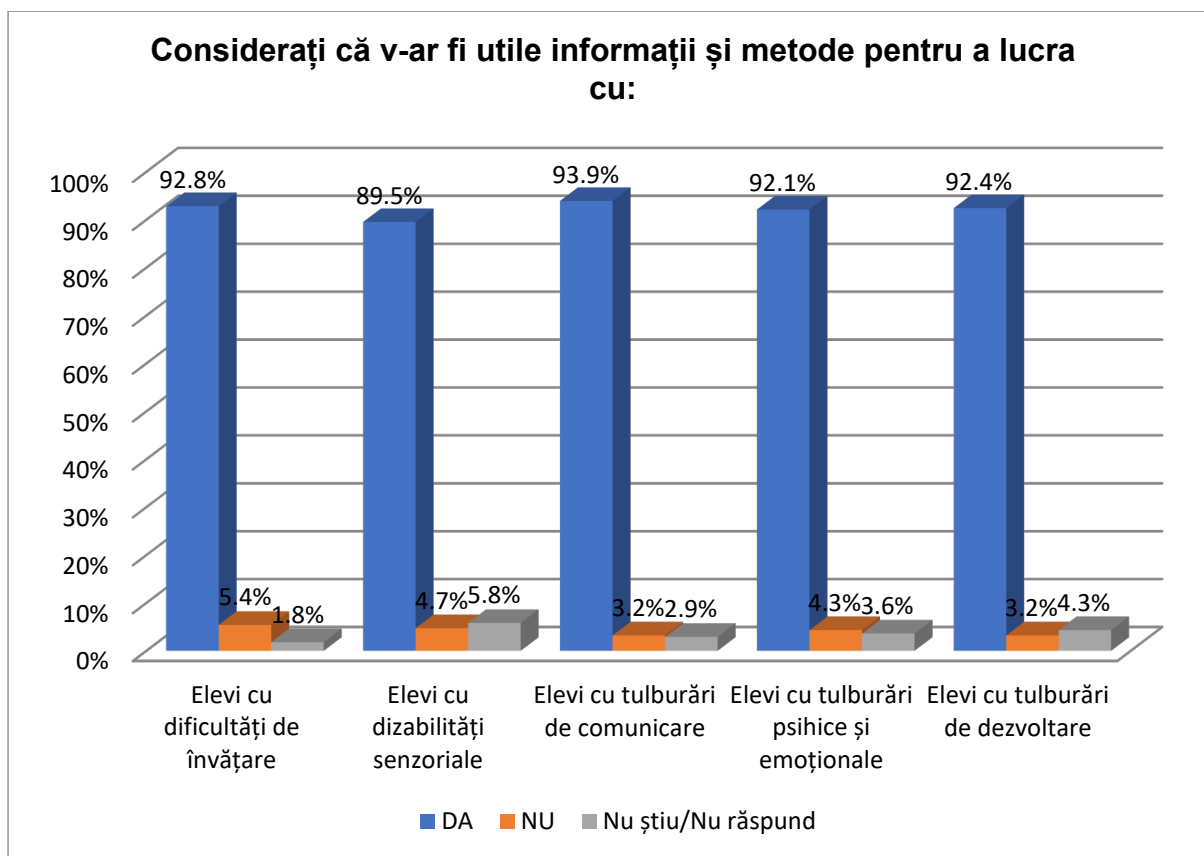
67

Considerați că recunoașteți tipul de probleme cu care se confruntă un copil cu cerințe speciale?

Totuși, cadrele didactice consideră în proporție de 65% că recunosc tipul de probleme cu care se confruntă un copil cu cerințe speciale.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

68

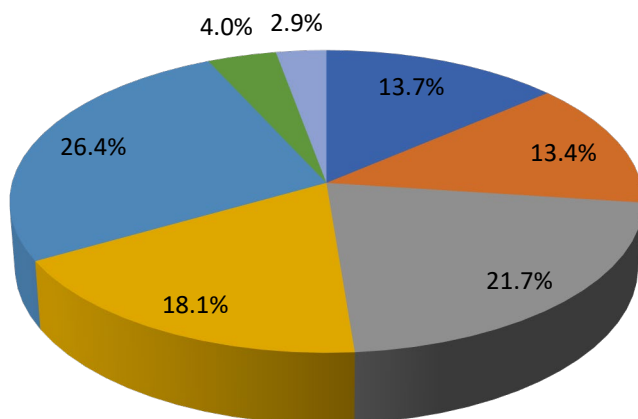
De asemenea, peste 90% dintre cadre didactice sunt de părere că le-ar fi utile informații și metode pentru a lucra cu elevi cu dificultăți de învățare, cu tulburări de comunicare, cu tulburări psihice și emoționale, cu tulburări de dezvoltare, iar 89,5% dintre ele consideră că au nevoie de informații și metode pentru a lucra cu elevi cu dizabilități senzoriale.

Problemele cu care se confruntă cel mai des elevii în alegerea traseului profesional/școlar după finalizarea gimnaziului

Lipsa unui adult cu care să se consulte (părinte, rudă, cadru didactic apropiat)	38	13,7%
Lipsa informațiilor necesare privind oportunitățile profesionale	37	13,4%
Lipsa de consiliere profesională	60	21,7%
Lipsa unui plan de dezvoltare personală	50	18,1%
Cunoașterea insuficientă a aptitudinilor și competențelor	73	26,4%
Nu știu/Nu răspund	11	4,0%
Altele	8	2,9%

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Care sunt problemele cu care se confruntă cel mai des elevii dumneavoastră în alegerea traseului profesional/școlar după finalizarea gimnaziului?

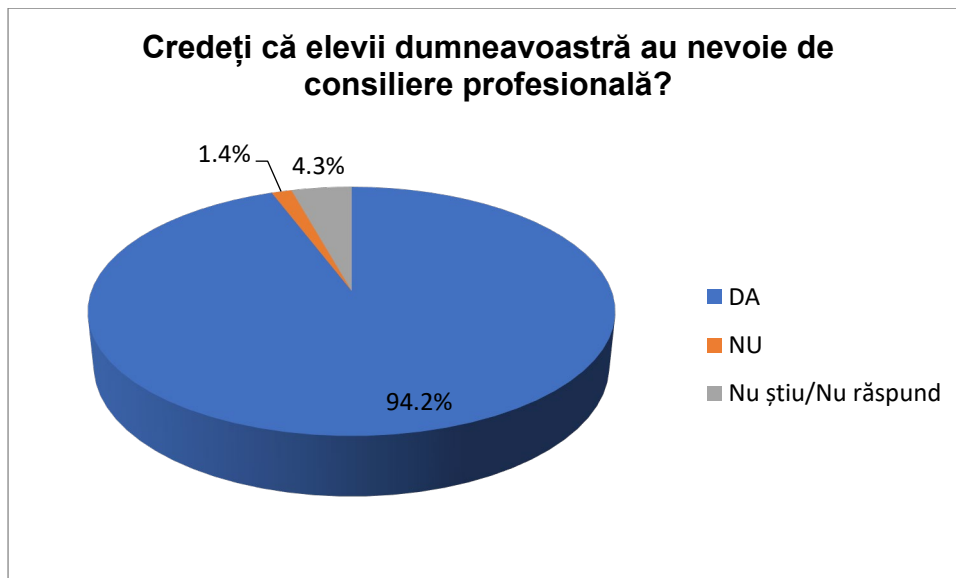

- Lipsa unui adult cu care să se consulte (părinte, rudă, cadru didactic apropiat)
- Lipsa informațiilor necesare privind oportunitățile profesionale
- Lipsa de consiliere profesională
- Lipsa unui plan de dezvoltare personală
- Cunoașterea insuficientă a aptitudinilor și competențelor
- Nu știu/Nu răspund
- Altele

69

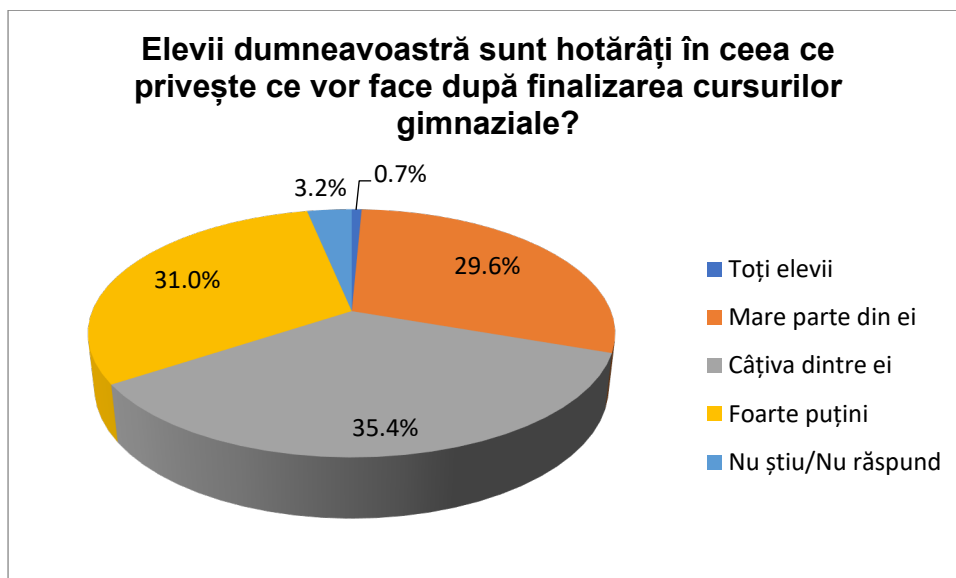
În ceea ce privește problemele cu care se confruntă cel mai des elevii în alegerea traseului profesional/școlar după finalizarea gimnaziului, acestea sunt cunoașterea insuficientă a aptitudinilor și competențelor (26,4%), lipsa de consiliere profesională (21,7%), lipsa unui plan de dezvoltare profesională (18,1%).

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

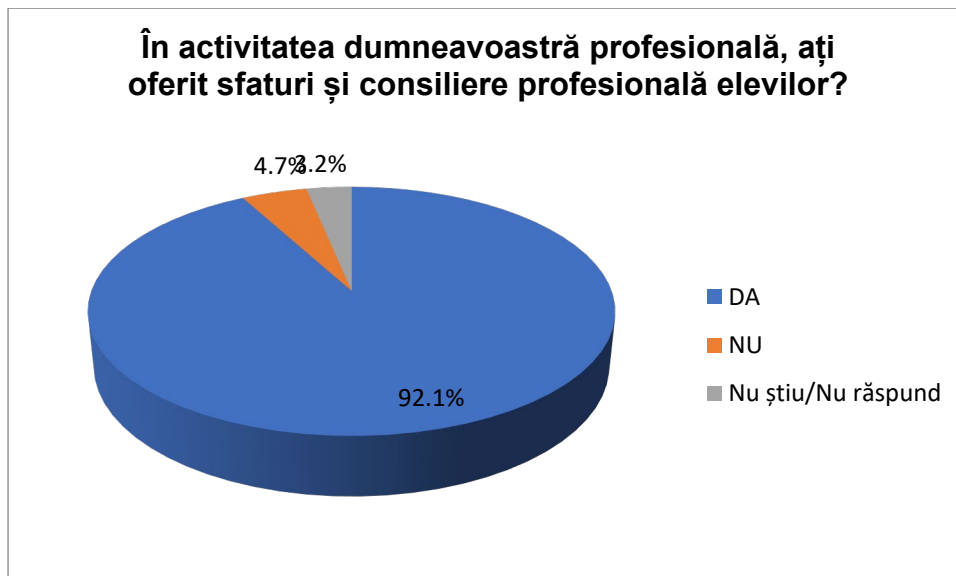
70

În acest sens, aproape toate cadrele didactice chestionate (94,2%) sunt de părere că elevii lor au nevoie de consiliere profesională. Astfel, 35,4% dintre ei spun că doar câțiva dintre elevii lor sunt hotărâți în ceea ce privește ce vor face după finalizarea cursurilor gimnaziale, în timp 31% dintre ei spun că de fapt foarte puțini sunt decizi în legătură cu viitorul lor școlar/profesional.

De aceea, în activitatea profesională, 92,1% dintre profesori spun ca au oferit sfaturi și consiliere profesională elevilor.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

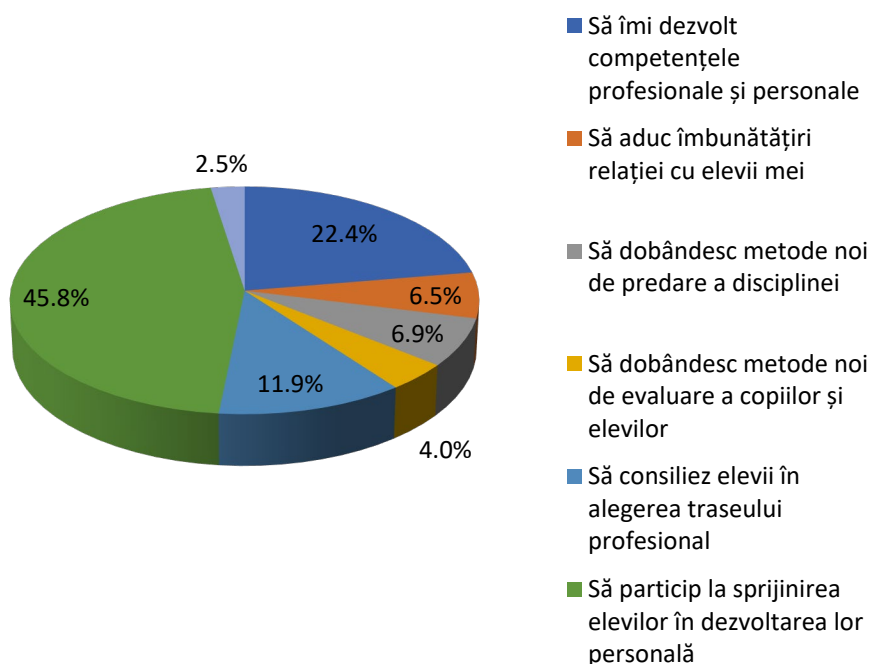

71

Legat de așteptările în urma participării la ateliere cu noi metode de învățare care să susțină dezvoltarea abilităților profesionale ale elevilor la ora lor, 45,8% doresc să participe la sprijinirea elevilor în dezvoltarea lor personală și să își dezvolte competențele profesionale și personale (22,4%).

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Dacă ați participa la ateliere cu noi cu metode de învățare care să susțină dezvoltarea abilităților profesionale ale elevilor la ora dumneavoastră, care ar fi așteptările dumneavoastră?

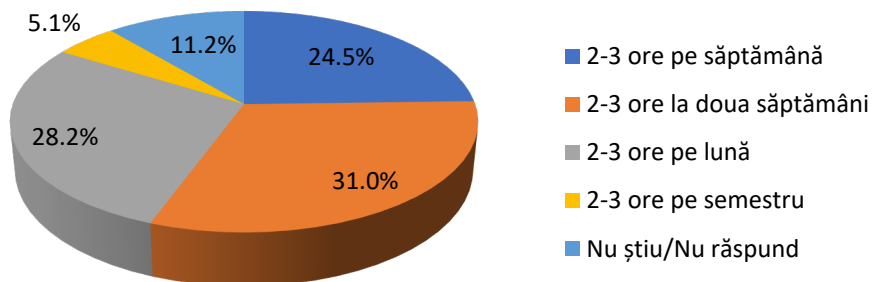

72

Dacă ar avea posibilitatea să fie implicați, majoritatea profesorilor ar aloca pentru workshopuri de Affirmative Art cu elevii 2-3 ore la două săptămâni sau 2-3 ore pe lună.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

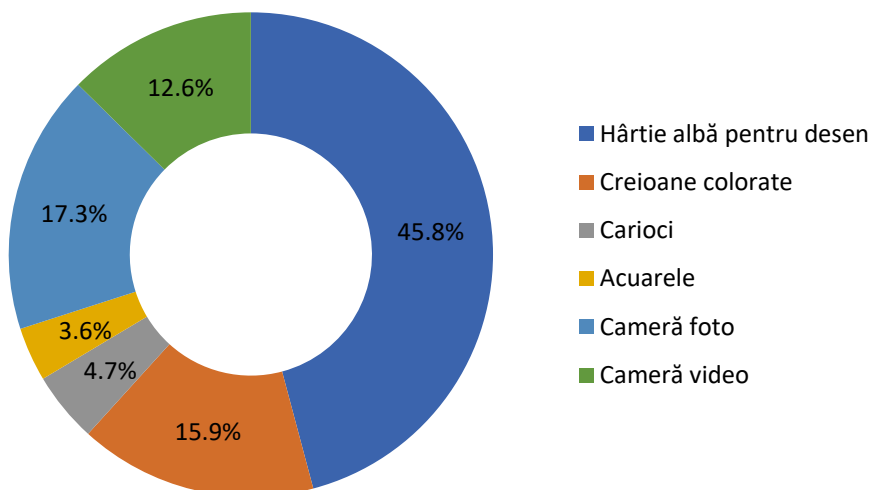
Dacă ați avea posibilitatea să faceți, cât timp ați putea alocă pentru workshopuri de Affirmative Art cu elevii?

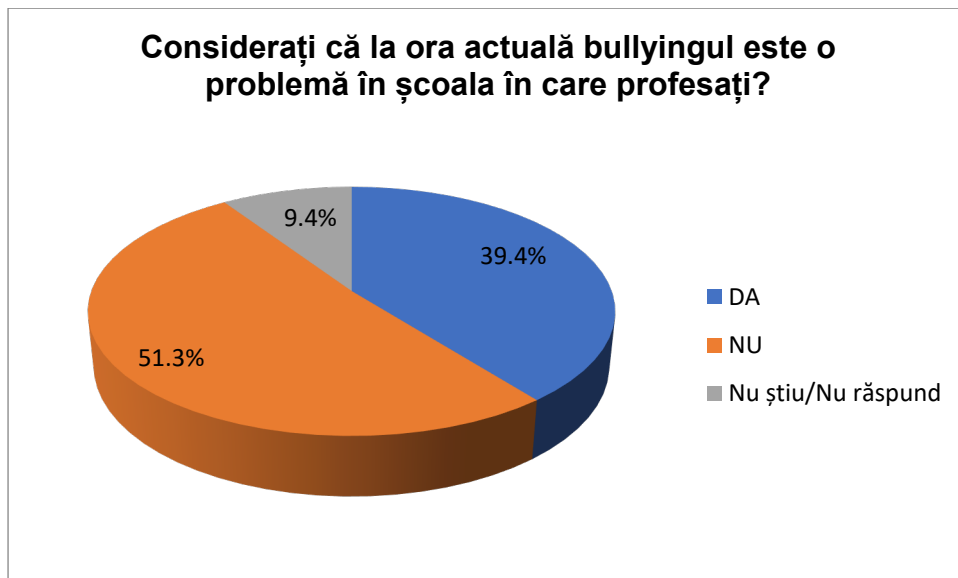
73

Ca materiale avute la dispoziție pentru workshopuri Affirmative Art cu elevi, 45,8% au la dispoziție hârtie albă pentru desen.

Ce materiale aveți la dispoziție pentru workshopuri Affirmative Art cu elevii?

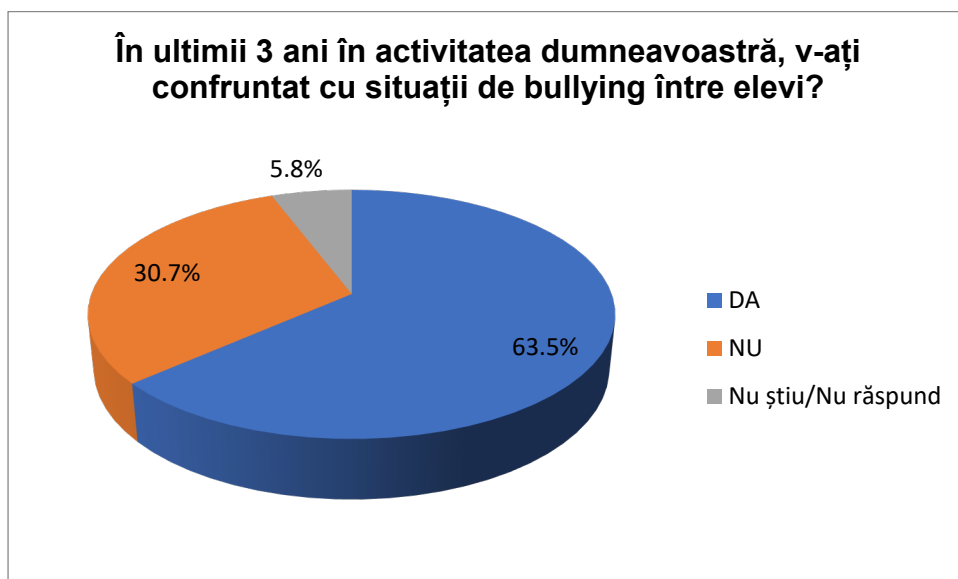

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

74

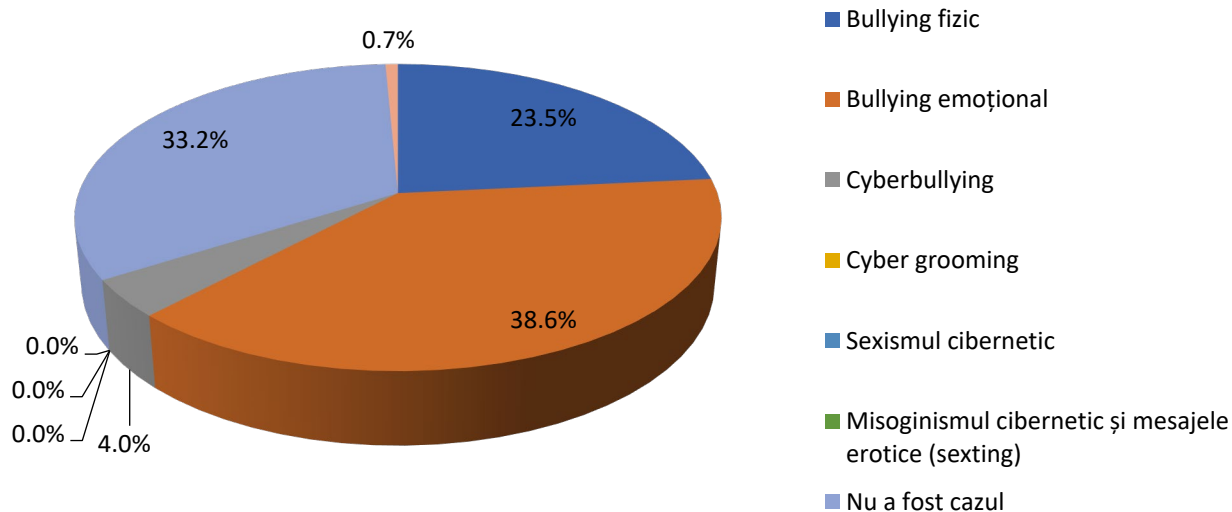
Deși 63,5% dintre cadrele didactice spun că în 3 ani în activitatea lor s-au confruntat cu situații de bullying între elevi, 51,3% sunt de părere că la ora actuală, bullyingul nu este o problemă în școala în care profesază.

În ceea ce privește tipul de bullying, 38,6% au răspuns că s-au confruntat cu bullying emoțional între elevi, iar 23,5% cu situații care implică bullying fizic.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

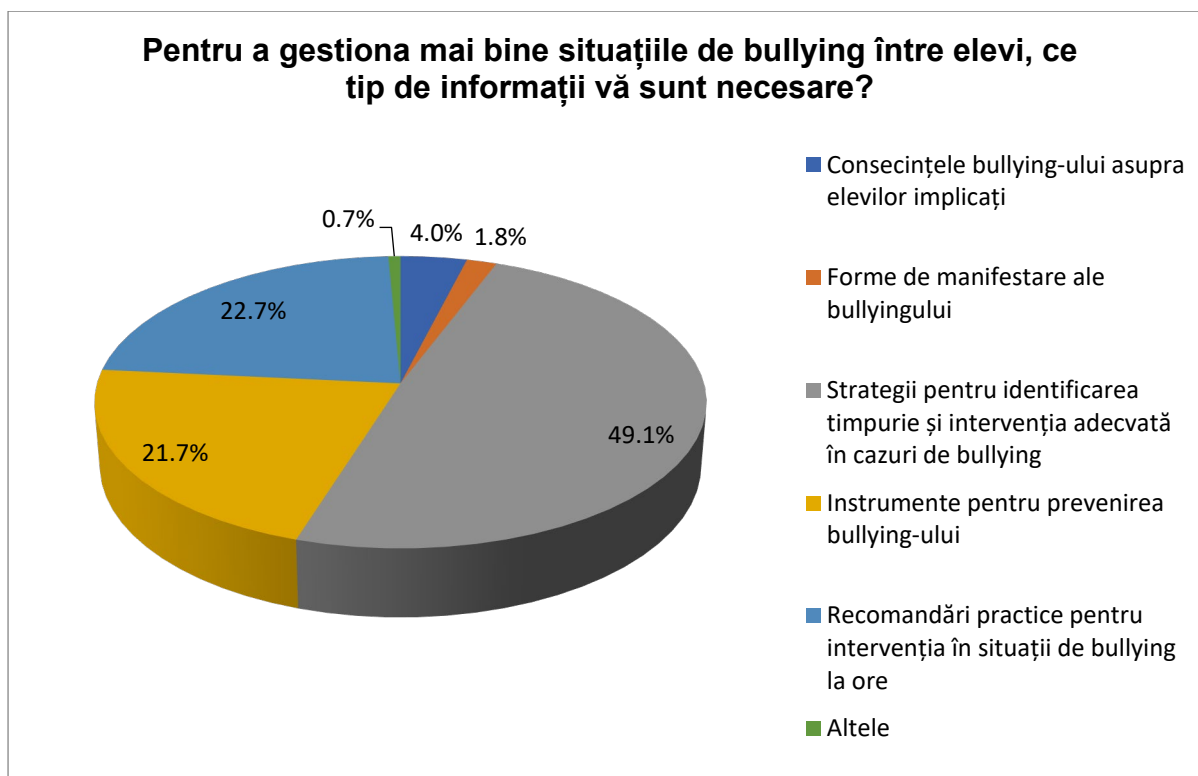
Dacă DA, ne puteți specifica cu ce situații de bullying v-ați confruntat la clasa dumneavoastră sau în activitatea cu elevii?

75

Pentru a gestiona mai bine situațiile de bullying între elevi, aproape jumătate dintre profesorii respondenți (49,1%) consideră că au nevoie de informații privind strategii pentru identificarea timpurie și intervenția adecvată în cazuri de bullying, recomandări practice pentru intervenția în situații de bullying la ore (22,7%), cât și instrumente pentru prevenirea bullying-ului (21,7%).

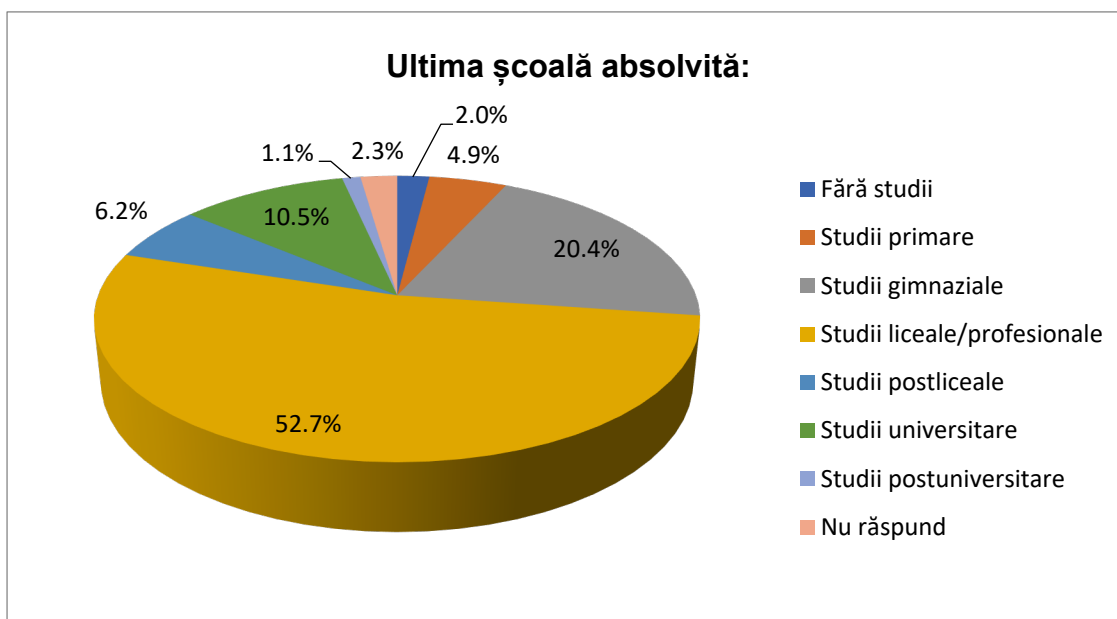
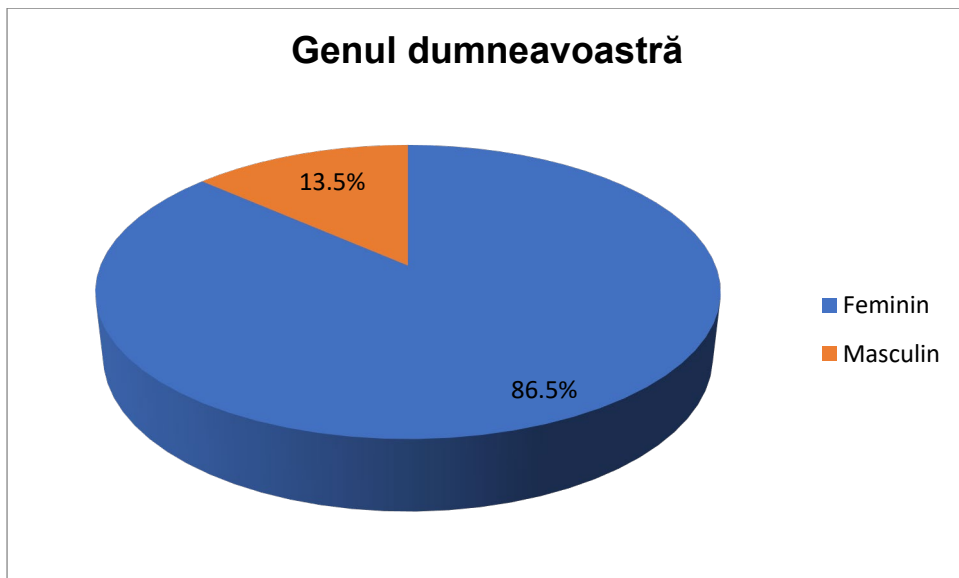
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

3.3. Perspectiva părinților

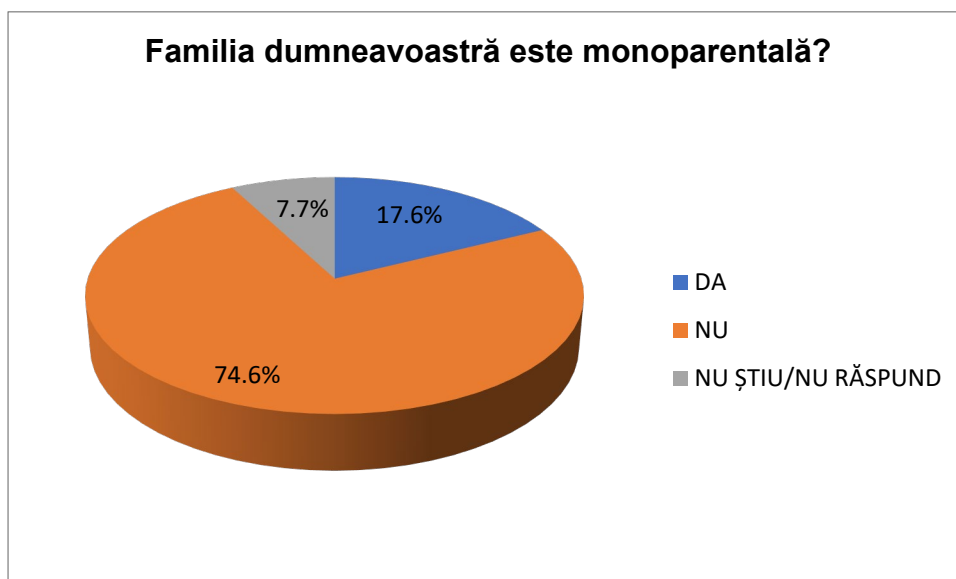
La chestionarul privind principalele provocări legate de abandon școlar și continuarea studiilor elevilor dedicat părinților elevilor din cele 19 școli din județele Prahova și Neamț implicate în proiect au răspuns 697 persoane, dintre care 86,5% femei și 13,5% bărbați.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

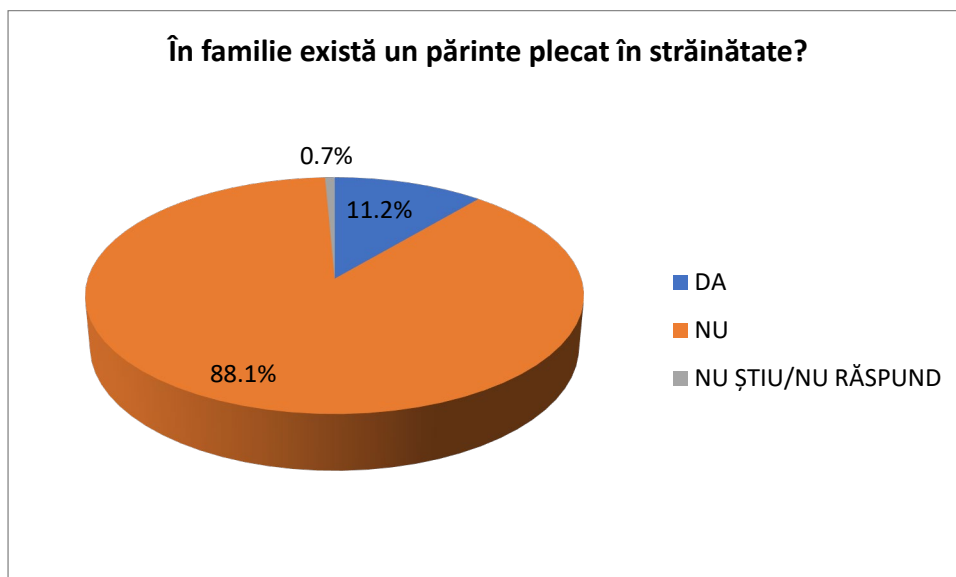

Dintre respondenți, cei mai mulți- 52,7% au studii postliceale/profesionale, iar 20,4% studii gimnaziale.

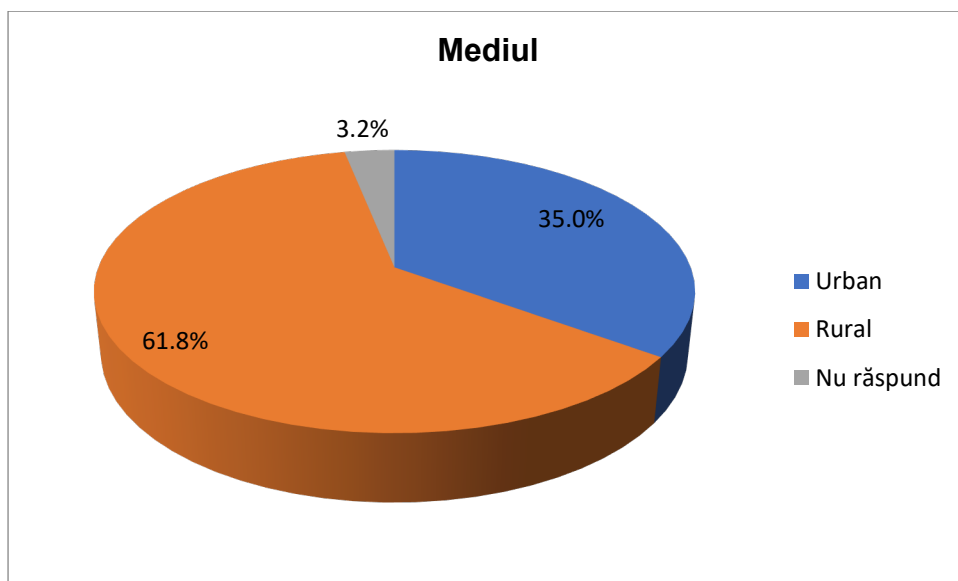
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Famiiliile părinților respondenți ai elevilor din școlile partenere sunt monoparentale în proporție de 17.6%, iar în proporție de 11,2% sunt cu un părinte plecat în străinătate la muncă.

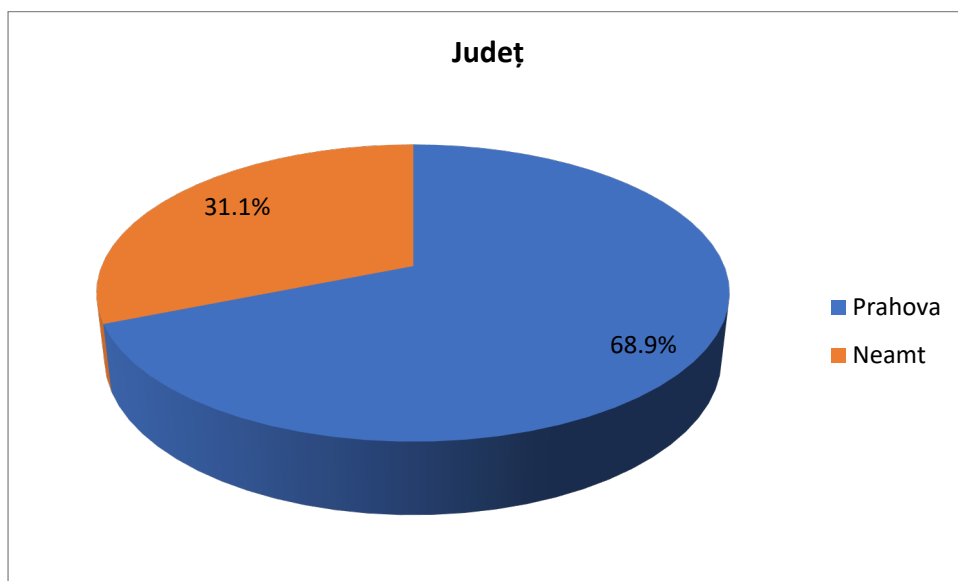

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

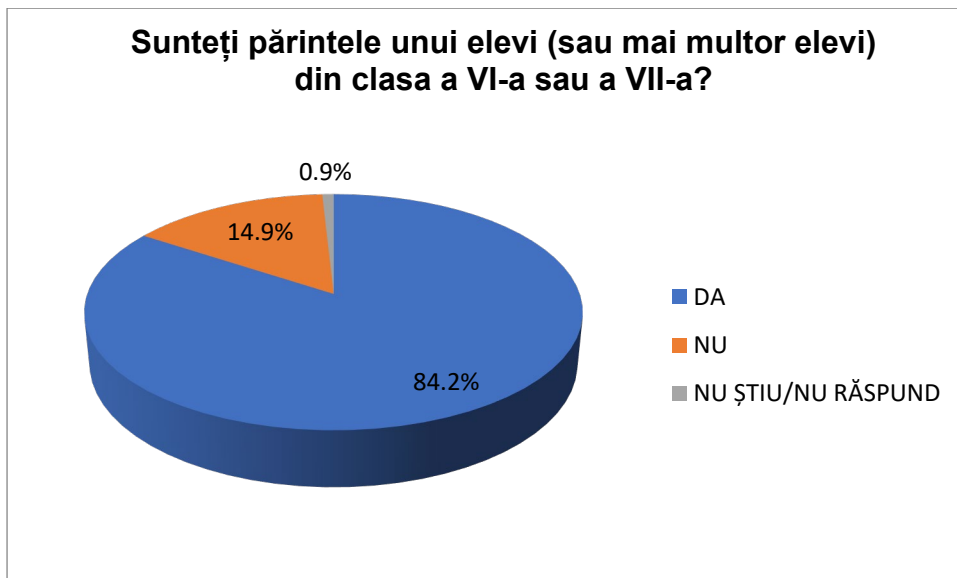

79

Respondenții au declarat că au domiciliul în mediul rural (61,8%), în timp ce 35% au domiciliul în mediul urban. De asemenea, 68,9% dintre ei locuiesc în județul Prahova, iar 31,1% în județul Neamț.

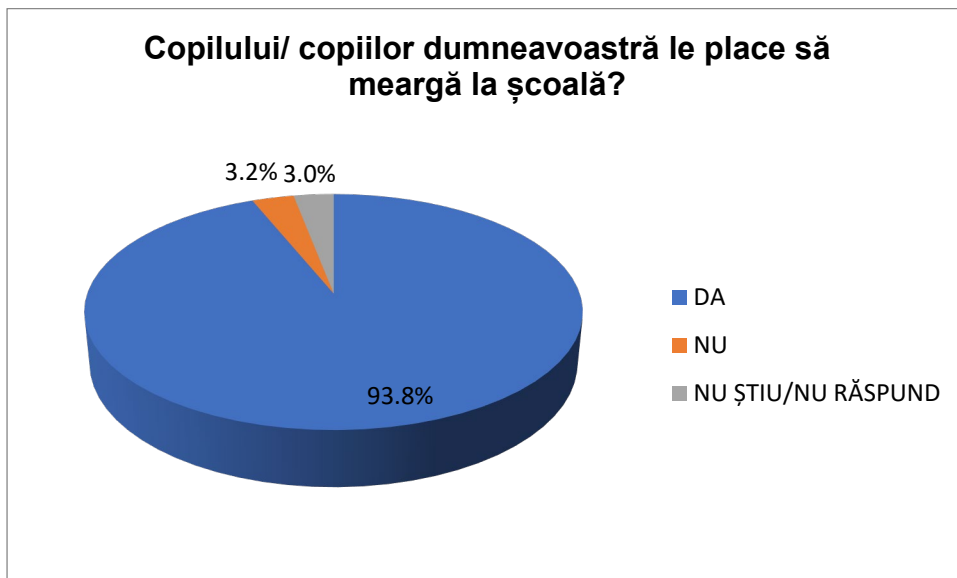
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

80

Dintre respondenți, majoritatea- 84,2% sunt părinții unui elev/elevi din clasa a VI-a sau a VII-a.

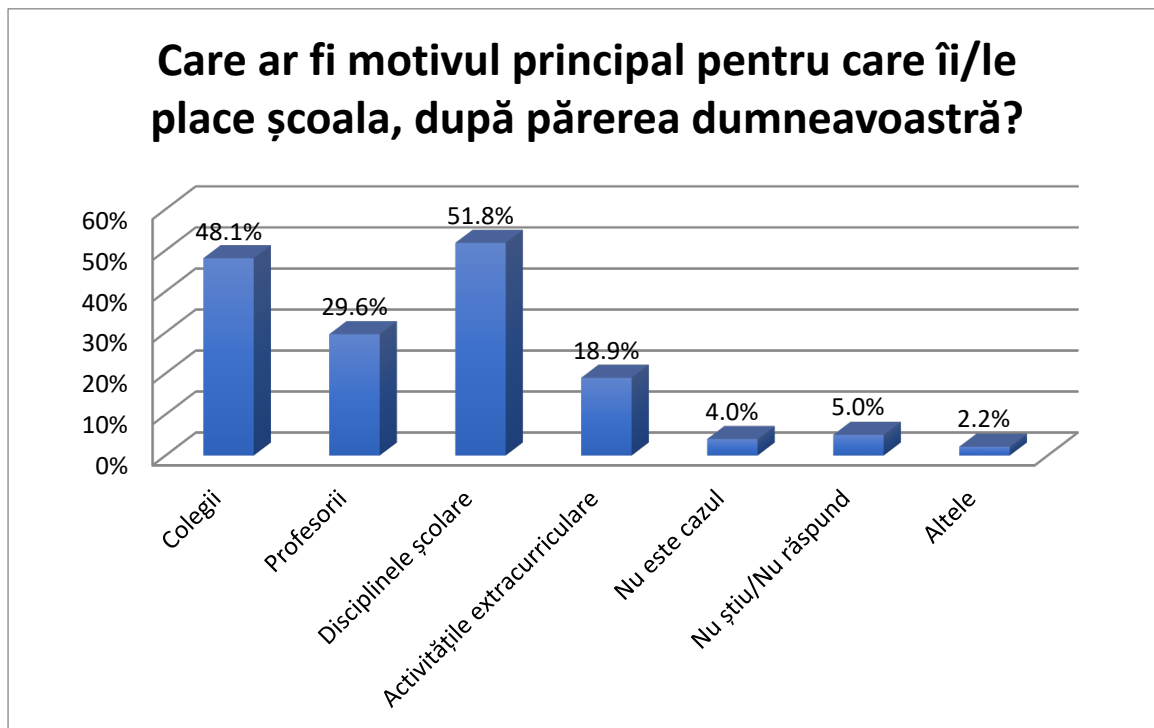
Despre școală³³

³³ Părinții au avut posibilitatea de a alege mai multe variante de răspuns la anumite întrebări. De aceea, procentele cumulate la răspunsuri pot depăși 100%.

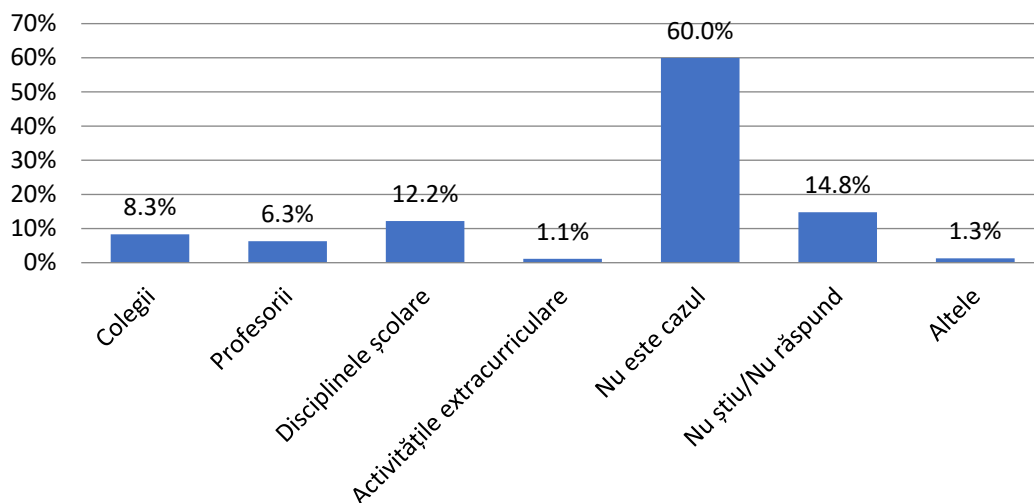
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Conform părinților, aproape tuturor copiilor le place să meargă la școală (93,8%), din următoarele motive:

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Dar care este motivul principal pentru care nu îi/le place școala, după părerea dumneavoastră?

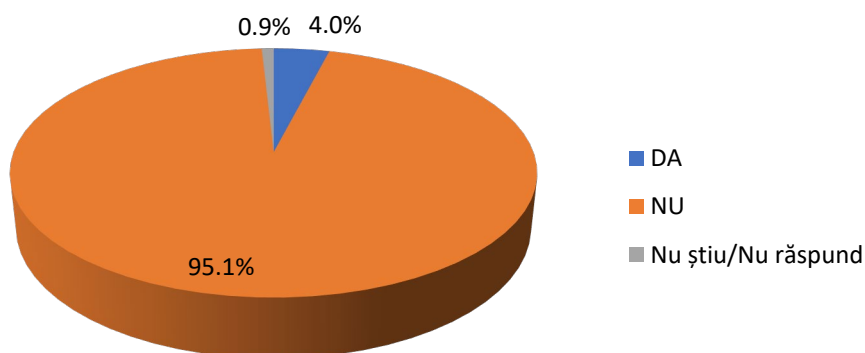

82

Pentru 60% dintre părinți consideră că nu există motive pentru care copiii lor nu le place școala.

Abandon școlar și absenteism

Copilul dumneavoastră obișnuiește să lipsească nemotivat de la școală?

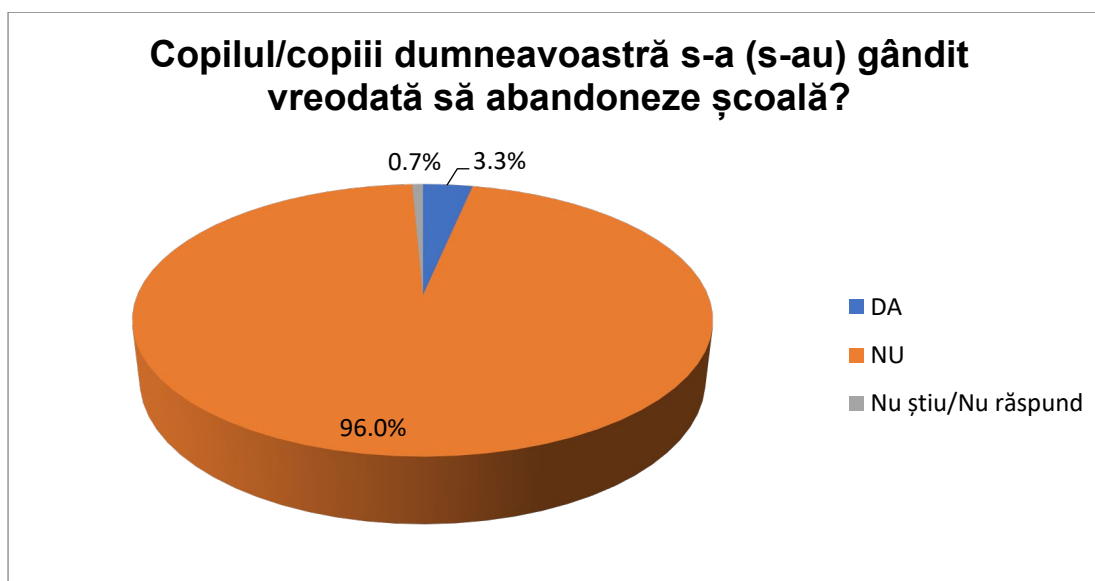
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

În ceea ce privește absenteismul, 95,1% dintre părinți spun că nu se confruntă cu această problemă când vine vorba de copilul lor. Totuși, 7% dintre ei spun că motivul principal pentru absențele nemotivate se referă la problemele familiale.

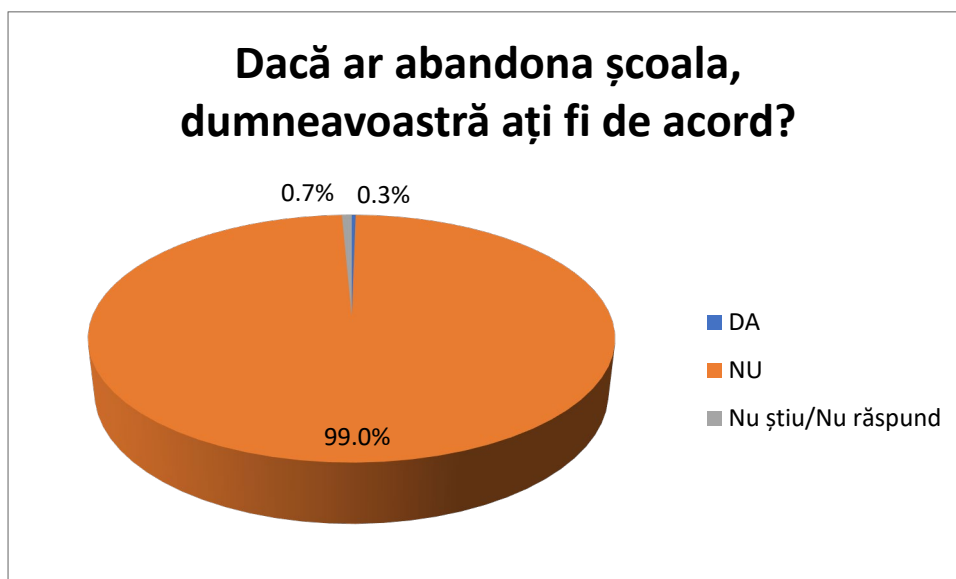
Drumul lung până la școală	16	2,3%
Problemele familiale	49	7,0%
Nu apucă să își facă toate temele	9	1,3%
Comportamentul urât al colegilor	14	2,0%
Profesorii sunt foarte exigenți	8	1,1%
Nu îi/le place o anumită materie/ Nu îi/le plac anumite materii	18	2,6%
Nu este cazul	577	82,8%
Nu știu/Nu răspund	24	3,4%

83

Aproape toți părinții (96%) au spus că ai lor copii nu s-au gândit să abandoneze școala. Totuși este o diferență foarte mare de percepție, în condițiile în care peste 90% dintre cadrele didactice sunt de părere că abandonul școlar este o problemă.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Oricum, 99% dintre părinți spun că nu ar fi de acord cu abandonul școlar, motivul principal fiind că doresc ca acesta să își continue studiile (40,5%) și că studiile îl vor ajuta pe copilul lor să își aleagă o meserie (33,7%).

Motivele pentru care elevii ar trebui să abandoneze școala

Consider că școala este inutilă	2	0,3%
Aș dori să plecăm toată familia în străinătate	1	0,1%
Aș dori să mă ajute la treburile din gospodărie	2	0,3%
Nu mai am bani/resurse financiare și materiale să îl întrețin	7	1,0%
Are probleme de sănătate	2	0,3%
Nu este cazul	669	96,0%
Nu știu/Nu răspund	15	2,2%

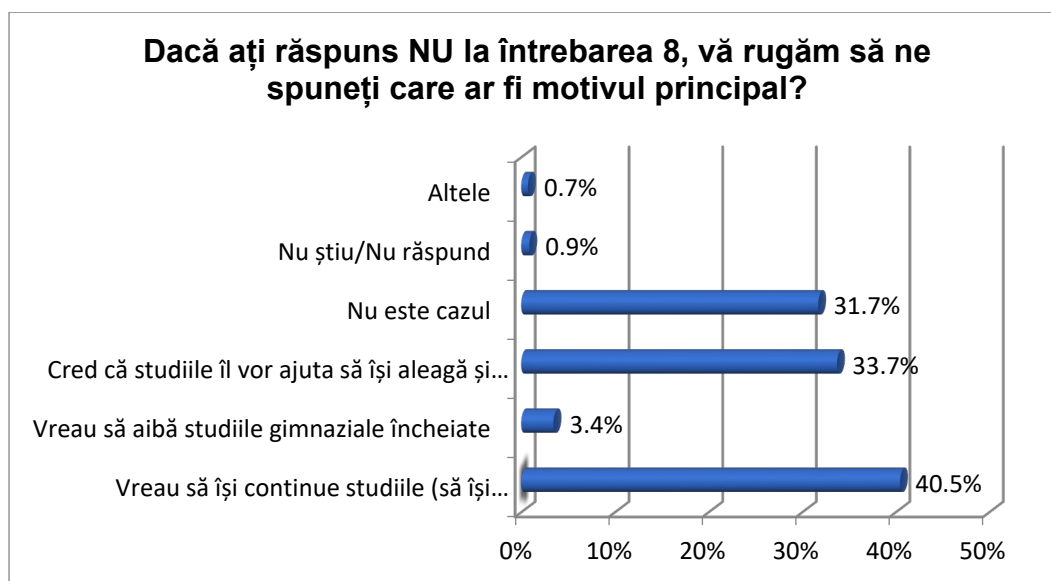
Motivele pentru care elevii ar trebui să nu abandoneze școala

Vreau să își continue studiile (să își depună dosarul la liceu sau școală profesională)	282	40,5%
Vreau să aibă studiile gimnaziale încheiate	24	3,4%

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Cred că studiile îl vor ajuta să își aleagă și urmeze o meserie	235	33,7%
Nu este cazul	221	31,7%
Nu știu/Nu răspund	6	0,9%
Altele:	5	0,7%

85

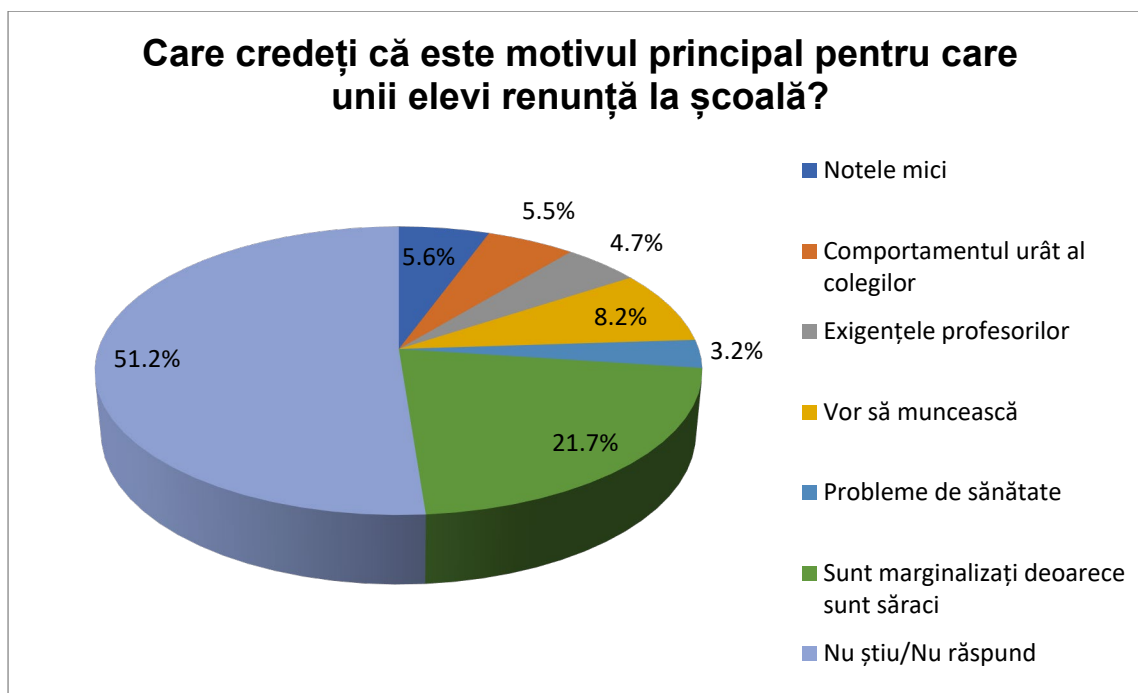

Motivele pentru care unii elevi renunță la școală

Notele mici	39	5,6%
Comportamentul urât al colegilor	38	5,5%
Exigențele profesorilor	33	4,7%
Vor să muncească	57	8,2%
Probleme de sănătate	22	3,2%
Sunt marginalizați deoarece sunt săraci	151	21,7%
Nu știu/Nu răspund	357	51,2%

Întrebați care este motivul principal pentru care unii elevi renunță la școală, mai mult de jumătate din părinți nu au știut/dorit să răspundă (51,2%) . O parte semnificativă dintre ei (21,7%) consideră că acești elevi sunt marginalizați deoarece sunt săraci.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

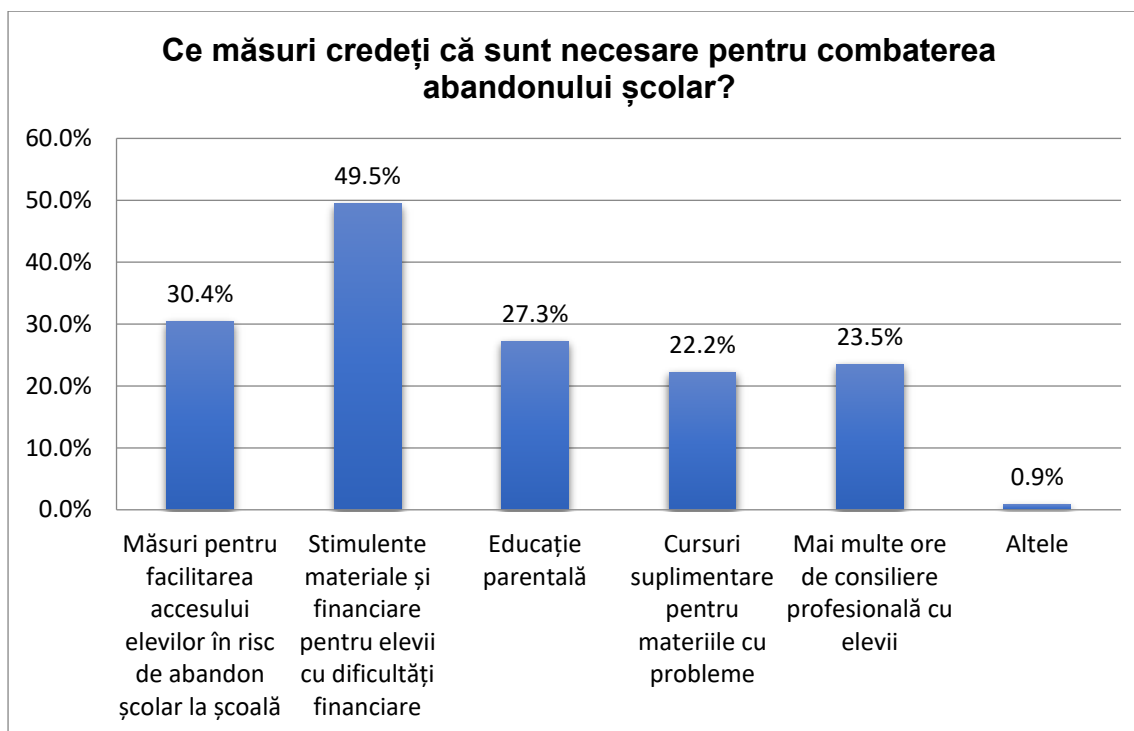
86

Măsuri pentru combaterea abandonului școlar

Măsuri pentru facilitarea accesului elevilor în risc de abandon școlar la școală	212	30,4%
Stimulente materiale și financiare pentru elevii cu dificultăți financiare	345	49,5%
Educație parentală	190	27,3%
Cursuri suplimentare pentru materiile cu probleme	155	22,2%
Mai multe ore de consiliere profesională cu elevii	164	23,5%
Altele	6	0,9%

Referitor la măsuri necesare pentru combaterea abandonului școlar, părinții au selectat stimulente materiale și financiare pentru elevii cu dificultăți financiare (49,5%), cât și Măsuri pentru facilitarea accesului elevilor în risc de abandon școlar la școală (30,4%), dar și educație parentală (27,3%), ceea ce arată un nivel bun de conștientizare a influenței foarte importante pe care părintele o are în traseul educațional al copilului.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

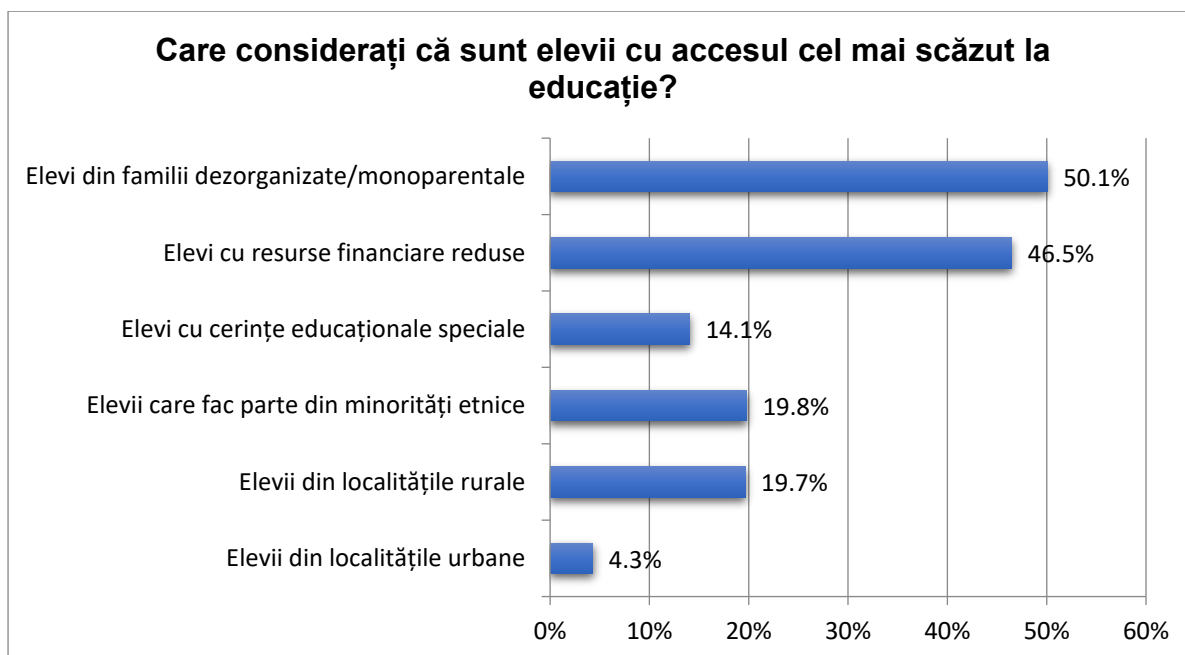
87

Elevii cu accesul cel mai scăzut la educație

Elevii din localitățile urbane	30	4,3%
Elevii din localitățile rurale	137	19,7%
Elevii care fac parte din minorități etnice	138	19,8%
Elevi cu cerințe educaționale speciale	98	14,1%
Elevi cu resurse financiare reduse	324	46,5%
Elevi din familii dezorganizate/monoparentale	349	50,1%

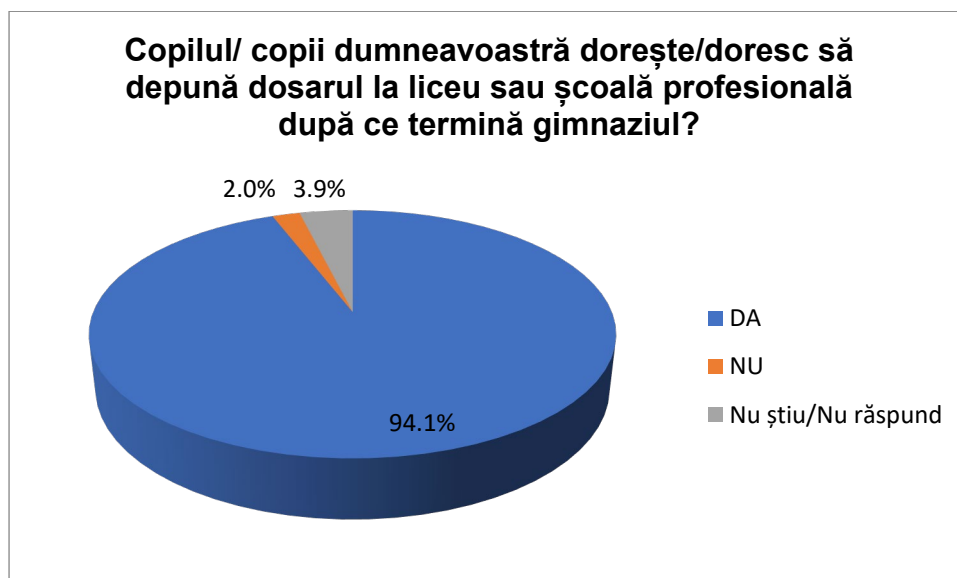
Așmeni cadrelor didactice, și părinții consideră că elevii din familii dezorganizate/monoparentale (50,1%) și cei cu resurse financiare reduse (46,1%) au accesul cel mai scăzut la educație.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

88

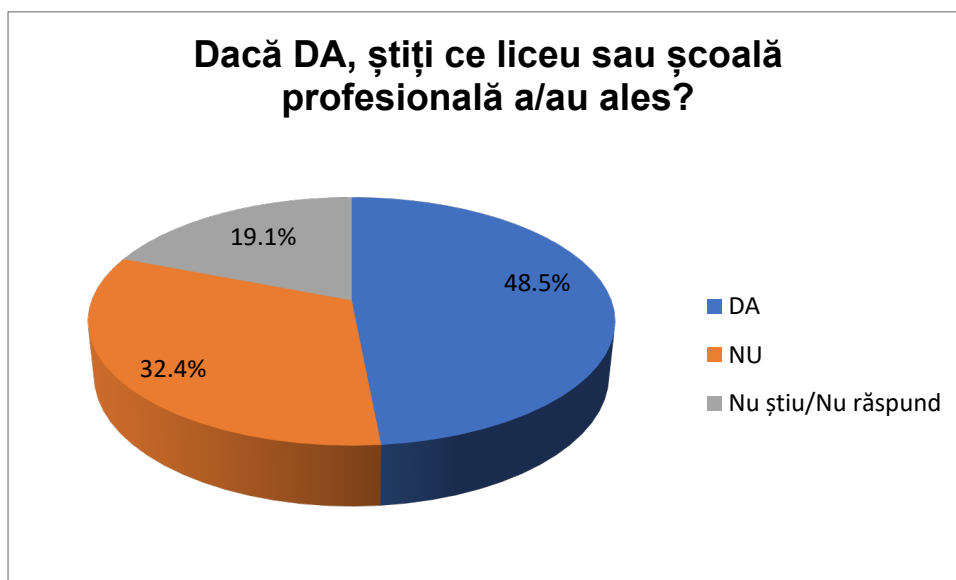
Traseul profesional al elevilor

Referitor la ce urmează copiii lor să facă după ce termină studiile gimnaziale, aproape toți părinții (94,1%) spun că există voință din partea copilului lor să depună dosarul la liceu sau

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

școală profesională, însă mai puțin de jumătate (48,5%) știu ce liceu sau școală profesională a ales copilul lor.

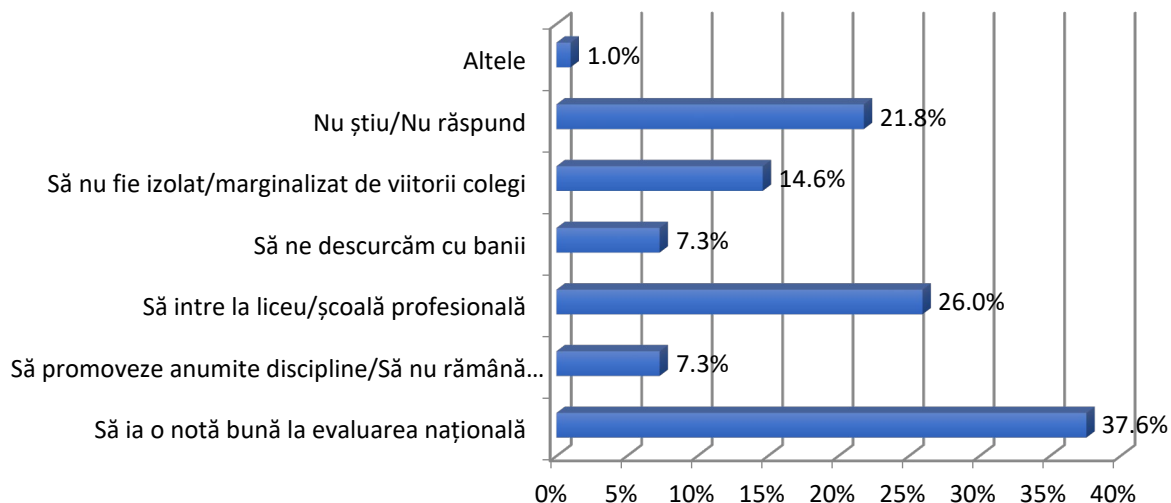
89

Principalele probleme întâmpinate de elevi înainte sau după finalizarea gimnaziului

Problemele principale întâmpinate de copiii lor înainte sau după finalizarea gimnaziului sunt obținerea unei note bune la evaluarea națională (pentru 37,6% dintre respondenți) și admiterea la un liceu sau școală profesională (pentru 26% dintre respondenți).

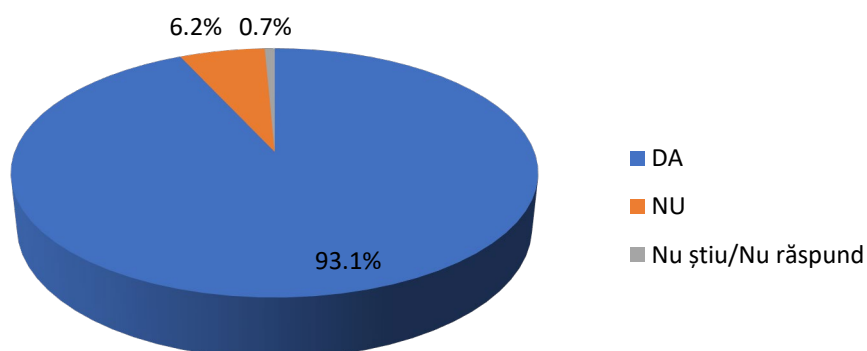
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Care este principala problemă pe care credeți că o va întâmpina copilul dumneavoastră înainte sau după finalizarea gimnaziului?

90

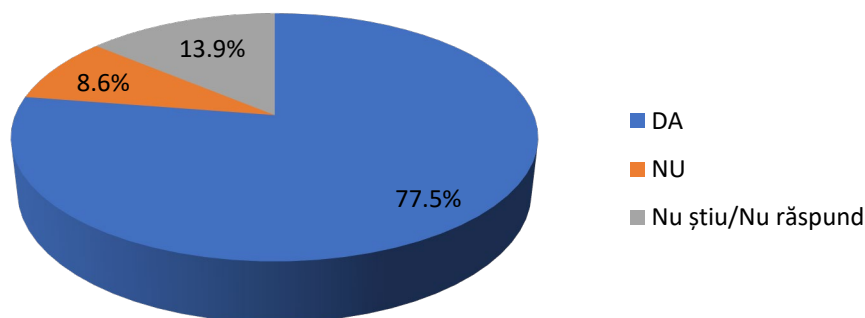
Copilul/copiii discută cu dumneavoastră despre problemele lui/ei/lor la școală?

De asemenea, în opinia părinților (93,1%), copiii lor discută despre problemele lor la școală cu ei, deși, elevii doar în proporție de 70% sunt de aceeași părere.

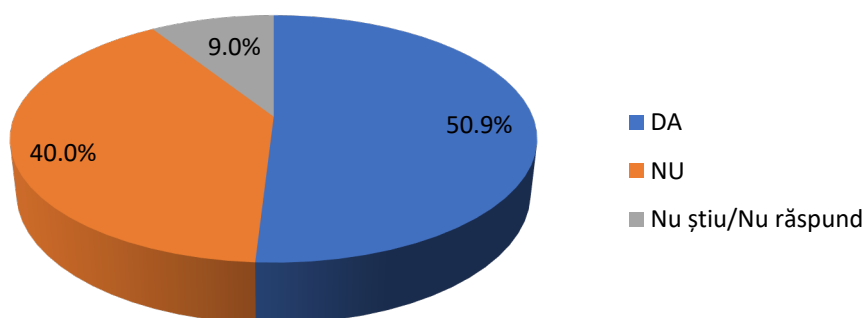
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Dar despre ce va/vor face după ce termină cursurile de gimnaziu, cum ar fi cariera pe care dorește/doresc să o urmeze?

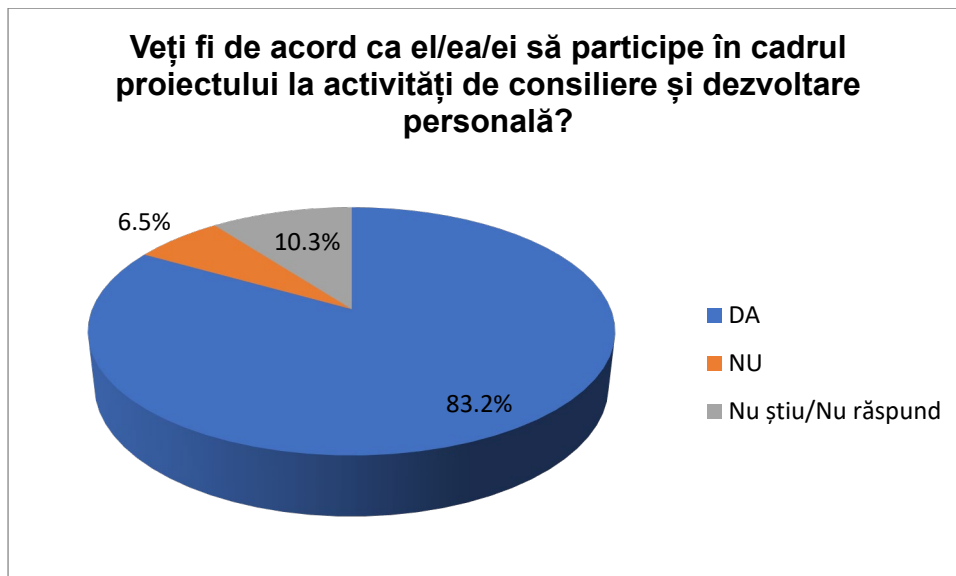

Pe de altă parte, 77,5% dintre ei spun că discută cu copiii lor și despre ce vor face după ce termină studiile gimnaziale. În același timp 50,9% dintre ei cred că elevii au nevoie să stea de vorbă cu cineva specializat/consilier școlar despre viitorul lui/ei/lor profesional, deși și procentul părinților care nu consideră discuția cu un consilier școlar necesară pentru copilul lor este mare (40%).

Credeți că el/ea/ei are/au nevoie să stea de vorbă cu cineva specializat/consilier școlar despre viitorul lui/ei/lor profesional?

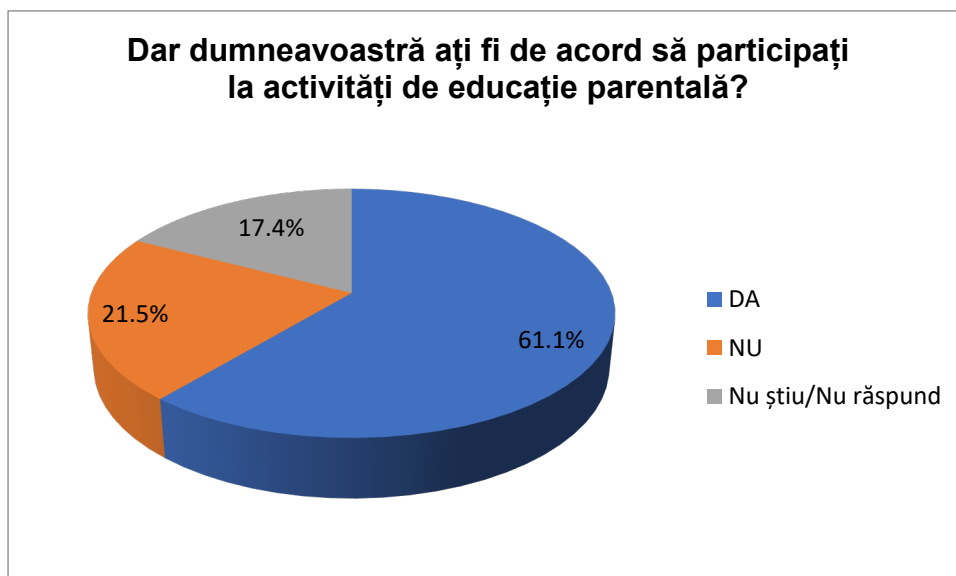

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

92

Părinții sunt însă de acord în proporție de 83,2% cu participarea copiilor lor la activități de consiliere și dezvoltare personală.

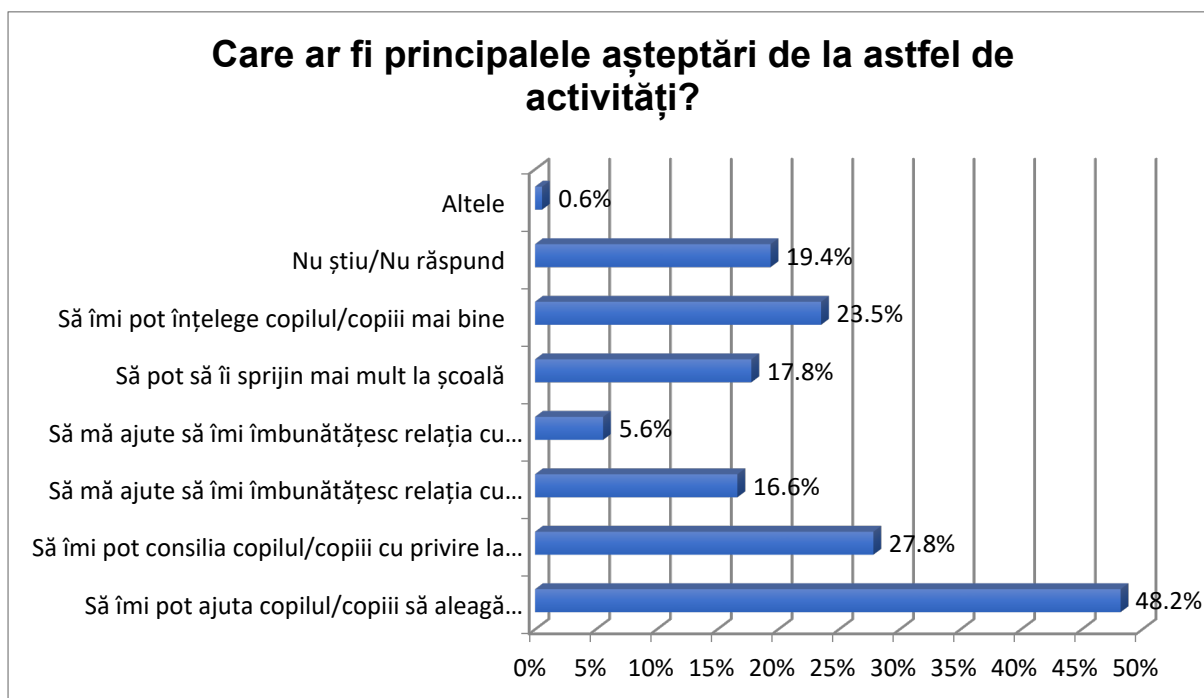
În paralel, 61,1% ar fi de acord să participe la activități de educație parentală, așteptările de la aceste activități referindu-se mai ales la posibilitatea de a spori sprijinul pentru copilul/copiii să aleagă liceul/școala profesională la care să se înscrie (48,2%) , oferirea de consiliere copilului/copiilor cu privire la meseria pe care dorește/doresc să o urmeze (27,8%), dar și la înțelegerea copilului și nevoilor lui mai bine (23,5%).

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

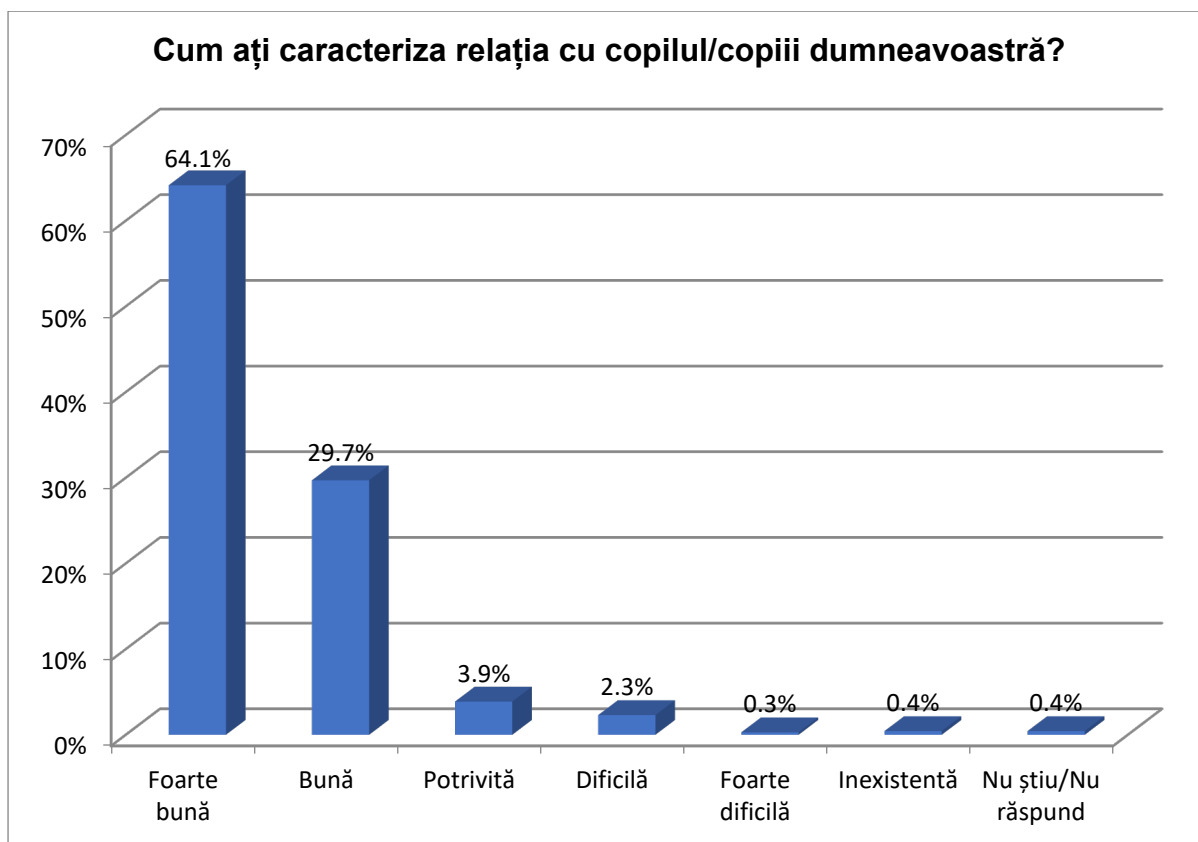
22. Care ar fi principalele așteptări de la astfel de activități? *

Să îmi pot ajuta copilul/copiii să aleagă liceul/școala profesională la care să se înscrie	336	48,2%
Să îmi pot consilia copilul/copiii cu privire la meseria pe care dorește/doresc să o urmeze	194	27,8%
Să mă ajute să îmi îmbunătățesc relația cu copilul/copiii	116	16,6%
Să mă ajute să îmi îmbunătățesc relația cu profesorii	39	5,6%
Să pot să îi sprijin mai mult la școală	124	17,8%
Să îmi pot înțelege copilul/copiii mai bine	164	23,5%
Nu știu/Nu răspund	135	19,4%
Altele	4	0,6%

93

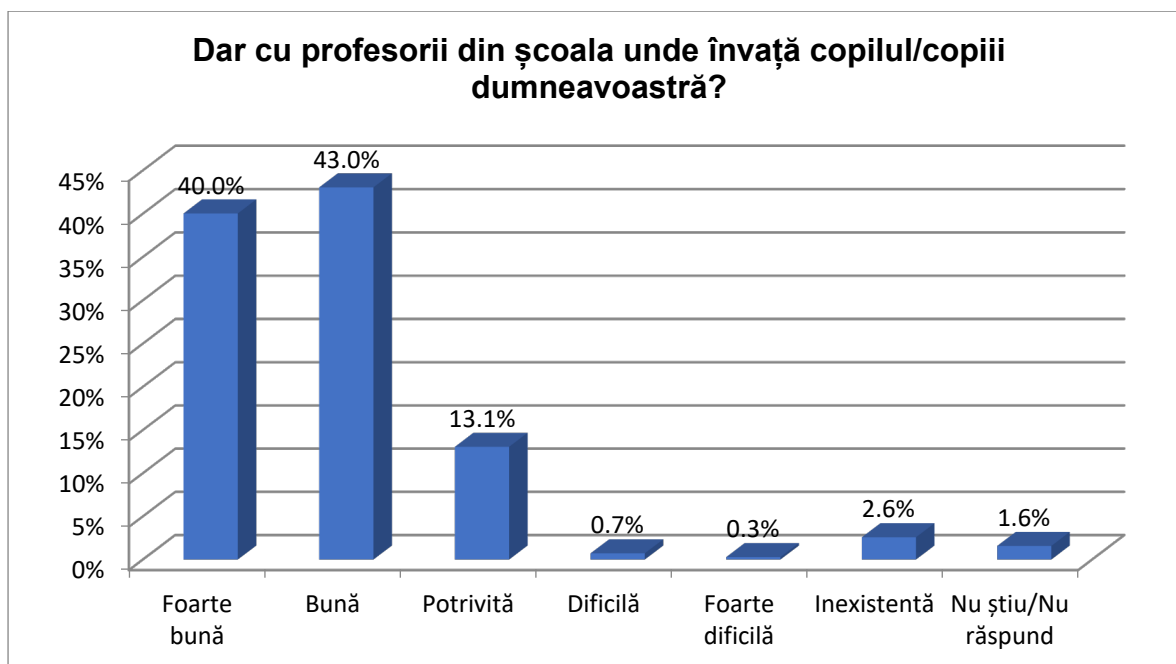
ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

94

Părinții își caracterizează relația cu copiii lor foarte bună (64,1%) și bună (29,7%), iar cu cadrele didactice la fel- foarte bună (40%) și bună (43%).

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

95

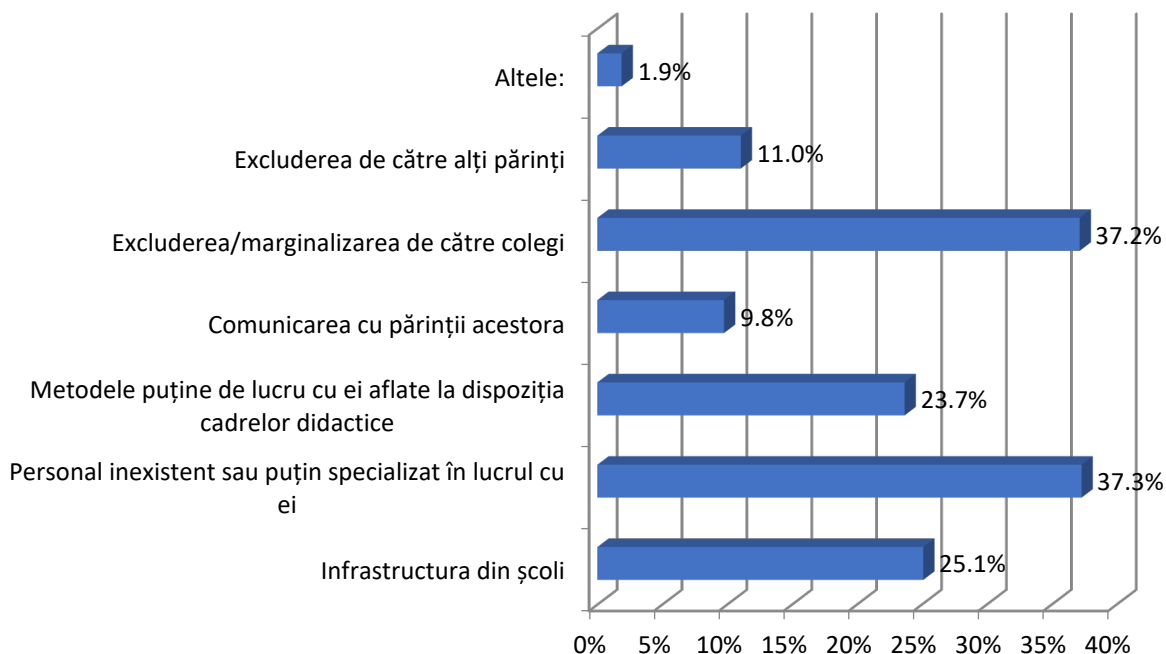
Situația copiilor și tinerilor cu Cerințe Educaționale Speciale și/sau dizabilități în școli

Infrastructura din școli	175	25,1%
Personal inexistent sau puțin specializat în lucrul cu ei	260	37,3%
Metodele puține de lucru cu ei aflate la dispoziția cadrelor didactice	165	23,7%
Comunicarea cu părinții acestora	68	9,8%
Excluderea/marginalizarea de către colegi	259	37,2%
Excluderea de către alți părinți	77	11,0%
Altele:	13	1,9%

Potrivit părinților, cele mai mari probleme pe care le întâmpină copiii și tinerii cu Cerințe Educaționale Speciale și/sau dizabilități în școli sunt personalul inexistent sau puțin specializat în lucrul cu ei (37,3%), Excluderea/marginalizarea de către colegi (37,2%) și infrastructura din școli (25,1%).

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

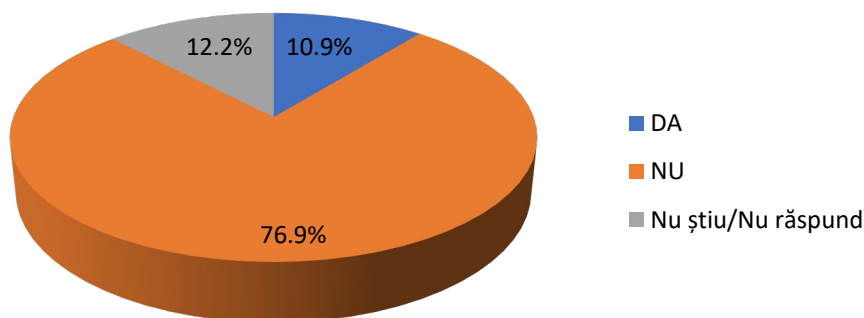
Care sunt cele mai mari probleme pe care le întâmpină copiii și tinerii cu Cerințe Educaționale Speciale și/sau dizabilități în școli?

96

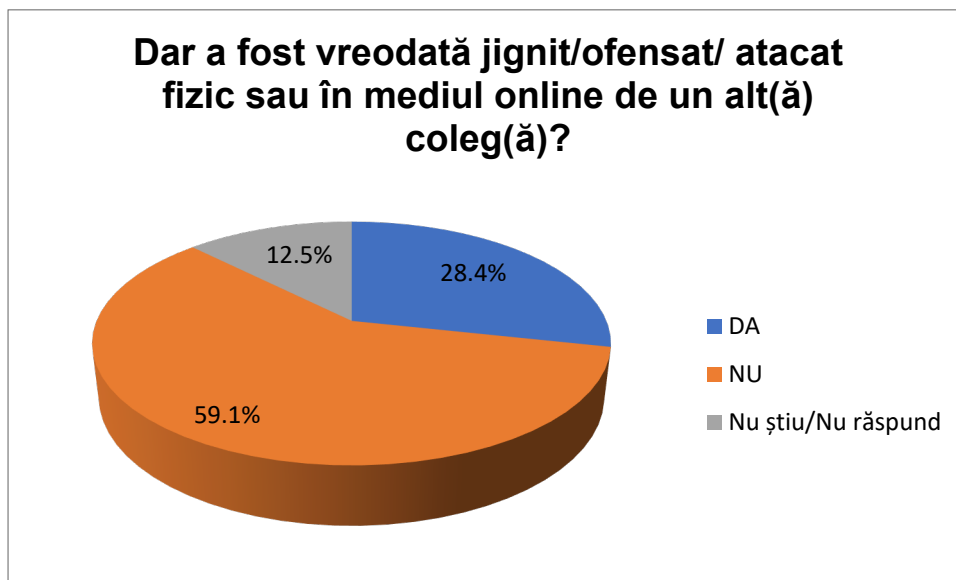
Problematika bullyingului

Copilul dumneavoastră a jignit/înjosit/ atacat fizic sau în mediul online vreun coleg(ă) vreodată?

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Conform părinților, doar 10,9% dintre copiii lor au jignit/ofensat/ atacat fizic sau în mediul online un alt(ă) coleg(ă), iar 28,4% au declarat că țin că copilul lor a fost victimă a bullyingului. Totuși, elevii au răspuns în proporție de 41,1% că au fost jigniți/ofensați/ atacați fizic sau în mediul online de un alt(ă) coleg(ă).

CAPITOLUL 4: ANALIZA CALITATIVĂ A DATELOR

În cadrul cercetării, 19 persoane au răspuns la întrebările din interviu, dintre care 18 directori generali sau adjuncți de școală și un cadrul didactic- expert în educație din cadrul școlilor din județele Prahova și Neamț. Principalele puncte de discuție s-au referit la provocări și soluții pentru combaterea abandonului școlar, absenteismului, segregării în școli și bullyingului, respondenții fiind invitați să împărtășească din experiența lor didactică și de management.

98

Provocările principale ale sistemului de educație românesc

Pentru respondenți principalele provocări actuale ale sistemului de educație românești se referă la:

- Educația online (în contextul provocat de pandemia cu virusul SARS-COV-2)
- Comunicarea defectuoasă cu părinții. Din perspectiva majorității respondenților se impune nevoia de educație parentală
- Subfinanțarea sistemului educațional- dotare slabă a unităților de învățământ, sălilor de sport, lipsă de materiale didactic, laboratoarele „învechite” de chimie/biologie
- Abandonul școlar, în mod special pe motive financiare
- Integrarea copiilor cu CES
- Diminuarea analfabetismului funcțional.
- Diminuarea diferențelor între educația în mediul urban și cea în mediul rural.

Provocările sunt diverse, însă nu există diferențe de percepție între respondenții din județul Prahova și cei din județul Neamț.

”Pentru noi este o provocare atitudinea părinților față de școală, atitudine care se transferă către copil. Este nevoie de educația parentală, deoarece cadrele didactice trebuie să fie văzute cumva cu ochi mai buni de către părinți. Părinții dau dreptate numai copilului, ceea ce nu este în regulă. Trebuie găsite soluții pentru a îmbunătăți relația elev-părinți- cadre didactice” (director, școală mediul rural, județul Prahova)

„Principalele provocări din punctul meu de vedere sunt:

- Egalizarea diferențelor dintre mediul urban și rural
- Construirea de cabinete medicale și introducerea în școlile rurale a psihologilor, logopezilor, consilierilor școlari.
- Numărul de cadre didactice necalificate în mediul rural. (director, școală mediul rural, județul Prahova)”

„Principalele provocări- probleme sunt:

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- *Nevoia de formare, având în vedere nivelul competențelor de tehnologia informației ale cadrelor didactice și ale elevilor, în special ale celor din mediul rural;*
- *Nevoia de evaluare standardizată;*
- *Nevoia de programe concrete în vederea micșorării ratei analfabetismului funcțional” (director, școală mediul rural, județul Neamț)*

99

„Principala provocare a sistemului românesc o reprezintă regândirea rolului profesorului. Din punctul meu de vedere, profesorii trebuie să se transforme din oameni care predau și evaluează, după un scenariu predefinit, în unii care se conectează cu elevii, le înțeleg nevoile și le facilitează învățarea autentică. În plus, clasele suprapopulate și disparitățile dintre învățarea în mediul urban și în cel rural sunt alte două puncte nevralgice ale educației din România.” (director, școală mediu urban, jud Prahova)

Cauzele abandonului școlar și a alegerii de a nu mai urma școala după finalizarea studiilor gimnaziale

Respondenții susțin că principalele motive pentru care abandonează școala sau nu urmează o altă formă de învățământ după finalizarea studiilor gimnaziale sunt:

- Proveniența din familii defavorizate (cu lipsuri materiale, familii monoparentale, familii cu mulți membri);
- Părinții sunt plecați la muncă în străinătate
- Lipsa încrederii în propria persoană,
- Influența nefastă a anturajului,
- Lipsa motivării și a susținerii din partea familiei,
- Îndoieli privind eficacitatea școlii, nu li se asigură viitorul din punct de vedere educațional
- Unii elevi nu mai fac față cerințelor;
- Adicțiile contemporane (droguri, alcool).

„- Sunt copii necăjiți care se simt neînțeleși de către colegii lor și de către profesori (și chiar sunt neînțeleși!).

- Sunt elevi care nu văd utilitatea unei diplome, a unor ani „pierduți” pe băncile școlii.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- Mulți dintre elevii care abandonează școala au rămas repetenți mai mulți ani și intervine rușinea, frustrarea, lipsa interesului, diferența mare de vârstă între ei și ceilalți colegi ai lor de clasă.” (director, școală mediul rural, județul Neamț)

„Cauzele principale ale abandonului sunt sărăcia, copiii care stau la bunici, mulți părinți plecați afară, bunici depășiți de situație și se impun mai greu. Copiii care preferă să lucreze, și din această cauză nu mai vin la școală.” (director, școală din mediu rural, județul Neamț)

100

Cauzele sunt diverse însă trebuie precizat faptul că problema sărăciei a apărut mai des în discuțiile cu persoanele intervievate din județul Neamț, comparativ cu cele din județul Prahova. Totuși, cea mai mare problemă o reprezintă familiile dezorganizate, unde elevii nu au niciun fel de sprijin.

Povești legate de abandonul școlar

Respondenții au vorbit despre cazuri concrete în care elevi din școala lor au abandonat studiile. Acești elevi proveneau din familii dezorganizate, din medii defavorizate (etnie rromă, sărăcie, familii cu mulți copii). Acești copii au ales să înceapă să câștige bani cât mai devreme în viață pentru a-și ajuta familiile, convinși că școala este inutilă sau neinteresantă. O altă categorie de copii care refuză să continue studiile sunt cei de etnie rromă, întrucât își încep viața de familie foarte devreme (14-15 ani), iar tradițiile etniei lor nu le permit să continue să meargă la școală.

Respondenții din Neamț au povestit și de familii cu peste 8 copii care trăiesc în niște condiții inumane, într-o singură încăpere și refuză să vină la școală din rușine, pentru că muncesc. Părinții când se ceartă când se împacă, iar, deși școala încearcă să îi ajute, este dificil deoarece relația dintre părinți este imprevizibilă. O altă categorie de copii sunt cei care trăiesc în medii agresive, cu alcoolism, părinți neglijenți, unde școala ajunge să ceară sprijinul Poliției sau Direcției Generale pentru Asistență Socială și Protecția copilului. „Acești părinți dezinteresați sau alcoolici spun mereu că nu au bani, din clasa a VII-a, VIII-a îi trimit la muncă. Eu consider acest lucru exploatare” (director, mediul urban, județul Neamț)

Sunt cazuri rare, dar există, de părinți care nu își lasă copiii să meargă la școală, care îi trimit la cerșit sau la muncă, deși sunt copii cu potențial.

O altă categorie este cea a copiilor cu părinți plecați în străinătate, unde rămân nesupravegheați de bunici sau rude și sunt scăpați de sub control.

Sărăcia îi împinge pe copii spre muncă și renunță pe ultima sută la școală, în clasa a VIII-a, deoarece „prind gustul banilor și văd că se pot întreține singuri” (director, școală mediul rural, județul Prahova).

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Tendința băieților este de a merge la muncă precoce, iar a fetelor de a intra în relații de concubinaj unde ajung să se ocupe de gospodărie, să facă copii, să prefere „o viață de familie” în detrimentul școlii.

Un aspect important în cadrul analizei răspunsurilor la această întrebare este faptul că una dintre motivațiile de a rămâne în școală este obținerea carnetului de șoferi, mai ales pentru băieți. Codul rutier prevede ca cel care obține carnetul de șoferi să fi finalizat minim 10 clase.

101

Principalele provocări pentru elevi să ajungă să finalizeze gimnaziul

Un copil are nevoie de susținerea părinților, în primul rând, apoi de mai multă practică la școală care să îl sprijine să se adapteze și în viață.

O provocare importantă este ca elevul să fie consecvent deoarece programa școlară pentru unii este foarte stufoasă, dificilă, supraîncărcată.

Pe altă parte, elevul are nevoie de consiliere și de implicare din partea școlii.

Consilierea ajută și pentru ca elevii să nu fie atrași de „mirajul anturajului și al muncii” și să aprecieze școala.

„Provocările în acest sens sunt:

- O implicare mult mai mare din partea școlii
- Consilierea permanentă a părinților și implicarea lor în diferite activități ale școlii
- Școala să desfășoare o gamă cât mai largă de activități extracurriculare și extrașcolare atractive, cu conținut practic
- Multă creativitate din partea cadrelor didactice
- O școală modernă, la standarde europene, dotată corespunzător” (director, școală mediul rural, județul Prahova)

„Dificultatea informațiilor de învățat, lipsa ajutorului la învățatură din partea părinților, lipsa motivației pentru învățare, exemplul altor elevi/ cunoscuți de etnie romă care au abandonat școala timpuriu, tradițiile etniei etc.” (director, școală mediul rural, județul Neamț)

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Principalele provocări pentru elevi să depună dosarul pentru a fi acceptați la un liceu sau școală profesională

Printre principalele provocări pentru elevi să depună dosarul pentru a fi acceptați la un liceu sau școală profesională, persoanele intervievate au enumerat:

- Situația financiară precară, sunt mulți elevi care nu pot face naveta la liceu, mai ales că multe licee se află în orașe;
- Lipsa consilierii școlare din majoritatea școlilor implicate în proiect;
- Oferte educaționale neatractive, elevii nu prea au opțiuni. Licee cu același profil, care nu se adaptează cerințelor pe piața muncii. Legislația stufoasă pentru licee dacă își schimbă profilul.
- Teama de a fie excluși social de către elevi la liceu;
- Lipsa de încredere în capacitățile intelectuale;
- Le este greu să adune documentele necesare (adeverință medicală, de exemplu) și să se deplaseze cu un părinte la liceul respectiv.
- Unii nu sunt interesați să-și continue studiile, pur și simplu.
- Consilierea părinților care își îndrumă/orientează adesea greșit copiii
- Naveta, cheltuială serioasă, trenuri la ore nepotrivite, copiii aici se pierd pe navetă. Pentru că se pierd de părinți.

„Aș pleca de la exemple de viață ...un fel de ” Povestea mea”, prin care elevii cu risc de abandon să-și spună ” Povestea lor”, din viitor (ajungem iarăși la formarea cadrelor didactice din punct de vedere al consilierii). După părerea mea un cadru didactic nu are ce căuta la catedră, dacă nu cunoaște și elemente generale de psihologia copilului.

Ore sau proiecte/ programe de consiliere cu părinții (un părinte nu poate discuta, îndruma, orienta, consilia, motiva un copil, dacă el nu cunoaște pârghiile, soluții pentru a face acest lucru...este mai greu în cazul părinților analfabeți, dar, prin puterea exemplului pot fi convinși și aceștia.” (director, școală mediul rural, județul Neamț)

Măsuri necesare pentru combaterea abandonului școlar

În ceea ce privește măsurile pentru combaterea abandonului școlar, cadrele didactice respondente au enumerat soluții pentru combaterea fenomenului în general, dar și cu particularități pentru situația lor locală. Marea problemă identificată de persoanele intervievate este lipsa consilierii școlare. Toți consideră că aceasta este un punct nevralgic al sistemului de învățământ, deoarece atât elevii, cât și familiile lor au nevoie de consiliere, mai ales când

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

vine vorba de ce va urma să facă elevul după ce termină studiile gimnaziale sau când acesta se află în risc de abandon școlar. Printre măsurile enumerate de ei se numără:

- 1) Educația părinților. Din interviuri reiese faptul că părinții au nevoie de consiliere, mai ales că sistemele de ajutoare ajung la ei, nu la copii. Astfel, ar trebui chiar implicate organele abilitate, deoarece părinții primesc stimulente să sprijine copilul să continue școala și totuși acesta absentează mult sau abandonează. O soluție invocată a fost o lege mai drastică părinților care să îi oblige să își fie mai atenți cu privire la frecventarea școlii de către copilul lor pentru a fi la cursuri.
- 2) Referitor la consilierea părinților, aceștia mai trebuie să conștientizeze importanța continuării studiilor (un lucru foarte greu de realizat, având în vedere părinții acestor copii);
- 3) Crearea unui mediu de învățare atractiv pentru copii;
- 4) Consilierea copiilor și a familiilor lor de către un psiholog școlar (în majoritatea unităților de învățământ, mai ales din rural, nu există psiholog sau consilier școlar);
- 5) Formarea cadrelor didactice pentru a oferi sprijin real copiilor cu risc de abandon școlar;
- 6) Angajarea unui profesor de sprijin pentru copiii cu întârzieri în învățare. De exemplu, oferirea posibilității de a participa la activități remediale. Elevii au multe probleme cu disciplina Matematică, unde trebuie să lucreze intens.
- 7) Implicare în proiecte și în activități extracurriculare a elevilor.
- 8) Modalități de monitorizare a traseului educațional al elevului.

„Nu este mare sărăcia – dar se trăiește la limită.” (Director, școală din mediul rural, județul Prahova)

„Sunt cazuri în care elevul sau eleva provin dintr-o familie cu mulți copii și are grijă de frații mai mici, iar de la un punct nu mai este lăsat sau lăsată să meargă la școală deoarece trebuie să se ocupe de gospodărie. Pentru acești copii chiar este nevoie de măsuri.” (Director, școală din mediul rural, județul Neamț)

„Ca măsuri: - Observarea și intervenția timpurie la cele mai mici semne de abandon școlar

- Adecvarea și adoptarea unor strategii didactice atractive, inovative, motivante
- Crearea unui mediu școlar prietenos (o școală atractivă, un colectiv de copii și profesori mărinimoși, prietenoși, sensibili, dedicați, creativi, talentați)
- Consolidarea parteneriatului școală-familie
- Acordarea unor stimulente materiale (burse sociale, subvenții, etc.)
- Responsabilizarea părinților și atragerea de pedepse, dacă aceștia nu asigură prezența la școală a copiilor lor” (director, școală mediul rural, județul Prahova)

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Problemele cu care se confruntă cel mai des elevii în alegerea traseului profesional/școlar după finalizarea gimnaziului

Din perspectiva respondenților, printre problemele elevilor când trebuie să își aleagă școală profesională sau liceul după ce finalizează gimnaziul:

104

- Lipsa consilierii profesionale. Elevii aleg după alte criterii, ținând cont de apropierea de casă, anturaj, părerea părinților, nu în funcție de aptitudini sau chiar dorințe proprii. În acest fel abandonează destul de repede studiile.
- Slaba informare în familie, uneori elevii chiar nu știu ce liceu să aleagă;
- Ambițiile părinților care resping ideea de școală profesională și vor ca liceul să fie o opțiune pentru copiii lor chiar dacă ei nu sunt pregătiți. „nu toată lumea trebuie să facă un liceu, este important ce fac acești elevi după liceu”(director, școală mediu urban, județul Prahova)
- Lipsa unei oferte variate și adaptate pieței muncii în zonă. O parte dintre respondenți au precizat că nu au suficiente licee și școli profesionale în zonă atât pentru fete, cât și pentru băieți
- Transportul la oraș pentru multi elevi este foarte costisitor și nu și-l permit. „Repartiția computerizată îi duce în diverse localități, nu pot face naveta, nu au bani să rămână acolo. Aleg unitatea de învățământ aproape de casă, nu pe cea dorită” (Director, școală mediul rural, județul Neamț).
- Faptul că diriginții nu lucrează întotdeauna pe ofertele transmise de licee și școli profesionale;

Pentru a fi mai atenți în alegerea traseului profesional, școlile organizează târguri educaționale și prezintă ofertele liceelor și școlilor profesionale. O soluție este și „organizarea unor întâlniri cu oameni de diferite profesii, care le-ar putea împărtăși din experiența lor” (Director, școală mediul rural, județul Prahova)

„Cadrele didactice îi pot consilia, îi ajuta, unii sunt însă nevoiți din cauza banilor sa meargă aproape de casa nu unde si-ar dori, pot face naveta pe jos, se simt umiliți dacă nu au bani.” (Director, școală mediul rural, județul Neamț)

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Probleme întâmpinate de copiii și tinerii cu CES și/sau dizabilități în școli

Educația incluzivă și problematica referitoare la integrarea copiilor și tinerilor cu Cerințe Educaționale Speciale în școli reprezintă două subiecte dificile și complexe din perspectiva celor 19 respondenți. Printre problemele întâmpinate de acești copii în școli potrivit experților în educație intervievați, se pot enumera:

105

- 1) Lipsa psihologului și a profesorului de sprijin în unele școli.

„La noi în școală nu avem profesor de sprijin, nici consilier școlar, iar acești copii nu reușesc să facă față, nu știu să scrie, să citească, lucrează după programe diferențiate, se confruntă cu bullyingul” (Director, școală mediul rural, județ Prahova)

- 2) Lipsa pregătirii adecvate a personalului didactic pentru a lucra cu astfel de copii. *Corpul profesional ar trebui pregătit să poată lucra cu acești copii, oricâtă pedagogie am învățat avem nevoie de mai multe metode, o altă programă. Avem școlarizare la domiciliu. (Director, școală mediu rural, județ Neamț)*
- 3) Lipsa implicării reale a profesorilor, a celorlalți elevi, a părinților în integrarea și incluziunea copiilor cu CES în clase. *„Există o problemă chiar și la nivelul copiilor supradotați - Problema copiilor supradotați. – tu taci ca știi” (Director, școală din mediul rural, județ Neamț)*
- 4) Consilierea părinților deoarece de multe ori ei nu acceptă că există o nevoie a copilului lor de terapie.
- 5) În unele școli infrastructura este deficitară, programa trebuie adaptată.
„Un copil autist non-verbal, nu poate fi ținut 4 ore în bancă, el trebuie să facă terapie și să urmeze cursuri. Dacă elevul are un handicap moderat- poate să facă față, cu ajutor și nu toate școlile au în încadrarea lor profesori de sprijin.” (Director, școală mediu urban, Neamț)

Unii dintre respondenți au explicat faptul că lucrul cu elevii cu CES este complex și ei au nevoie de un anumit mediu depinzând și de nivelul de dizabilitate. Un cadru didactic din Prahova a mărturisit că *„elevii sunt pregătiți să accepte pe cineva pașnic, dar pe cineva violent nu. Nu îi deranjează dacă manifestările acestor copii nu îi atacă”*.

Un aspect comun în unitățile de învățământ unde marginalizarea elevilor cu CES este foarte scăzută sau nu există este comunitatea restrânsă, unde familiile se cunosc între ele și se respectă. În aceste cazuri, există chiar copiii, colegi de clasă sau de bancă ce aleg să îi apere în cazul în care se poartă urât cu ei.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Soluții necesare pentru combaterea segregării în școli

Pentru a combate segregarea în școli și a promova și implementa educația incluzivă, respondenții au oferit o serie de soluții comune:

106

1) Lucrul în echipe mixte de elevi din toate categoriile

„Lucrul în echipă s-a dovedit a fi o practică bună, s-au comportat foarte bine. Conceptul de echipă le dă încredere, le ridică stima de sine, devin mai încrezători. (Director, școală din mediul rural, Prahova).

2) Activități de școală după școală și extra-curriculare

„Mai multe practică, mai multe exemple din viața reală- așa nu, să vadă ce înseamnă viața” (Director, școală din mediul rural, județ Prahova)

3) Educație pentru incluziune și diversitate, fără etichetări pentru părinți, cadre didactice și elevi, mai ales asigurarea unei mai bune pregătiri a profesorilor. În acest caz sunt bine venite și acțiuni care să îmbunătățească relația dintre școală și părinți.

4) Comportament egal din partea cadrelor didactice, fără etichetări, fiecare elev având talentele lui. *„Legislația nu este suficientă. Legislația nu poate schimba mentalități!” (Director, școală din mediul rural, județul Neamț)*

5) *„Activități de dezvoltare comunitară și de facilitare a dialogului și a dezbaterilor publice pentru pregătirea procesului de incluziune, activități de promovare a interculturalității” (Director, școală din mediul rural, județ Neamț)*

6) Campanii de creștere a conștientizării față de existența fenomenului și necesitatea combaterii acestuia care să implice clipuri și mesaje motivaționale

Un aspect important este influența comunității ca întreg. Respondenții susțin existența unor soluții pentru a stopa orice formă de segregare în școli, nu doar în cazul elevilor cu CES, dar și a celor cu posibilități materiale reduse și celor de etnie romă. Pe de altă parte, opinia lor este că atitudinea părinților, în acest punct al evoluției școlare are un impact foarte mare asupra atitudinii elevilor, iar activitățile în vederea incluziunii elevilor din grupuri vulnerabile trebuie să implice elevi dar și părinți totodată, iar mesajele să ajungă și la cei din urmă.

„Problema în comunitatea de rromi din comuna noastră este că membrii comunității nu vor să fie integrați; se complac în situația de persoane din grupuri defavorizate deoarece au unele avantaje materiale. Cei mai mulți dintre copiii rromi nu vorbesc și nu înțeleg bine limba română când vin la școală. Familiile folosesc limba romani în comunicarea familială și intracomunitară.” (Director, școală din mediul rural, județ Neamț)

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Părinții au influență și în deciziile luate în cazul în care au un copil cu CES, însă și în cazul în care în clasa copilului lor se află elevi cu CES. Pe de altă parte, cadrele didactice au nevoie de instrumente clare, formări și metode pentru a lucra eficient cu acești copii, dar și „în vederea centrării întregii activități instructiv-educative pe nevoile și particularitățile individuale ale copiilor” (Director, școală în mediul rural, județ Prahova)

107

Principala categorie de elevi cu accesul cel mai scăzut la educație (materiale, rechizite, etc)

Cadrele didactice intervievate au avut păreri similare privind categoria principală de elevi cu accesul cel mai scăzut la educație în general. Pentru majoritatea, elevii de etnie romă sunt cei care ajung cel mai greu la școală, majoritatea acestor elevi fiind romi nedeclarați, cu posibilități financiare foarte reduse. Lor și se alătură elevii foarte săraci sau cei care provin din familii dezorganizate, cu părinți abuzivi, alcoolici și agresivi.

Elevii de etnie romă au grave probleme, dar nu le putem lămuri părinții să îi aducă la școală. Și copiii cu CES pot fi aduși mai rar la școală din cauza rușinii de a avea un copil cu probleme. (Director, școală mediul urban, județul Neamț)

„În comunitatea noastră avem și o categorie de romi atipici, care reprezintă o problemă, deoarece îi includ la clasa pregătitoare, iar la 2 săptămâni nu îi mai lasă la școală pentru că îi trimit la cerșit” (Director, școală mediul rural, județul Neamț)

Din interviurile luate, reiese și un paradox: există mulți părinți care au posibilități financiare bune, dar aleg să nu investească în educație, dar și elevi care provin din familii care trăiesc în condiții foarte precare, dar vin la școală și fac tot posibilul să o termine.

„Cu posibilități financiare reduse, culegeri de cumpărat – cam la gimnaziu se produce un declin pentru unii elevi. Având norma în mai multe școli, unii diriginți nu se pot ocupa de ei, nu se mai pot apropia de ei. După aceea se obișnuiesc. În clasa a V-a se schimbă notarea, cerințele, au mai mulți profesori și unii se pot adapta mai greu”. (Director, școală mediul rural, județul Prahova)

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Problematica bullyingului³⁴

Deși sunt de acord că există bullying în școli, mare parte dintre respondenți au precizat că ei nu prea au avut cazuri de bullying între elevi. Unul dintre motive este că în ultima perioadă școala s-a desfășurat online, iar cadrele didactice nu au mai avut niciun control în ceea ce privește acțiunile elevilor, mai ales în afara orelor de curs online. Când învățământul nu era online, elevii aveau grijă deoarece știau că sunt sancționați pentru actele de bullying.

Totuși, o parte dintre cadrele didactice intervievate au spus că există multă agresivitate verbală, glume, răutăți între ei, inclusiv față de profesori. În acest sens, a fost adusă în discuție necesitatea consilierii profesionale și a unor metode de combatere a acestui fenomen pentru profesori pentru schimbarea percepției atât pentru cadrul didactic, dar și pentru elev.

Unele cadre didactice participante la cercetare au spus că școlile lor organizează activități și evenimente cu sprijinul Centrelor Județene de Resurse și Asistență educațională pentru combaterea bullyingului dar și pentru informări privind pericolul drogurilor la clasele terminale.

„Elevii au alte tipuri de drame, mai mari ca bullyingul - copilul devine adult și adultul devine copil. Sunt părinți care ne spun „Să-l altoiți dumneavoastră- ca eu nu mă descurc” (Director, școală mediul urban, județul Prahova).

³⁴ Întrebare: Referitor la problematica bullyingului în școli, ați avut cazuri de bullying în școală? Dacă da, ne puteți detalia câteva cazuri? Dacă nu, ce ne puteți spune despre consecințele bullyingului? Cum credeți că pot interveni cadrele didactice și personalul din școli pentru a preveni acest fenomen?

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

CONCLUZII

Prezentarea și analiza răspunsurilor cadrelor didactice, elevilor din gimnaziu, părinților și directorilor școlilor, datelor statistice existente, a obiectivelor la nivel național în educație, relevă complexitatea problematicii abandonului școlar în județele Prahova și Neamț, cât și corelațiile care există între acest fenomen și absentism, segregarea în școli și bullying. Se impune în mod cert o schimbare de perspectivă în zona educațională, prin găsirea unor soluții și măsuri de a menține în educație copiii și elevii încă de la vârste mici, impactul pe termen mediu fiind creșterea numărului de tineri care finalizează ciclul de învățământ secundar inferior și continuă studiile, iar cel pe termen lung, de o importanță majoră, scăderea numărului de persoane în risc de șomaj, sărăcie și excluziune socială ca urmare a unei educații personale și profesionale de calitate.

109

Concluzii generale

Analiza datelor cantitative și calitative a scos la iveală următoarele concluzii:

- 1) La nivelul analizei datelor cantitative NU au fost înregistrate diferențe semnificative între răspunsurile persoanelor chestionate (elevi, cadre didactice, părinți) din cele două județe, ceea ce relevă faptul că, deși cu indicatori macroeconomici și sociali diferiți, la nivel de educație percepțiile categoriilor de respondenți sunt similare și majoritatea problemelor cu care se confruntă sunt aceleași în ambele județe.
- 2) La nivelul analizei datelor calitative, din răspunsurile directorilor școlilor la interviu, au reieșit foarte multe puncte comune privind tematicile analizei, însă și câteva diferențe de abordare a problemelor. În discuțiile cu respondenții din județul Neamț, problema sărăciei și excluziunii sociale a fost mai pregnantă, având în vedere că indicele de sărăcie este mai mare în acest județ, Regiunea Nord-Est, din care face parte, fiind și cea cu rata cea mai ridicată de sărăcie din România. În corelație cu sărăcia, au intervenit în discuțiile avute cu intervievatorul în mod mai accentuat situația copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate. La nivelul analizei calitative a răspunsurilor persoanelor intervievate din ambele județe s-au abordat discuții privind oferta școlară, relația cu părinții, modele de bune practici, cazuri speciale și povești privind abandonul școlar.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- 3) Abandonul școlar și absenteismul reprezintă probleme importante în școlile din ambele județe, principalele cauze fiind problemele în familie ale elevilor, problemele financiare, lipsa consilierii profesionale datorate faptului că școlile nu au consilieri școlari, marginalizarea, dar uneori și percepția elevilor că școala este inutilă. Astfel, apare ca necesitate, pe lângă măsurile pe care strategiile în educație și specialiștii le susțin, alături de respondenți, investițiile în educație, formarea cadrelor didactice pentru a oferi sprijin elevilor în alegerea unui traseu profesional potrivit și în menținerea lor pe băncile școlii, existența în școli a consilierului școlar, și educația parentală, părinții, îngrijitorii și reprezentanții legali fiind cei care ar trebui să colaboreze mai eficient cu profesorii pentru a îndruma și sprijini elevii să nu renunțe la studii și să continue în vederea obținerii unei calificări, specializări, profil într-o școală profesională sau liceu.
- 4) Situația în educație, la nivel de clivaj între mediul rural și mediul urban se deteriorează, ne raportăm încă la o „România educată cu două viteze”, copiii din mediul rural au acces redus la educație, din diverse cauze: sărăcie, drumul prea lung până la școală, nevoia ca ei să facă munci în gospodărie. În continuare cadrele didactice consideră că „Egalizarea diferențelor dintre mediul urban și rural” este o provocare pentru sistemul educațional, iar peste 40% au spus că elevii din mediul rural au acces dificil și foarte dificil la resurse educaționale și consiliere profesională. În același timp, mai mult de jumătate dintre părinți au selectat această categorie de elevi ca având un acces dificil și anevoios la sistemul de învățământ.
- 5) Segregarea în școli și bullyingul sunt probleme actuale care încă nu au conturate soluții clare, fiecare școală abordându-le diferit. Totuși, percepțiile cadrelor didactice, elevilor și părinților asupra existenței lor sunt diferite, mai ales în ceea ce privește bullyingul, unde părinții, de exemplu, sunt de acord că fenomenul există, însă nu îl percep pregnant în comunitatea școlară din care fac parte copiii lor, în timp ce elevii au mărturisit într-un procent mai mare atât că au fost victime ale fenomenului, dar și că au inițiat și luat parte ca agresori în incidente de bullying.
- 6) Educația incluzivă este necesară, potrivit cadrelor didactice și părinților, însă se remarcă o penurie de măsuri coerente pentru ca acest concept să fie implementat real în școlile de masă. Un punct nevralgic este lipsa profesorului de sprijin din majoritatea unităților școlare, mai ales din mediul rural.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Concluzii specifice pe tematicile abordate

1) Abandon școlar

În opinia cadrelor didactice, abandonul școlar reprezintă o problemă în învățământul românesc (92,4%), iar mai mult de jumătate dintre ei- 55,2% sunt de părere că reprezintă o problemă și în școala în care profesază. Totuși, întrebați dacă s-au gândit vreodată să abandoneze școala, elevii au răspuns afirmativ într-un procent de 4%. Dintre aceștia, 1,6% au zis că nu se simt bine la școală din cauza colegilor care se poartă urât, iar 1,4% consideră școală inutilă. Pentru părinți, conform răspunsurilor, nici nu se pune problema ca copiii lor să abandoneze școala, unul dintre motive fiind că aceștia trebuie să aibă studiile încheiate pentru a își alege o meserie. Astfel, abandonul școlar există, însă nu este considerat o amenințare pentru părinți.

Principala cauză a abandonului școlar, potrivit cadrelor didactice chestionate, este reprezentată de problemele în familie (40,8%). Alte cauze foarte importante sunt motivația școlară redusă și lipsa de interes (33,2%) și problemele financiare (14,8%). În paralel, întrebați care este motivul principal pentru care unii elevi renunță la școală, mai mult de jumătate din părinți nu au știut/dorit să răspundă (51,2%). O parte semnificativă dintre ei (21,7%) consideră că acești elevi sunt marginalizați deoarece sunt săraci. Din aceste două perspective se observă diferența de percepție dintre părinți și cadre didactice, părinții nu au luat în calcul posibilitatea ca unele problemele ale abandonului să fie legate de problemele de familie la care sunt sau pot fi expuși copiii.

Îmbucurător este faptul că referitor la măsuri necesare pentru combaterea abandonului școlar, părinții au selectat stimulente materiale și financiare pentru elevii cu dificultăți financiare (49,5%), cât și măsuri pentru facilitarea accesului elevilor în risc de abandon școlar la școală (30,4%), însă și educație parentală (27,3%), ceea ce arată un nivel bun de conștientizare a influenței foarte importante pe care părintele o are în traseul educațional al copilului.

Din interviurile cu directorii și experții din cele 19 școli, abandonul școlar capătă și o dimensiune sistemică, deoarece lipsa de interes a elevilor este corelată cu percepția uneori negativă a părinților că școala este inutilă, dar și cu programa încărcată și mult prea axată pe partea teoretică, dar și cu oferta educațională neadaptată pieței muncii. Aceste aspecte îl conving pe elev că este mai interesant să muncească fără calificare decât să continue studiile.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Deși cadrele didactice spun că elevii au probleme cu absențele, aceștia spun că lipsesc fără motivație de la școală doar în proporție de 6,5%. Totuși aproape 20% dintre ei spun că au motive personale pentru care lipsesc nemotivat de la școală, precum: problemele familiale (8,5%), faptul că nu au apucat să își facă temele (3%) sau drumul lung până la școală (2,3%). Astfel, așa cum am prezentat în analiză, deși doar 6,5% spun că lipsesc nemotivat de la școală, peste 18% au motive personale să o facă. Este posibil ca elevii să aibă tendința să ascundă faptul că lipsesc nemotivat de la școală și să nu recunoască nici motivele personale pentru care acționează așa, deși răspunsurile la chestionar sunt anonime.

112

3) Traseul profesional și continuarea studiilor după finalizarea studiilor gimnaziale

Referitor la traseul profesional, atât elevii, cât și părinții și cadrele didactice remarcă lipsa și nevoia totodată a consilierii și orientării profesionale, cât și a participării acestora la activități de dezvoltare personală care să îi sprijine în găsirea unor puncte tari și puncte slabe, aptitudini și competențe, pe care să le folosească ca argument în selectarea liceului sau a școlii profesionale pe care să o urmeze.

De asemenea, se remarcă faptul că elevii sunt indeciși când vine vorba de viitorul lor, 88,4% dintre elevi spun că doresc să depună dosarul la liceu sau la o școală profesională după ce finalizează gimnaziul însă doar 56,1% știu la ce liceu/școală profesională doresc să intre după ce finalizează cursurile gimnaziale.

Din analiza calitativă reiese că lipsurile financiare îi obligă să stea pe lângă casă deoarece nu își permit naveta și întreținerea în cazul în care vor urma cursurile unei instituții de învățământ mai departe de casă. Mai există sigur și categoria de elevi care aleg unitatea de învățământ la care să își depună dosarul în funcție de ambițiile părinților sau de anturaj. Ei au șanse considerabile să renunțe la studii deoarece nu li se potrivește profilul. Din răspunsuri, părinții sunt principalele persoane cu care ei se consultă, lucru care este normal, însă doar în condițiile în care părinții știu și sunt conștienți de nevoile și competențele copiilor lor.

O altă problemă este că elevii dacă nu ar intra la o școală profesională sau liceu, 63,2% nu știu ce vor face, iar puțini (17,2%) ar vrea să muncească, deși ar face muncă necalificată, iar vârsta este mică pentru a avea un loc de muncă stabil. În Uniunea Europeană, angajatorii nu au voie să încadreze copii mai mici de 15 ani la muncă, pentru că pot fi acuzați de exploatare a minorului.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

4) *Educație incluzivă versus segregare în școli*

Educația incluzivă reprezintă o preocupare a sistemului de educație, însă cadrele didactice au nevoie acută de metode și instrumente pentru a integra copiii cu Cerințe Educaționale Speciale în învățământul de masă. Astfel, în legătură cu cele mai mari probleme pe care le întâmpină copiii și tinerii cu CES, mai mult de jumătate dintre cadrele didactice chestionate (55,6%) sunt de părere că personalul puțin specializat în lucrul cu ei reprezintă cea mai mare problemă, cât și metodele reduse de lucru cu acești copii aflate la dispoziția cadrelor didactice. Aproape jumătate dintre ei consideră că elevii cu CES și/sau dizabilități sunt marginalizați de ceilalți elevi.

Totuși, există și multe exemple de bune practici în școlile care fac parte din cercetare, precum implicarea comunității în procesul de integrare, activități extracurriculare în care este pus accent pe lucrul în echipă, acțiuni care țin de „puterea exemplului” și care promovează toleranța, empatia și înțelegerea celui de lângă tine, ca o persoană cu potențial.

5) *Fenomenul bullying -ului vizibil și „invizibil”*

Fenomenul bullying-ului este prezent în școlile din cele două județe, la fel cum se întâmplă la nivelul țării, însă el are efecte vizibile și invizibile. Deși 63,5% dintre cadrele didactice spun că în 3 ani în activitatea lor s-au confruntat cu situații de bullying între elevi, 51,3% sunt de părere că la ora actuală, bullyingul nu este o problemă în școala în care profesează. Pe de altă parte, elevii, 38,6% au răspuns afirmativ când au fost întrebați dacă au simțit vreodată că au fost marginalizați de colegi, în timp ce 53,7% dintre ei au spus că alți colegi au fost marginalizați de colectiv din diverse motive.

Întrebați dacă au jignit/înjosit/ atacat fizic sau în mediul online vreun coleg(ă) vreodată, 27,3% au dat un răspuns afirmativ, în timp ce aproape 41,1% dintre elevi mărturisesc că au fost jigniți, ofenșați, atacați fizic sau în mediul online de alți colegi. Doar 29,3% spun că au vorbit cu cineva despre astfel de incidente. Dintre ei, 20,6% au declarat că au vorbit cu părinții.

În paralel, răspunsurile părinților arată că gravitatea situației nu este la nivelul potrivit de conștientizare, întrucât au afirmat doar 10,9% dintre ei că copiii lor au jignit/ofenșat/ atacat fizic sau în mediul online un alt(ă) coleg(ă), iar 28,4% au declarat că copilul lor a fost victimă a bullyingului.

Pe de altă parte, persoanele respondente la interviuri au venit cu exemple de activități organizate de școala lor care să combată acest fenomen și au dat de înțeles că școala online a pus bariere mari de comunicare și de verificare a acțiunilor de bullying (în acest caz bullying online) pentru cadre didactice.

Totuși, perspectivele diferite asupra magnitudinii fenomenului impun necesitatea unor campanii de conștientizare, asumare și recunoaștere a efectelor acestuia.

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Proiectul „Zest4Edu –O nouă perspectivă în educație” oferă câteva soluții pentru aceste probleme, cât și metode cadrelor didactice de a putea sprijini elevii pentru evitarea abandonului școlar și absenteismului și continuarea studiilor, pentru integrarea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale, cât și pentru prevenirea și combaterea bullyingului. În paralel, elevii vor participa la activități de dezvoltare personală care să îi sprijine ca, în ciuda unor deficiențe ale mediului în care trăiesc, ei să își acorde o șansă prin educație la un nivel de trai mai bun și la exercitarea aptitudinilor și competențelor printr-o meserie sau specializare potrivită lor. Părinții vor fi implicați și ei în activități de educație parentală pentru a conștientiza mai bine nevoile copiilor lor și a reprezenta un sprijin real pentru aceștia.

114

Analiza de față este prima etapă dintr-un studiu de impact care va verifica inclusiv utilitatea și avantajele activităților propuse prin proiectul „Zest4Edu –O nouă perspectivă în educație”, scopul fiind ca soluțiile și măsurile de succes să ajungă pe agenda decidenților în vederea îmbunătățirii situației copiilor aflați în risc de abandon școlar și excluziune socială.

BIBLIOGRAFIE

Strategia *EUROPA* 2020- <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>

Acordul de Parteneriat, 2014-2020 – http://www.fonduri-ue.ro/files/documente-relevante/acord/Acord_de_Parteneriat_2014-2020_RO.pdf

Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România - https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2016/strategii/Anexe%20Strategie%20PTS.pdf

Anexe Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România - https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant-Preuniversitar/2015/Strategie-PTS/Anexe-Strategie-PTS.pdf

Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România <https://www.edu.ro/sites/default/files/fisiere%20articole/Strategia%20privind%20reducerea%20parasirii%20timpurii%20a%20scolii.pdf>

Planul Național de Reformă 2018 – <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-national-reform-programme-romania-ro.pdf>

Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020 – file:///C:/Users/crist/Downloads/%E2%80%A2_Strategia%20Na%C8%9Bional%C4%83%20privind%20Incluziunea%20Social%C4%83%20%C8%99i%20Reducerea%20S%C4%83r%C4%83ciei%202015-2020.pdf

Strategia națională de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități (2014-2020) – [file:///C:/Users/crist/Downloads/Strategia%20na%C5%A3ional%C4%83%20de%20incluziune%20social%C4%83%20a%20persoanelor%20cu%20dizabilit%C4%83%C5%A3i%20\(2014-2020\).pdf,-](file:///C:/Users/crist/Downloads/Strategia%20na%C5%A3ional%C4%83%20de%20incluziune%20social%C4%83%20a%20persoanelor%20cu%20dizabilit%C4%83%C5%A3i%20(2014-2020).pdf,-)

Strategia de dezvoltare durabilă 2014-2020 a Județului Prahova - <https://www.cjph.ro/files/Documente/Strategii-programe/Plan-de-dezvoltare-durabila-2014-2020-iunie-2016-cu-anexe.pdf>

Strategia de dezvoltare durabilă 2014-2020 a Județului Neamț – <http://www.viziteazaneamt.ro/wp-content/uploads/2015/08/Strategia-de-dezvoltare-a-Judetului-Neamt-2014-2020.pdf>

Baza de date a INS TEMPO Online- <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

INS – Sistemul Educațional în România – Date statistice 2016-2017
https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/sistemul_educational_in_romania_2016_2017.pdf

Bullying-ul în rândul copiilor, Salvați Copii, 2016, <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/10/10551dfa-f0b2-4cb0-a103-08d811dc31a9.pdf>

116

LEGE pentru completarea Legii educației naționale nr. 1/2011-
http://www.cdep.ro/pls/proiecte/docs/2018/cd332_18.pdf

Ascuns la vedere – o analiză statistică a violenței împotriva copiilor, UNICEF, 2014,
<https://www.unicef.org/romania/media/1321/file/Ghid%20de%20lucru%20cu%20familia%200%C8%99i%20comunitatea%20pentru%20profesioni%C8%99tii%20locali.pdf>

Salvați Copiii - Studiul sociologic la nivel national în 2016 - Bulling-ul în rândul copiilor
<https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/10/10551dfa-f0b2-4cb0-a103-08d811dc31a9.pdf>

Metode și tehnici de integrare a copiilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă
- <https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/metode-si-tehnici-de-integrare-a-copiilor-cu-cerinte-educative-speciale-in-Invatamantul-de-masa>

Starea socială și economică a României 2017-2018, Institutul Național de Statistică, 2020
https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/starea_economica_si_sociala_a_romaniei_2020.pdf

Resurse web

<https://proform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-educatie-incluziva-de-calitate/exemplu-de-bune-practici>

<https://www.edupedu.ro/grafic-abandonul-scolar-pe-regiuni-in-transilvania-e-cel-mai-mare-in-muntenia-cel-mai-mic-abandonul-scolar-genereaza-somaj-excluziune-sociala-saracie-si-probleme-de-sanatate/>

https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/starea_economica_si_sociala_a_romaniei_2020.pdf

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/special-education-needs-provision-within-mainstream-education-56_ro

Educația elevilor cu nevoi speciale -
forum.portal.edu.ro/index.php?act=Attach&type=post&id=920782

ANEXE

ANEXA 1 – Chestionar pentru elevi privind principalele provocări legate de abandonul școlar

117

Chestionar pentru elevi privind principalele provocări legate de abandon școlar și continuarea studiilor

Drag(ă) elev/elevă,

Prezentul chestionar este anonim și face parte dintr-un proiect numit "ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație", COD PN2022, PROGRAMUL "DEZVOLTARE LOCALĂ, REDUCEREA SĂRĂCIEI ȘI CREȘTEREA INCLUZIUNII ROMILOR" FINANȚAT PRIN GRANTURILE SEE ȘI NORVEGIENE 2014-2021. Te rugăm să fii cât mai sincer(ă) în răspunsurile oferite, care vor fi folosite pentru elaborarea unei analize inițiale pentru identificarea opiniilor, problemelor, nevoilor elevilor din ultimele clase de gimnaziu privind traseul lor școlar.

Îți mulțumim!

Vârstă:.....

Gen:

- Feminin
- Masculin

Clasa:

- aVI-a
- aVII-a
- Altă clasă.

Școală.....

Localitate:.....

Județ:

- Prahova
- Neamț

www.eeagrants.ro

www.frds.ro

"Lucrând împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă"

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Partea I: Relația cu școala – Absenteism și abandon școlar

1. Prima întrebare din partea noastră: **Îți place școala?**
DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND
2. Care este motivul principal pentru care **îți place școala?**
 - Colegii
 - Profesorii
 - Disciplinele
 - Activitățile extracurriculare
 - Nu știu/Nu răspund
 - Alt motiv.....
3. Care este motivul principal pentru care **nu îți place școala?**
 - Colegii
 - Profesorii
 - Disciplinele
 - Activitățile extracurriculare
 - Nu știu/Nu răspund
 - Alt motiv.....
4. Obișnuiești să lipsești nemotivat de la școală?
DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND
5. Care este motivul pentru care lipsești nemotivat de la școală?
 - Drumul lung până la școală
 - Problemele familiale
 - Nu apuc să îmi fac toate temele
 - Comportamentul urât al colegilor
 - Profesorii sunt foarte exigenți
 - Nu îmi place o anumită disciplină/ Nu îmi plac anumite discipline
 - Nu este cazul
 - Nu știu/Nu răspund
6. Te-ai gândit vreodată să abandonezi școală?
DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND
7. Dacă ai răspuns DA la întrebarea 6, te rugăm să ne spui care ar fi motivul principal?
(dacă nu, te rugăm să bifezi Nu este cazul)
 - Consider că școala este inutilă
 - Sunt nevoit să îi ajut pe părinți/rude în gospodărie
 - Nu mă simt bine la școală din cauza colegilor care se poartă urât
 - Nu fac față cerințelor exigente ale profesorilor

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- Nu este cazul
 - Nu știu/Nu răspund
 - Alt motiv.....
8. Dacă ai răspuns NU la întrebarea 6, te rugăm să ne spui care ar fi motivul principal?
(dacă nu, te rugăm să bifezi Nu este cazul)
- Vreau să continui studiile (să îmi depun dosarul la liceu sau școală profesională)
 - Vreau să am studiile gimnaziale încheiate
 - Cred că studiile mă vor ajuta să îmi aleg și urmez meseria
 - Nu mă lasă părinții să renunț la școală
 - Nu este cazul
 - Nu știu/Nu răspund
 - Alt motiv.....
9. Care crezi că este motivul principal pentru care unii elevi renunță la școală?
- Notele mici
 - Comportamentul urât al colegilor
 - Exigențele profesorilor
 - Vor să muncească
 - Probleme de sănătate
 - Sunt marginalizați
 - Nu știu/Nu răspund

119

Partea II: Traseu profesional și consiliere profesională

10. Dorești să depui dosarul la liceu sau școală profesională după ce termini gimnaziul?

DA

NU

NU ȘTIU/NU RĂSPUND

11. Dacă DA, știi la ce liceu/școală profesională dorești să intri după ce finalizezi gimnaziul?

DA

NU

NU ȘTIU/NU RĂSPUND

12. Dacă NU, ce dorești să faci după ce finalizezi gimnaziul?

- Să lucrez
- Să plec în afara țării
- Nimic
- Să îmi ajut părinții/rudele în gospodărie
- Alt răspuns.....
- Nu știu/Nu răspund

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

13. Care este principala problemă pe care crezi că le vei întâmpina înainte sau după finalizarea gimnaziului?

- Să iau o notă bună la evaluarea națională
- Să trec de anumite discipline/Să nu rămân corigent (ă)
- Să intru la liceu/școală profesională
- Să ne descurcăm cu banii eu și familia mea
- Să nu fiu izolat(ă)/marginalizat(ă) de viitorii colegi

120

14. Cu cine discuți cel mai frecvent despre ce vei face după ce termini cursurile de gimnaziu, cum ar fi cariera pe care dorești să o urmezi?

- Părinți
- Profesori
- Colegi
- Prieteni din afara școlii
- Consilier școlar
- Rude
- Nimeni
- Nu știu/Nu răspund

15. Dar despre problemele tale la școală?

- Părinți
- Profesori
- Colegi
- Prieteni din afara școlii
- Consilier școlar
- Rude
- Nimeni
- Nu este cazul
- Nu știu/Nu răspund

16. Simți nevoia uneori să stai de vorbă cu cineva despre viitorul tău profesional?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

17. Consideri că ai nevoie de îndrumare privind traseul tău școlar?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

18. Ai participat la vreun program de consiliere profesională vreodată?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

19. Ți-ar plăcea să participi?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

121

20. Care ar fi principalele tale așteptări de la un astfel de program?

- Să mă ajute să îmi aleg liceul/școala profesională la care să mă înscriu
- Să mă motiveze să finalizez studiile gimnaziale
- Să mă sprijine în obținerea unor rezultate bune la școală
- Să mă sprijine în obținerea unor rezultate bune la evaluarea națională
- Să îmi ofere sfaturi și recomandări pentru a îmi îmbunătăți relația cu profesorii
- Să îmi ofere sfaturi și recomandări pentru a îmi îmbunătăți relația cu colegii
- Alt răspuns.....
- Nu știu/Nu răspund

21. Ai făcut vreodată un plan de dezvoltare personală (cu obiective pe termen scurt, mediu și lung pe plan educațional/personal/profesional)?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

22. Dar ai participat vreodată la diverse activități non-formale de dezvoltare personală?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

23. Crezi că ți-ar fi utilă participarea la astfel de activități pentru stabilirea principalilor pași în ceea ce privește continuarea studiilor?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

24. Care ar fi principalele tale așteptări de la asemenea activități?

- Să mă ajute să îmi cunosc mai bine aptitudinile/punctele tari
- Să mă ajute să îmi cunosc mai bine punctele slabe
- Să mă sprijine în obținerea unor rezultate bune la școală
- Să mă sprijine în obținerea unor rezultate bune la evaluarea națională
- Să îmi ofere sfaturi și recomandări pentru a îmi îmbunătăți relația cu profesorii
- Să îmi ofere sfaturi și recomandări pentru a îmi îmbunătăți relația cu colegii
- Să îmi ofere sfaturi și recomandări pentru a îmi îmbunătăți relația cu părinții
- Alt răspuns.....
- Nu știu/Nu răspund

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Partea III: Segregarea în școli și bullying

25. Ai simțit vreodată că ai fost marginalizat de colegi?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

26. Dacă nu, sunt colegi care au fost marginalizați de alți colegi din diverse motive?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

27. Ai jignit/înjosit/ atacat fizic sau în mediul online vreun coleg(ă) vreodată? (fii sincer(ă) 😊)

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

28. Dar ai fost vreodată jignit(ă)/ofensat(ă)/ atacat(ă) fizic sau în mediul online de un alt coleg(ă)?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

29. Dacă DA, ai vorbit cu cineva despre incident/incidente? (dacă NU, Bifează Nu este cazul)

- DA
- NU
- NU ȘTIU/NU RĂSPUND
- Nu este cazul

30. Dacă DA, cu cine?

- Părinte
- Alt coleg
- Profesor
- Diriginte
- Consilier școlar
- Prieten
- Rudă
- Nimeni
- Nu știu/Nu răspund
- Nu este cazul

ANEXA 2- Chestionar pentru cadre didactice privind provocări legate de abandon școlar

Stimate(ă) domn profesor/ doamnă profesoară,

Prezentul chestionar face parte dintr-un proiect numit "ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație", COD PN2022, PROGRAMUL "DEZVOLTARE LOCALĂ, REDUCEREA SĂRĂCIEI ȘI CREȘTEREA INCLUZIUNII ROMILOR" FINANȚAT PRIN GRANTURILE SEE ȘI NORVEGIENE 2014-2021. Vă rugăm să fiți cât mai sincer(ă) în răspunsurile oferite, care vor fi folosite pentru elaborarea unei analize inițiale pentru identificarea opiniilor, problemelor, nevoilor elevilor din ultimele clase de gimnaziu privind traseul lor școlar, cât și ale cadrelor didactice îndrumătoare. Răspunsurile dumneavoastră sunt anonime și sunt folosite strict în scopul cercetării din cadrul proiectului.

Vă mulțumim!

Disciplina predată.....

Locul dvs. de muncă.....

Localitate

Mediul

- Rural
- Urban

Județ

- Prahova
- Neamț

Predau la clasa a VI-a și/sau a VII-a:

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

PARTEA I. Prevenirea și combaterea abandonului școlar și absenteismului

1. Considerați că la ora actuală abandonul școlar reprezintă o problemă a învățământului românesc?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

2. Dar reprezintă o problemă în școala în care profesăți?

DA

NU

NU ȘTIU/NU RĂSPUND

3. Care considerați că este principala cauză a abandonului școlar?

- Infrastructura școlară- drumul lung până la școală, lipsa de acces la resurse
- Problemele din familie
- Problemele financiare
- Motivație școlară redusă și lipsă de interes
- Relația cu profesorii
- Probleme de adaptare la reguli și/sau mediul școlar
- Comportamentul agresiv al unor elevi/bullying/ marginalizare
- Alte cauze (vă rugăm specificați).....

124

4. Ce măsuri credeți că sunt necesare pentru combaterea abandonului școlar?

- Măsuri pentru facilitarea accesului elevilor în risc de abandon școlar la școală
- Stimulente pentru elevii cu dificultăți financiare
- Educație parentală
- Cursuri suplimentare pentru disciplinele unde elevii se descurcă greu
- Mai multe ore de consiliere profesională cu elevii
- Alt răspuns.....

5. Care considerați că este principala cauză a absenteismului?

- Frica de eșec școlar
- Lipsa de motivație de a participa la cursuri
- Teama de unii colegi
- Teama de cadrele didactice
- Influența negativă a anturajului
- Nu știu/Nu răspund
- Alt răspuns.....

6. Care considerați că este consecința cea mai frecventă a absenteismului pentru elev?

- Rezultate slabe școlare
- Abandon școlar
- Relații dificile cu colegii
- Nu știu/Nu răspund
- Alt răspuns.....

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

7. Pe o scală de la 1 la 5, unde 1 înseamnă acces redus și 5 acces foarte facil, cum evaluați accesul la componentele educaționale a următoarelor categorii de copii și tineri? (vă rugăm să scrieți notele în dreptul fiecărei categorii de elevi)

☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	Nu știu/Nu răspund	
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	--------------------	--

125

a) Materiale școlare (manuale, caiete, culegeri de probleme, rechizite)

- Elevii din localitățile urbane
- Elevii din localitățile rurale
- Elevii care fac parte din minorități etnice
- Elevi cu cerințe educaționale speciale
- Elevi cu resurse financiare reduse
- Elevi din familii dezorganizate/monoparentale

b) Consiliere profesională

- Elevii din localitățile urbane
- Elevii din localitățile rurale
- Elevii care fac parte din minorități etnice
- Elevi cu cerințe educaționale speciale
- Elevi cu resurse financiare reduse
- Elevi din familii dezorganizate/monoparentale

c) Aplicații utile în procesul de învățare

- Elevii din localitățile urbane
- Elevii din localitățile rurale
- Elevii care fac parte din minorități etnice
- Elevi cu cerințe educaționale speciale
- Elevi cu resurse financiare reduse
- Elevi din familii dezorganizate/monoparentale

PARTEA II: Necesități privind educația copiilor și tinerii cu CES și/sau dizabilități

8. Care sunt cele mai mari probleme pe care le întâmpină copiii și tinerii cu CES și/sau dizabilități în școli?

www.eeagrants.ro

www.frds.ro

"Lucrând împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă"

INSPECTORATUL ȘCOLAR
JUDEȚEAN NEAMȚ

- Infrastructura din școli

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- Personal puțin specializat în lucrul cu ei
- Metodele reduse de lucru cu ei aflate la dispoziția cadrelor didactice
- Comunicarea cu părinții acestora
- Excluderea/marginalizarea de către colegii
- Excluderea de către alți părinți
- Altele (vă rugăm specificați).....

126

9. Considerați că dețineți instrumentele și metodele necesare pentru a lucra cu un copil/elev cu CES și/sau dizabilități?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

10. Considerați că elevii cu CES și/sau dizabilități sunt marginalizați de ceilalți elevi?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

11. La ora actuală, în activitatea dumneavoastră profesională, lucrați și cu copii cu CES?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

12. Dacă da, cu ce tip de copii cu cerințe educaționale speciale lucrați?

.....

13. În activitatea dumneavoastră profesională de până acum, ați lucrat și cu copii cu CES?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

14. Considerați că recunoașteți tipul de probleme cu care se confruntă un copil cu cerințe speciale?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

15. Considerați că v-ar fi utile de informații și metode pentru a lucra cu elevi cu:

Elevi cu dificultăți de învățare	DA	NU	NU ȘTIU/NU RĂSPUND
Elevi cu tulburări de comunicare	DA	NU	NU ȘTIU/NU RĂSPUND
Elevi cu dizabilități senzoriale	DA	NU	NU ȘTIU/NU RĂSPUND

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Elevi cu tulburări psihice și emoționale	DA	NU	NU ȘTIU/NU RĂSPUND
Elevi cu tulburări de dezvoltare	DA	NU	NU ȘTIU/NU RĂSPUND

127

PARTEA III: Metode de învățare și nevoile de consiliere profesională ale elevilor

16. Care sunt problemele cu care se confruntă cel mai des elevii dumneavoastră în alegerea traseului profesional/școlar după finalizarea gimnaziului?

- Lipsa unui adult cu care să se consulte (părinte, rudă, cadru didactic apropiat)
- Lipsa informațiilor necesare privind oportunitățile profesionale
- Lipsa de consiliere profesională
- Lipsa unui plan de dezvoltare personală
- Cunoașterea insuficientă a aptitudinilor și competențelor
- Nu știu/Nu răspund
- Alt răspuns.....

17. Credeți că elevii dumneavoastră au nevoie de consiliere profesională?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

18. Elevii dumneavoastră sunt hotărâți în ceea ce privește ce vor face după finalizarea cursurilor gimnaziale?

- Toți elevii
- Mare parte din ei
- Câțiva dintre ei
- Foarte puțini
- Nu știu/Nu răspund

19. În activitatea dumneavoastră profesională, ați oferit sfaturi și consiliere profesională elevilor?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

20. Dacă ați participa la ateliere cu noi cu metode de învățare care să susțină dezvoltarea abilităților profesionale ale elevilor la ora dumneavoastră, care ar fi așteptările dumneavoastră?

- Să îmi dezvolt competențele profesionale și personale

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- Să dobândesc metode noi de predare a disciplinei
- Să dobândesc metode noi de evaluare a copiilor și elevilor
- Să consiliesc elevii în alegerea traseului profesional
- Să particip la sprijinirea elevilor în dezvoltarea lor personală
- Nu știu/Nu răspund.

128

21. Dacă ați avea posibilitatea să faceți, cât timp ați putea aloca pentru workshopuri de Affirmative Art cu elevii?

- 2-3 ore pe săptămână
- 2-3 ore la doua săptămâni
- 2-3 ore pe lună
- 2-3 ore pe semestru
- Nu știu/Nu răspund

22. Ce materiale aveți la dispoziție pentru workshopuri Affirmative Art cu elevi?

- Hârtie albă pentru desen
- Creioane colorate
- Carioci
- Acuarele
- Cameră foto
- Cameră video

PARTEA IV: Problematika bullyingului

23. Considerați că la ora actuală bullyingul este o problemă în școala în care profeszi?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

24. În ultimii 3 ani în activitatea dumneavoastră, v-ați confruntat cu situații de bullying între elevi?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

25. Dacă DA, ne puteți specifica cu ce situații de bullying v-ați confruntat la clasa dumneavoastră sau în activitatea cu elevii?

- Bullying fizic
- Bullying emoțional
- Cyberbullying
- Cyber grooming
- Sexismul cibernetic
- Misoginismul cibernetic și mesajele erotice (sexting)
- Altă formă de manifestare. Vă rugăm specificați.....
- Nu a fost cazul (pentru răspunsul NU la întrebarea anterioară).

129

26. Pentru a gestiona mai bine situațiile de bullying între elevi, ce tip de informații vă sunt necesare?

- Consecințele bullying-ului asupra elevilor implicați
- Forme de manifestare ale bullyingului
- Strategii pentru identificarea timpurie și intervenția adecvată în cazuri de bullying
- Instrumente pentru prevenirea bullying-ului
- Recomandări practice pentru intervenția în situații de bullying la ore
- Alt răspuns. Vă rugăm specificați.....

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

ANEXA 3 – Chestionar pentru părinți privind provocări legate de abandon școlar

Dragi părinți,

Prezentul chestionar face parte dintr-un proiect numit “ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație”, COD PN2022, PROGRAMUL “DEZVOLTARE LOCALĂ, REDUCEREA SĂRĂCIEI ȘI CREȘTEREA INCLUZIUNII ROMILOR” FINANȚAT PRIN GRANTURILE SEE ȘI NORVEGIENE 2014-2021. Vă rugăm să fiți cât mai sincer(ă) în răspunsurile oferite, care vor fi folosite pentru elaborarea unei analize inițiale pentru identificarea opiniilor, problemelor, nevoilor elevilor din ultimele clase de gimnaziu privind traseul lor școlar.

130

Vă mulțumim!

Genul dvs.:

☐ 1	Feminin
☐ 2	Masculin

Vârsta dumneavoastră în ani împliniți:

Ultima școală absolvită:

- Fără studii
- Studii primare
- Studii gimnaziale
- Studii liceale/profesionale
- Studii postliceale
- Studii universitare
- Studii postuniversitare
- Nu răspund

Ocupația dvs.

Număr de persoane în gospodărie:

Familie monoparentală:

DA

NU

NU ȘTIU/NU RĂSPUND

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

Familie cu un părinte plecat în străinătate:

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

Venit pe gospodărie.....

Localitate

131

Mediul:

- Rural
- Urban

Județ:

- Prahova
- Neamț

1. Sunteți părintele al unui elev (sau mai multor elevi) din clasa a VI-a sau a VII-a?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

2. Copilului/ copiilor dumneavoastră le place să meargă la școală?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

3. Care ar fi motivul principal pentru care îi/le place școala, după părerea dumneavoastră?

- Colegii
- Profesorii
- Disciplinele școlare
- Activitățile extracurriculare
- Nu știu/Nu răspund
- Alt motiv.....

4. Dar care este motivul principal pentru care nu îi/le place școala, după părerea dumneavoastră?

- Colegii
- Profesorii
- Disciplinele școlare
- Activitățile extracurriculare
- Nu știu/Nu răspund
- Nu este cazul
- Alt motiv.....

5. Copilul dumneavoastră obișnuiește să lipsească nemotivat de la școală?

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND
6. În opinia dumneavoastră, care este motivul pentru care lipsește nemotivat de la școală?
- Drumul lung până la școală
 - Problemele familiale
 - Nu apucă să își facă toate temele
 - Comportamentul urât al colegilor
 - Profesorii sunt foarte exigenți
 - Nu îi/le place o anumită materie/ Nu îi/le plac anumite materii
 - Nu este cazul
 - Nu știu/Nu răspund
7. Copilul/copiii dumneavoastră s-a (s-au) gândit vreodată să abandoneze școală?
- DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND
8. Dacă ar abandona școala, dumneavoastră ați fi de acord?
- DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND
9. Dacă ați răspuns DA la întrebarea anterioară, vă rugăm să ne spuneți care ar fi motivul principal? (dacă nu, vă rugăm să bifați Nu este cazul)
- Consider că școala este inutilă
 - Aș dori să plecăm toată familia în străinătate
 - Aș dori să mă ajute la treburile din gospodărie
 - Nu mai am bani/resurse financiare și materiale să îl întrețin
 - Are probleme de sănătate
 - Nu este cazul
 - Nu știu/Nu răspund
 - Alt motiv.....
10. Dacă ați răspuns NU la întrebarea 8, vă rugăm să ne spuneți care ar fi motivul principal? (dacă nu, te rugăm să bifezi Nu este cazul)
- Vreau să își continue studiile (să își depună dosarul la liceu sau școală profesională)
 - Vreau să aibă studiile gimnaziale încheiate
 - Cred că studiile îl vor ajuta să își aleagă și urmeze o meserie
 - Nu este cazul
 - Nu știu/Nu răspund
 - Alt motiv.....
11. Care credeți că este motivul principal pentru care unii elevi renunță la școală?
- Notele mici
 - Comportamentul urât al colegilor
 - Exigențele profesorilor

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

17. Copilul/copiii discută cu dumneavoastră despre problemele lui/ei/lor la școală?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

18. Dar despre ce va/vor face după ce termină cursurile de gimnaziu, cum ar fi cariera pe care dorește/doresc să o urmeze?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

19. Credeți că el/ea/ei are/au nevoie să stea de vorbă cu cineva specializat/consilier școlar despre viitorul lui/ei/lor profesional?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

20. Veți fi de acord ca el/ea/ei să participe în cadrul proiectului la activități de consiliere și dezvoltare personală?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

21. Dar dumneavoastră ați fi de acord să participați la activități de educație parentală?

DA NU NU ȘTIU/NU RĂSPUND

22. Care ar fi principalele așteptări de la astfel de activități?

- Să îmi pot ajuta copilul/copiii să aleagă liceul/școala profesională la care să se înscrie
- Să îmi pot consilia copilul/copiii cu privire la meseria pe care dorește/doresc să o urmeze
- Să mă ajute să îmi îmbunătățesc relația cu copilul/copiii
- Să mă ajute să îmi îmbunătățesc relația cu profesorii
- Să pot să îi sprijin mai mult la școală
- Să îmi pot înțelege copilul/copiii mai bine
- Alt răspuns.....
- Nu știu/Nu răspund

23. Cum ați caracteriza relația cu copilul/copiii dumneavoastră?

- Foarte bună
- Bună
- Potrivită
- Dificilă
- Foarte dificilă
- Inexistentă
- Nu știu/Nu răspund

ANEXA 4 – Grilă de interviu pentru experții în educație

Interviu cu directorii școlilor, consilieri școlari, experți în educație privind principalele provocări legate de abandon școlar și continuarea studiilor

136

Stimate(ă) domn profesor/ doamnă profesoară,

Prezentul interviu face parte dintr-un proiect numit "ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație", COD PN2022, PROGRAMUL "DEZVOLTARE LOCALĂ, REDUCEREA SĂRĂCIEI ȘI CREȘTEREA INCLUZIUNII ROMILOR" FINANȚAT PRIN GRANTURILE SEE ȘI NORVEGIENE 2014-2021. Vă rugăm să fiți cât mai sincer(ă) în răspunsurile oferite, care vor fi folosite pentru elaborarea unei analize inițiale pentru identificarea opiniilor, problemelor, nevoilor elevilor din ultimele clase de gimnaziu privind traseul lor școlar, cât și ale cadrelor didactice îndrumătoare.

Vă mulțumim!

Nume și prenume.....

Funcție

Materia predată.....

Locul dvs. de muncă.....

Localitate

Mediul

- Rural
- Urban

Județ

ACORD GDPR - DA/NU

ZEST4EDU – O nouă perspectivă în educație – cod PN2022
Proiect finanțat prin Granturile SEE și Norvegiene 2012-2021

- 1) Pentru început, ne puteți zice care sunt, în opinia dumneavoastră, 3 provocări principale ale sistemului de educație românesc.
- 2) Ne puteți spune, vă rugăm, care considerați că sunt cauzele pentru care elevii abandonează școala, cât pentru care aleg să nu urmeze mai departe cursurile unei instituții de învățământ secundar superior?
- 3) Spuneți-ne, vă rog, motivele pentru care elevi din instituția dumneavoastră au abandonat școala, dar și motive pentru care absentează nemotivat.
- 4) Care considerați că sunt principalele provocări pentru elevi să ajungă să finalizeze gimnaziul?
- 5) Dar principalele provocări pentru elevi să deponă dosarul pentru a fi acceptați la un liceu sau școală profesională?
- 6) Ce măsuri credeți că sunt necesare pentru combaterea abandonului școlar?
- 7) Care sunt cele mai mari probleme pe care le întâmpină copiii și tinerii cu CES și/sau dizabilități în școli?
- 8) Care sunt problemele cu care se confruntă cel mai des elevii dumneavoastră în alegerea traseului profesional/școlar după finalizarea gimnaziului?
- 9) Ce soluții considerați că sunt necesare pentru combaterea segregării în școli?
- 10) Care credeți că este principala categorie de elevi cu accesul cel mai scăzut la educație (materiale, rechizite, etc)? Vă rugăm să vă argumentați răspunsul.
- 11) Referitor la problematica bullyingului în școli, ați avut cazuri de bullying în școală? Dacă da, ne puteți detalia câteva cazuri? Dacă nu, ce ne puteți spune despre consecințele bullyingului? Cum credeți că pot interveni cadrele didactice și personalul din școli pentru a preveni acest fenomen?